Corupție - Globalizare - Neocolonialism

Nicolae Sfetcu

Corupţie - Globalizare - Neocolonialism

Nicolae Sfetcu

Publicat de Nicolae Sfetcu

Prima ediţie

Extrase din carte, la Aluzii

Globalizarea

Globalizarea este procesul de integrare internaţională care rezultă din schimbul de opinii, produse, idei şi alte aspecte ale culturii la nivel mondial. Progresele în transport şi infrastructura de telecomunicaţii, inclusiv dezvoltarea a telegrafului şi a urmaşului său Internetul, sunt factori majori în globalizare, generatoare de interdependenţă în continuare a activităţilor economice şi culturale.

Deşi oamenii de ştiinţă plasează originea globalizării în timpurile moderne, alţii urmăresc istoria sa cu mult înainte de era europeană a descoperirilor şi călătoriilor în Lumea Nouă. Unii chiar consideră originile sale în al treilea mileniu î.e.n. La sfârşitul secolului XIX şi începutul secolului XX, conectivitatea economiilor şi culturilor lumii a crescut foarte repede.

Globalizarea termenului a fost folosit din ce în ce mai mult de la mijlocul anilor 1980 şi mai ales de la mijlocul anilor 1990. În anul 2000, Fondul Monetar Internaţional (FMI) a identificat patru aspecte de bază ale globalizării: comerţul şi tranzacţiile, mişcările de capital şi de investiţii, migraţia şi circulaţia persoanelor, precum şi diseminarea cunoştinţelor. În plus, provocările de mediu, cum ar fi schimbările climatice, apa transfrontalieră şi poluarea aerului, şi pescuitul excesiv din oceane, sunt legate de globalizare. Procesele de globalizare afectează şi sunt afectate de afaceri şi de organizarea muncii, economie, resurse socio-culturale, şi mediul natural.

Oamenii au interacţionat pe distanţe lungi de mii de ani. Drumul mătăsii care conecta Asia, Africa, şi Europa, este un bun exemplu de puterea transformatoare a schimbului translocal care a existat în "Lumea Veche". Filozofia, religia, limba, arta, şi alte aspecte ale culturii, se răspândesc şi se amestecă simultan cu schimbul naţional de produse şi idei. In secolele XV şi XVI, europenii au făcut descoperiri importante în explorarea oceanelor, inclusiv începutul călătoriei transatlantice în "Lumea Nouă" din America. Mişcarea globală de oameni, bunuri şi idei s-a extins semnificativ în secolele următoare. La începutul secolului XIX, dezvoltarea de noi forme de transport (cum ar fi vaporul şi căile ferate) şi

telecomunicaţiile care comprimă timpul şi spaţiul, a permis rate tot mai rapide de schimb la nivel mondial. În secolul XX, vehicule rutiere, de transport intermodal, precum şi companiile aeriene de transport, au făcut ca lucrurile să se mişte şi mai repede. Apariţia de comunicaţii electronice, cele mai multe telefoane mobile şi în special pe Internet, a conectat miliarde de oameni în moduri noi.

Organizarea globală a afacerilor

Odată cu îmbunătăţirile în transport şi comunicaţii, afacerile internaţionale au crescut rapid de la începutul secolului XX. Afacerile internaţionale includ toate tranzacţiile comerciale (vânzări private, investiţii, logistică, şi transport), care au loc între două sau mai multe regiuni, ţări şi naţiuni, dincolo de graniţele lor politice. O astfel de diversificare internaţională este legată de performanţa firmelor şi inovare, pozitivă în cazul celor dintâi şi de multe ori negativă în cazul celor din urmă. De obicei companiile private se angajează în astfel de tranzacţii pentru profit. Aceste tranzacţii de afaceri implică resurse economice, cum ar fi cele de capital, resursele naturale şi umane, utilizate pentru producţia internaţională de bunuri şi servicii fizice, cum ar fi finanţe, bănci, asigurări, construcţii şi alte activităţi productive.

Acordurile comerciale internaţionale au dus la formarea de întreprinderi multinaţionale, companii care au o abordare la nivel mondial a pieţelor şi a producţiei, sau operaţiuni în mai multe ţări. O întreprindere multinaţională poate fi, de asemenea, o corporaţie multinaţională sau societate transnaţională. Printre corporaţiile multinaţionale binecunoscute se numără companii de fast-food, precum McDonald's şi Yum Brands, producătorii de vehicule, cum ar fi General Motors, Ford Motor Company şi Toyota, companii de electronice de larg consum, cum ar fi Samsung, LG şi Sony, şi companiile de energie, cum ar fi ExxonMobil, Shell şi BP. Cele mai multe dintre cele mai mari corporaţii operează pe mai multe pieţe naţionale.

Întreprinderile, în general, susţin că supravieţuirea în noul piaţă globală cere companiilor să se aprovizioneze cu bunuri, servicii, forţă de muncă şi materiale de peste mări pentru a face upgrade continuu la produsele şi tehnologia lor, în scopul de a supravieţui concurenţei sporite. Potrivit unui recent raport McKinsey Global Institute, fluxurile de bunuri, servicii, şi de finanţare, a ajuns la 26 miliarde dolari în 2012, sau 36 la suta din PIB-ul global, de 1,5 ori nivelul din 1990.

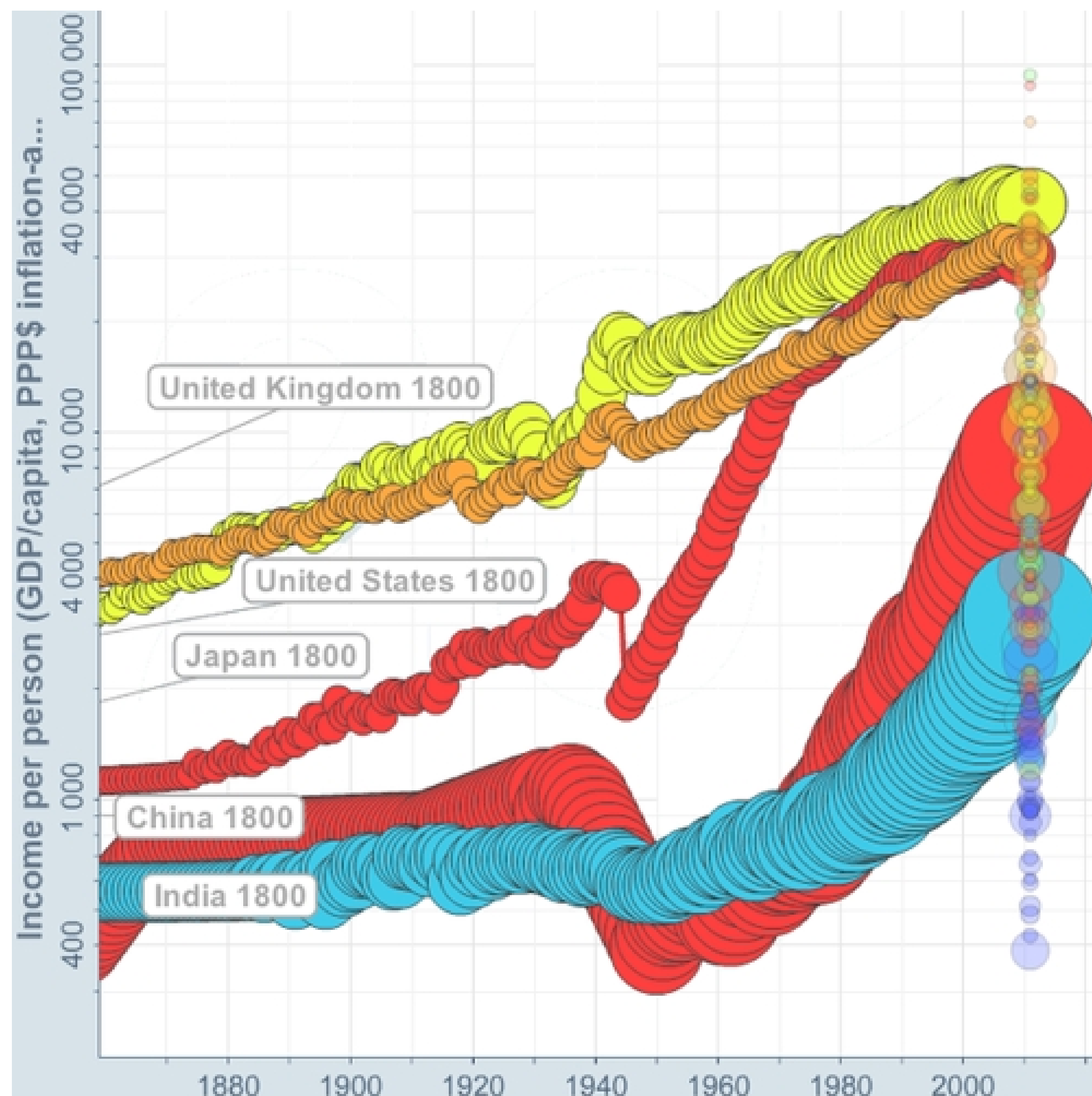
Comerţul internaţional

Comerţul internaţional este schimbul de capital, bunuri, şi servicii în afara graniţelor sau teritorii internaţionale. În cele mai multe ţări, un astfel de comerţ reprezintă o parte semnificativă din produsul intern brut (PIB). Industrializarea, transportul avansat, corporaţiile multinaţionale, offshoring şi externalizarea, toate au un impact major asupra comerţului mondial. Creşterea comerţului internaţional este o componentă fundamentală a globalizării.

Există un avantaj comercial absolut atunci când ţările pot produce o marfă cu mai puţine costuri pe unitatea de produs decât partenerii lor comerciali. Prin acelaşi raţionament, ar trebui să se importe

mărfuri care au un dezavantaj absolut. În timp ce există posibile câştiguri din comerţul cu avantaj absolut, avantajul comparativ - respectiv abilitatea de a oferi produse şi servicii cu un cost marginal şi de oportunitate - extinde gama de posibile schimburi reciproc avantajoase. Într-un mediu de afaceri globalizat, companiile susţin că avantajele comparative oferite de comerţul internaţional au devenit esenţiale pentru menţinerea competitivităţii.

Acordurile comerciale, blocuri economice şi zone comerciale speciale

(Produsul intern brut în 2011 în dolari pe cap de locuitor, ajustat în funcţie de inflaţie şi de paritatea puterii de cumpărare (scară logaritmică) între 1860-2011, cu populaţia (zona de disc) pentru SUA (galben), Marea Britanie (portocaliu), Japonia (roşu), China (roşu), şi India (albastru).)

Stabilirea de zone de liber schimb a devenit o caracteristică esenţială a guvernelor moderne care stabilesc aranjamentele comerciale preferenţiale cu entităţi străine şi multinaţionale.

O zonă economică specială (ZES) este o regiune geografică care are legi economice şi de altă natură care sunt mai mult orientate spre piaţă liberă decât spre legile tipice sau naţionale ale unei ţări. Legile "la nivel national", pot fi suspendate în interiorul acestor zone speciale.Categoria "ZES" se referă la mai multe domenii, inclusiv în Zonele Comerciale Libere (ZCL), Zonele cu Export de Prelucrare Zone (ZEP), Zonele Libere (ZL), Parcuri Industriale sau Zone Industriale (ZI), Porturi Libere, Zonele de Afaceri Urbane, şi altele. De obicei, scopul unei structuri este de a creşte investiţiile străine directe de către investitorii străini, de obicei o afacere internationala sau o corporaţie multinaţională. Acestea sunt domenii în care companiile sunt impozitate foarte uşor sau deloc, în scopul de a încuraja activitatea economică desemnată. Porturile libere au fost istoric dotate cu reglementări vamale favorabile, de exemplu portul liber Trieste. Foarte adesea porturile libere constituie o parte a zonelor economice libere.

O Zonă Comercială Liberă este o arie în care mărfurile pot fi descărcate, manipulate, fabricate sau reconfigurate, şi reexportate fără intervenţia autorităţilor vamale. Numai atunci când bunurile sunt mutate la consumatori în ţara în care zona este situată ele sunt supuse taxelor vamale în vigoare. Zonele libere sunt organizate în jurul porturilor maritime majore, aeroporturi internaţionale, şi frontierele naţionale - zone cu multe avantaje geografice pentru comerţ. Este o regiune în care un grup de ţări a căzut de acord să reducă sau să elimine barierele comerciale.

O zonă de liber schimb este un bloc comercial ai cărui ţări membre au semnat un acord de liber schimb care elimină tarifele, cotele de import, şi preferinţele în cele mai multe (dacă nu toate) bunurile şi serviciile comercializate între ele. Dacă oamenii sunt, de asemenea, liber să se mişte între ţări, în plus faţă de o zonă de liber schimb poate fi luată în considerare o frontieră deschisă. În Uniunea Europeană, de exemplu, o confederaţie de 27 de state membre, oferă atât o zonă de comerţ liber cât şi o frontieră deschisă (Zona Schengen).

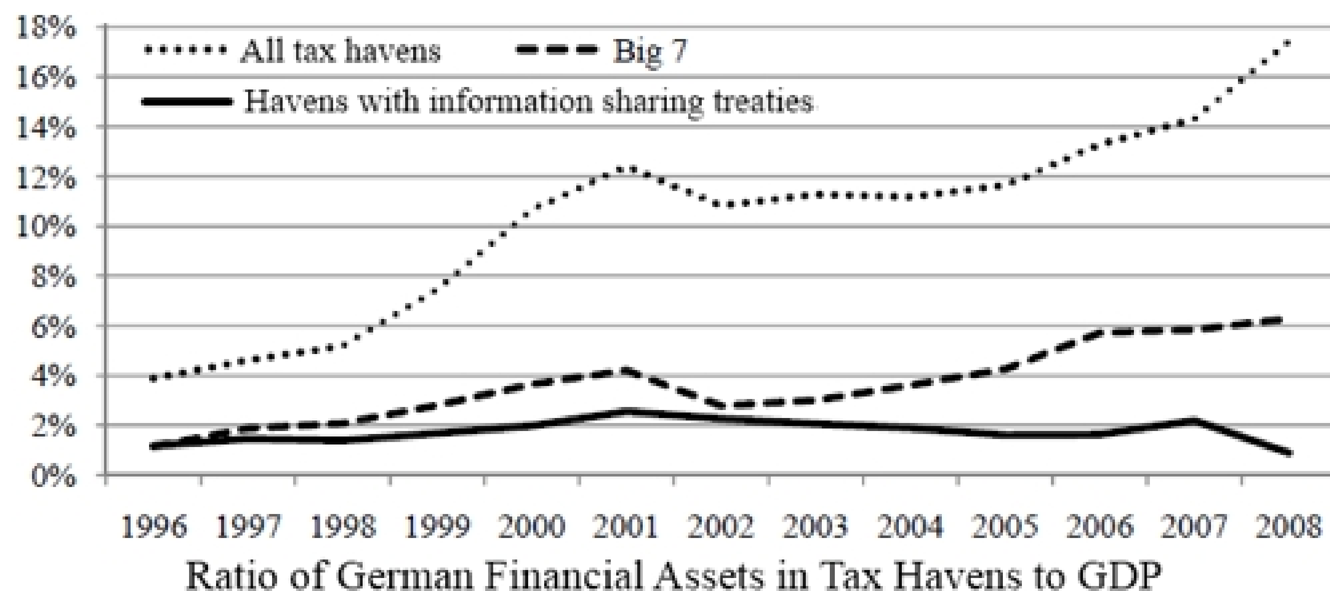
Zonele Industriale de Calificare (ZIC) sunt parcuri industriale care găzduiesc operaţiunile de fabricaţie în Iordania şi Egipt. Ele sunt zone speciale de liber schimb stabilite în colaborare cu ţara vecină Israel pentru a profita de acordurile de comerţ liber între Statele Unite şi Israel. În conformitate cu acordurile comerciale cu Iordania stabilite de către Statele Unite, mărfurile produse în ZIC pot accesa direct pieţele din SUA fără tarife sau restricţii de cote, în anumite condiţii. Pentru a se califica, mărfurile produse în aceste zone trebuie să conţină o mică parte de aport israelian. În plus, o valoare minimă de 35% din mărfuri trebuie să fie adăugate la produsul finit. Ideea aparţine omului de afaceri iordanian Omar Salah, primul ZIC autorizat de către Congresul Statelor Unite ale Americii în 1997.

Asia-Pacific a fost descrisă ca "zona de tranzactionare cea mai integrată de pe planetă", datorită conturilor sale comerciale intra-regionale, cu cca 50-60% din totalul importurilor şi exporturilor din regiune. Ea are, de asemenea, comerţ extra-regional: exporturi de bunuri de larg consum, cum ar fi televizoare, aparate de radio, biciclete, şi textile în Statele Unite, Europa si Japonia au alimentat

expansiunea economică.

Zona de liber schimb ASEAN este un acord de bloc comercial al Asociaţiei Naţiunilor din Asia de Sud-Est sprijinind fabricile locale în toate ţările ASEAN. Acordul AFTA a fost semnat la 28 ianuarie 1992, în Singapore. Atunci când acordul AFTA a fost semnat iniţial, ASEAN a avut şase membri, şi anume: Brunei, Indonezia, Malaezia, Filipine, Singapore şi Thailanda. Vietnam a aderat în 1995, Laos şi Myanmar, în 1997 şi Cambodgia, în 1999.

Paradisurile fiscale

(Raportul activelor germane în paradisurile fiscale faţă de PIB-ul german total. Cei "7 Mari" afişaţi sunt Hong Kong, Irlanda, Liban, Liberia, Panama, Singapore, şi Elveţia .)

Un paradis fiscal este un stat, ţară sau teritoriu, în care anumite taxe sunt percepute la o rată scăzută sau eliminate complet, fiind folosite de companii pentru evitarea taxelor şi evaziune fiscală. Persoanele fizice şi/sau juridice pot găsi avatajoasă ideea înfiinţării de filiale sau să se mute în zone cu niveluri reduse sau zero de impozitare. Acest lucru creează o situaţie de concurenţă fiscală între guverne. Jurisdicţii diferite au tendinţa de a fi paradisuri pentru diferite tipuri de impozite şi pentru diferite categorii de persoane şi companii. Elementul central al unui paradis fiscal este că legile şi alte măsuri fiscale pot fi utilizate pentru a se sustrage sau a evita legile sau reglementările din alte jurisdicţii fiscale. Un raport din 2012 al Tax Justice Network estimează că între 21 şi 32 miliarde dolari sunt la adăpost de taxe în paradisurile fiscale la nivel mondial.

Paradisurile fiscale au fost criticate pentru că de multe ori duc la acumularea de numerar inactiv, care este costisitor şi ineficient pentru companiile care doresc să facă repatrierea. Beneficiile reducerii impozitării conduc la o incidenţă a impozitării în defavoarea celor săraci. Multe paradisuri fiscale se crede ca ar avea legături cu "frauda, spălarea de bani, şi terorismul."

Guvernarea mondială

Guvernarea mondială este conceptul unui organism politic care ar elabora, interpreta şi impune legi internaţionale.

Inerent conceptului de guvern mondial este ideea că naţiunile trebuie să pună în comun sau să renunţe la suveranitate pentru unele zone.

Practic, un guvern mondial ar adăuga încă un nivel de administraţie la cele naţionale existente deja, sau acestea vor fi de acord cu o coordonare internaţională a unor zone în care guvernele naţionale nu sunt capabile să le administrze în mod independent.

Autoritatea acestui nivel mondial şi modul în care se raportează ea la guvernele naţionale şi cetăţenii săi este un subiect de dezbatere aprinsă atât pentru susţinătorii cât şi pentru adversarii guvernului mondial.

Unele persoane văd instituţiile internaţionale (precum Curtea Internaţională de Justiţie, Naţiunile Unite, Fondul Monetar Internaţional, etc.) şi diferite uniuni continentale şi naţionale (precum Organizaţia Statelor Americane, Uniunea Europeană, Uniunea Africană, Uniunea Naţiunilor din America de Sud, Asociaţia Naţiunilor din Asia de Sud-Est, etc.) ca elementele de început ale unui sistem guvernamental mondial.

O organizaţie care include organisme legislative din diferite naţiuni cunoscută sub numele de Parlamentarii pentru Acţiunea Globală a promovat ideea unei guvernări democratice mondiale, care a avut diferite scopuri şi intensităţi pe perioada existenţei sale.

Mişcări anti-globalizare

Mişcarea anti-globalizare, sau *mişcarea contra-globalizării*, este o mişcare socială critică împotriva globalizării capitalismului corporatist. Mişcarea este, de asemenea, denumită în mod obişnuit ca *mişcarea de justiţie globală*, *mişcarea pentru globalizarea alternativă*, *mişcarea anti-globalistă*, *mişcarea anti-globalizare corporativă*, sau *mişcarea împotriva globalizării neo-liberale*.

Participanţii îşi bazează criticile lor pe o serie de idei legate de globalizare. Ce este comun este faptul că participanţii se opun la ceea ce ei consideră ca fiind corporaţii mari, multi-naţionale, care au putere politică nereglementată, exercitată prin intermediul acordurilor comerciale şi a pieţelor financiare liberalizate. În mod specific, corporaţiile sunt acuzate de încercarea de a maximiza profitul pe seama condiţiilor de securitate a muncii şi a standardelor, angajarea forţei de muncă şi a standardelor de remunerare, principii de conservare a mediului, precum şi a integrităţii naţionale legislative a autorităţii, independenţa şi suveranitatea. Începând cu luna ianuarie 2012, unii comentatori au caracterizat schimbările fără precedent în economia globală ca "*turbo-capitalism*" (Edward Luttwak),

"*fundamentalism de piaţă*" (George Soros), "*capitalism de cazinou*" (Susan Strange), şi ca "*McWorld*" (Benjamin Barber).

Mulţi activişti anti-globalizare fac apel pentru forme de integrare la nivel mondial, care oferă o mai bună reprezentare democratică, susţinerea drepturilor omului, comerţul echitabil şi dezvoltarea durabilă şi, prin urmare, consideră că termenul de "anti-globalizare" este înşelător.

Ideologii și cauze

Suporterii anti-globalizare cred că începând de la sfârşitul secolului 20 cei pe care ei îi caracterizează ca "elitele conducătoare" au căutat să valorifice extinderea pieţelor mondiale pentru propriile lor interese. Această combinaţie între instituţii financiare, state, şi corporaţiile multinaţionale, a fost numită "*globalizare*", sau "*globalizarea de sus*." În reacţie, diverse mişcări sociale au apărut pentru a contesta influenţa lor. Aceste mişcări au fost numite "*anti-globalizare*" sau "*globalizarea de jos*."

Opoziția față de instituțiile financiare internaționale și corporațiilor transnaționale

Oamenii care se opun globalizării cred că acordurile internaţionale şi instituţiile financiare la nivel mondial, cum ar fi Fondul Monetar Internaţional (FMI) şi Organizaţia Mondială a Comerţului, subminează luarea deciziilor la nivel local. Corporaţiile care folosesc aceste instituţii pentru a susţine propriile interese corporative şi financiare pot exercita privilegii la care persoanele fizice şi întreprinderile mici nu au acces, inclusiv capacitatea de a

- circula liber peste graniţe,
- extrage resursele naturale dorite, şi
- folosi o mare varietate de resurse umane.

Mişcarea îşi propune să pună capăt statutului juridic al "personalităţii corporative", şi dizolvarea fundamentalismul de piaţă liberă şi a măsurilor radicale de privatizare economică ale Băncii Mondiale, FMI, şi Organizaţia Mondială a Comerţului.

Activiştii se opun mai ales diverselor abuzuri care ei cred că sunt perpetuate de globalizare şi instituţiile internaţionale care, spun ei, promovează neoliberalismul fără a ţine seama de standardele etice sau de protecţia mediului. Ţinte comune includ Banca Mondială (BM), Fondul Monetar Internaţional (FMI), Organizaţia pentru Cooperare Economică şi Dezvoltare (OCDE) şi Organizaţia Mondială a Comerţului (OMC), şi tratatele de liber schimb precum Acordul de Liber Schimb din America de Nord (NAFTA), zone de liber schimb ale Americilor (FTAA), Acordul Comercial Trans Pacific (TPPA), Acordul multilateral privind investiţiile (MAI) şi Acordul General privind Comerţul cu Servicii (GATS). Având în vedere decalajul economic dintre ţările bogate şi cele sărace, adepţii mişcării afirmă că comerţul liber, fără măsuri de protecţie a mediului şi sănătăţii şi bunăstării lucrătorilor, va creşte doar puterea naţiunilor industrializate (numite adesea "Nord", în opoziţie cu lumea în curs de dezvoltare, "Sud"). Susţinătorii acestei linii de gândire se referă la procesul de polarizare, şi susţin că

politicile economice neo-liberale actuale au oferit statelor bogate un avantaj faţă de naţiunile în curs de dezvoltare, care le permite exploatarea celor din urmă şi care conduce la o extindere a decalajelor de bogăţie la nivel mondial.

Un raport al lui Jean Ziegler, raportor special al ONU privind dreptul la hrană, notează că "milioane de fermieri îşi pierd mijloacele de trai în ţările în curs de dezvoltare, dar micii fermieri din ţările nordice radicale, de asemenea," şi concluzionează că "inechităţile curente ale sistemului de comercializare la nivel global sunt perpetuate, mai degrabă decât rezolvate în cadrul OMC, având în vedere echilibrul inegal al puterii între ţările membre." Activiştii punctează poziţia şi puterea inegale între naţiunile dezvoltate şi cele în curs de dezvoltare în cadrul OMC şi cu referire la comerţul mondial, mai ales în ceea ce priveşte politicile protecţioniste faţă de agricultură adoptate în multe ţări dezvoltate. Aceşti activişti, de asemenea, subliniază faptul că subvenţionarea masivă a agriculturii ţărilor dezvoltate şi utilizarea agresivă a subvenţiilor la export de către unele ţări dezvoltate pentru a face produsele lor agricole mai atractive pe piaţa internaţională sunt principalele cauze ale scăderii în sectoarele agricole ale multor naţiuni în curs de dezvoltare.

Colonialism

Colonialismul este înfiinţarea, exploatarea, întreţinerea, achiziţionarea, şi extinderea coloniilor în unul din teritorii de către oameni dintr-un alt teritoriu. Este un set de relaţii inegale între puterea colonială şi colonie şi de multe ori între colonişti şi populaţia indigenă.

Perioada colonială europeană a fost epoca din secolul XVI până la mijlocul secolului XX, atunci când mai multe puteri europene (în special, dar nu exclusiv, Portugalia, Spania, Marea Britanie, Olanda, Rusia, Italia şi Franţa) au stabilit colonii în Asia, Africa, şi cele două Americi. La început, ţările au urmat politici mercantiliste concepute pentru a consolida economia acasă în detrimentul rivalilor, astfel încât coloniilor li s-a permis, de obicei, să facă comerţ doar cu ţara mamă. Până la mijlocul secolului XIX, cu toate acestea, puternicul Imperiul Britanic a renunţat la restricţiile mercantiliste şi comerciale şi a introdus principiul comerţului liber, cu puţine restricţii sau tarife.

Colonialismul a fost mereu portretizat în ţară colonizatoare (în public) ca aducând beneficii pentru colonie. Aceste aşa-zise beneficii includeau: creşterea nivelului de trai, beneficii ale creştinismului, îmbunătăţirea sănătăţii şi educaţiei, stabilirea legii şi ordinii, etc. Sinceritatea şi măsura cu care au fost acordate aceste beneficii sunt de multe ori cel puţin discutabile. De asemenea, multe colonii acum independente nu şi-au revenit încă din trauma psihologică a colonialismului.

Definiţii

Dicţionarul englez *Collins* defineşte colonialismul ca "politica şi practica unei puteri în extinderea controlului asupra persoanelor sau zonelor mai slabe." *Dicţionarul Merriam-Webster* oferă patru definiţii, printre care "ceva caracteristic unei colonii" şi "controlul de către o putere asupra unei zone

dependente sau oameni."

Enciclopedia Stanford a Filosofiei din 2006 utilizează termenul "colonialism" pentru a descrie "procesul de reglementare europeană şi controlul politic asupra restului lumii, inclusiv America, Australia şi părţi din Africa şi Asia." Se discută distincţia între colonialism şi imperialism şi se afirmă că "având în vedere dificultatea de a distinge în mod constant între cei doi termeni, se va folosi termenul de colonialism ca un concept larg care se referă la proiectul de dominaţie politică europeană din secolul XVI până în secolul XX care s-a încheiat cu mişcările de eliberare naţională din anii 1960."

În prefaţa la cartea *Colonialism: O Privire de ansamblu teoretică*, a lui Jürgen Osterhammel, Roger Tignor spune: "*Pentru Osterhammel, esenţa colonialismului este existenţa de colonii, care sunt prin definiţie reglementate diferit de alte teritorii, cum ar fi protectoratele sau sferele informale de influenţă.*" În carte, Osterhammel întreabă, "*Cum se poate defini "colonialismul" în mod independent de "colonie?*" El stabileşte o definiţie din trei propoziţii:

> *Colonialismul este o relaţie între o majoritate indigenă (sau cu forţa importată) şi o minoritate de invadatori străini. Deciziile fundamentale care afectează vieţile oamenilor colonizaţi sunt realizate şi puse în aplicare de către conducătorii coloniali în căutarea de interese care sunt de multe ori definite într-o metropolă îndepărtată. Respingând compromisurile culturale cu populaţia colonizată, coloniştii sunt convinşi de propria lor superioritate şi de mandatul lor de a stabili reguli.*

Tipuri de colonialism

Istoricii distingede multe ori între două forme suprapuse ale colonialismului:

- *Colonialismul de populare* implică imigrarea pe scară largă, motivată de multe ori din motive religioase, politice, sau economice.
- *Colonialismul de exploatare* implică mai puţin colonişti şi se axează pe accesul la resurse pentru export, de obicei, către metropolă. Această categorie include zone comerciale, precum şi colonii mai mari în cazul în care coloniştii ar constitui o mare parte din administraţia politică şi economică, dar s-ar baza pe resurse autohtone pentru muncă şi materiale. Înainte de sfârşitul comerţului cu sclavi şi abolirea acestuia pe scară largă, atunci când forţa de muncă indigenă a devenit indisponibilă, sclavii au fost de multe ori importaţi în America, în primul rând de către imperiul portughez, iar mai târziu de către spanioli, olandezi, francezi şi britanici.

Plantaţiile coloniale pot fi considerate colonialism de exploatare; dar puterile colonizatorilor ar utiliza orice tip pentru diferite teritorii, în funcţie de diverşi factori sociali şi economici, precum clima şi condiţiile geografice.

Colonialismul surogat implică un proiect de populare susţinut de puterea colonială, în care cei mai mulţi dintre colonişti nu vin din zona principală a puterii coloniale.

Colonialismul intern este o noţiune despre putere structurală inegală între diferitele domenii ale unui stat-naţiune. Sursa de exploatare vine din interiorul statului.

Evoluţia socio-culturală

Întrucât colonialismul de multe ori a funcţionat în zonele pre-populate, evoluţia socio-culturală a inclus formarea diferitelor populaţii hibride din punct de vedere etnic. Colonialismul a dat naştere la populaţii culturale şi etnice mixte, cum ar fi metişii din America, precum şi populaţii divizate rasial, cum ar fi cele găsite în coloniile franceze Algeria sau în Rhodesia de Sud. De fapt, peste tot unde puterile coloniale au stabilit o prezenţă consistentă şi continuă, au existat comunităţi hibride.

Exemple notabile în Asia includ anglo-birmanezii, anglo-indienii, burghezii, eurasiaticii din Singapore, mestizo filipinezii, populaţiile Kristang şi din Macao. În Indiile olandeze (mai târziu Indonezia) marea majoritate a coloniştilor olandezi au fost, de fapt, eurasiatici cunoscuţi sub numele de indo-europeni, care aparţin în mod oficial de clasa legală europeană în colonie.

Consideraţii despre colonialism

Universalism

Cucerirea de teritorii vaste aduce o mulţime de diverse culturi sub controlul central al autorităţilor imperiale. De pe vremea Greciei Antice şi a Romei Antice, acest fapt a fost abordat de către imperii adoptând conceptul de universalism şi aplicându/l în politicile imperiale faţă de supuşii lor departe de capitala imperială. Capitala, metropola, a fost sursa de politici aparent luminate impuse în coloniile îndepărtate.

Imperiul care s-a dezvoltat din cuceririle greceşti, în special de către Alexandru cel Mare, a stimulat răspândirea limbii, religiei, ştiinţei şi filozofiei greceşti în colonii. Grecii considerau propria cultură superioară tuturor celorlalte. Ei au menţionat oamenii care vorbeau limbi străine ca barbari, respingând limbile străine ca inferioare.

Romanii au considerat că este eficient să impună o politică universalistă faţă de coloniile lor în multe chestiuni. A fost impusă dreptul roman pentru cetăţenii romani. Latina s-a răspândit ca limba comună de guvernare şi comerţ, lingua franca, în tot Imperiul. Romanii au impus, de asemenea, "pacea" între diverse discipline din străinătate, pe care au descris-o în termeni benefici ca Pax Romana. Folosirea de reglementări universale de către romani marchează apariţia unui concept european de universalism şi internaţionalism. Cu toate acestea, toleranţa faţă de alte culturi şi credinţe a fost întotdeauna secundară obiectivelor imperiilor. Imperiul Roman a fost tolerant cu diverse culturi şi practicile religioase, atâta timp cât acestea nu ameninţau autoritatea romană. Ministrul de externe al lui Napoleon, Charles Maurice de Talleyrand, a remarcat odată: "Imperiul este

arta de a pune oamenii în locul lor".

Colonialismul şi geografia

Migranţii colonizatori acţionau ca legătură între localnici şi hegemonia imperială, reducând decalajul geografic, şi cel ideologic şi comercial între colonişti şi colonizaţi. Tehnologia avansată a făcut posibilă extinderea statelor europene. Instrumente precum cartografia, construcţiile navale, navigaţia, mineritul şi productivitatea agricolă, au făcut munca mai uşoară coloniştilor. Abundenţa de abilităţi practice a oferit colonizatorilor o cunoaştere care, la rândul său, a creat putere.

Painter şi Jeffrey susţin că geografia ca disciplină nu a fost şi nu este o ştiinţă obiectivă, ci mai degrabă se bazează pe ipoteze despre lumea fizică. Întrucât este posibil să fi dat "Occidentului" un avantaj în explorare, ea a creat, de asemenea, zone de inferioritate rasială. Convingerile geografice, cum ar fi determinismul de mediu, opinia că unele părţi ale lumii sunt subdezvoltate, a legitimat colonialismul şi noţiuni create de evoluţia denaturată. Acestea sunt acum privite ca noţiuni elementare. Geografii politici susţin că comportamentul colonial a fost întărit de cartografierea fizică a lumii, separându-se vizual "ei" şi "noi". Geografii se concentrează în primul rând pe spaţiile colonialismului şi imperialismului, mai precis, pe materialul şi abordarea simbolică de spaţiu care să permită colonialismul.

Colonialism şi imperialism

O colonie este o parte a unui imperiu, astfel încât colonialismul este strâns legat de imperialism. Ipotezele sunt că colonialismul şi imperialismul sunt interschimbabile, dar Robert J. C. Young sugerează că imperialismul este conceptul, în timp ce colonialismul este practica. Colonialismul se bazează pe o perspectivă imperială, creând astfel o relaţie de consecinţă. Printr-un imperiu, colonialismul este stabilit şi capitalismul este extins. Pe de altă parte, o economie capitalistă impune în mod natural un imperiu.

Vederea marxistă a colonialismului

Marxismul vede colonialismul ca o formă de capitalism, prin exploatare şi schimbare socială. Marx a considerat că lucrând în cadrul sistemului capitalist global, colonialismul este strâns asociat cu dezvoltarea inegală. Este un "instrument de distrugere în masă, de dependenţă şi exploatare sistematică producând economii denaturate, psihologic şi social dezorientare, sărăcie masivă şi dependenţă neocolonială." Coloniile sunt construite în moduri de producţie. Căutarea de materii prime şi căutarea actuală pentru noi oportunităţi de investiţii este un rezultat al rivalităţilor inter-capitaliste pentru acumularea de capital. Lenin considera că colonialismul este cauza principala a imperialismului, că imperialismul se distinge de capitalismul de monopol prin colonialism, iar Lyal S. Sunga explică: "Vladimir Lenin a susţinut cu fermitate principiul de autodeterminare a popoarelor în "Teze cu privire la revoluţia socialistă şi dreptul naţiunilor la autodeterminare ", ca o parte integrantă în cadrul programului internaţionalismului socialist", şi el citează pe Lenin care a susţinut că "dreptul

naţiunilor la autodeterminare implică exclusiv dreptul la independenţă în sens politic, dreptul la libera separare politică de naţiunea asupritoare. Mai exact, această cerere de democraţie politică implică libertatea deplină de a manifesta pentru secesiune şi pentru un referendum asupra secesiunii de naţiunea asupritoare. "Marxiştii non-ruşi în cadrul RSFSR şi mai târziu URSS, cum ar fi Sultan Galiev şi Vasyl Shakhrai, între timp, între 1918 şi 1923 şi apoi, după 1929, au considerat regimul sovietic o versiune reînnoită a imperialismului şi colonialismului rusesc.

În critica sa a colonialismului în Africa, istoricul Guyanei şi activistul politic Walter Rodney afirmă:

> "Componenta decisivă pentru perioada scurtă a colonialismului şi consecinţele sale negative pentru Africa rezidă în principal din faptul că Africa a pierdut puterea. Puterea este factorul determinant final în societatea umană, fiind de bază pentru relaţiile din cadrul oricărui grup şi între grupuri. Aceasta presupune capacitatea de apărare a intereselor şi dacă este necesar de a impune voinţa cuiva prin orice mijloace disponibile. În relaţiile dintre popoare, problema puterii determină manevrabilitatea în negociere, în măsura în care un popor respectă interesele altuia, şi, eventual, în măsura în care un popor supravieţuieşte ca o entitate fizică şi culturală. Când o societate este nevoită să renunţe la putere în întregime în favoarea altei societăţi, care, în sine, este o formă de subdezvoltare ... pe parcursul secolelor de comerţ pre-colonial, un anumit control asupra vieţii sociale politice şi economice a existat în Africa, în ciuda comerţul dezavantajos cu europenii. Acest mic control asupra problemelor interne a dispărut sub colonialism. Colonialismul a mers mult mai departe decât comerţul. Acesta a însemnat o tendinţă de preluare directă de către europeni a instituţiilor sociale din Africa. Africanii au încetat să stabilească obiective culturale şi standarde autohtone, au pierdut complet controlul de formare de tineri membri ai societăţii. Aceştia au fost, fără îndoială, paşi importanţi înapoi ... Colonialismul nu a fost numai un sistem de exploatare, dar şi unul al cărui scop esenţial este de a repatria profiturile în aşa-numita "ţară mamă". Din punct de vedere african, aceast a dus la expatrierea consistentă a surplusului de produse de muncă din Africa din resursele africane. Aceasta a însemnat dezvoltarea Europei, ca parte a aceluiaşi proces dialectic în care Africa a ajuns subdezvoltată."

"Africa colonială a ajuns în acea parte a economiei capitaliste internaţionale din care excedentul a fost extras pentru a alimenta sectorul metropolitan. După cum s-a văzut mai devreme, exploatarea terenurilor şi forţei de muncă este esenţială pentru progresul social uman, dar numai în ipoteza în care produsul este pus la dispoziţie în zona în care are loc exploatarea."

Liberalism, capitalism şi colonialism

Liberalii clasici s-au opus, în general, colonialismului (spre deosebire de colonizare) şi imperialismului, inclusiv Adam Smith, Frédéric Bastiat, Richard Cobden, John Bright, Henry Richard, Herbert Spencer, HR Fox Bourne, Edward Morel, Josephine Butler, WJ Fox şi William Ewart Gladstone

Adam Smith a scris în *Avuţia naţiunilor* că Marea Britanie ar trebui să elibereze toate coloniile sale şi, de asemenea, a menţionat că ar fi benefic din punct de vedere economic pentru britanicii obişnuiţi, deşi comercianţii cu privilegii mercantiliste ar pierde.

Gândiri ştiinţifice despre colonialism, rasă şi gen

Actul de colonizare răspândeşte şi sintetizeayă idei sociale şi politice occidentale în zonele colonizate, şi susţine dezvoltarea în continuare a ideilor cu privire la dihotomia de gen şi diviziunile rasiale în societatea europeană în timpul epocii coloniale. Practicile politice populare ale timpului au fost de a sprijini regulile colonialismului prin legitimarea autorităţii masculine europene şi a femeii, şi argumentarea inferiorităţii non-europenilor prin studii de craniologie, anatomie comparată, şi frenologie. Biologii, naturaliştii, antropologii, şi etnologii anilor 1800, s-au axat pe studiul femeii indigene colonizate, precum în cazul studiului lui Georges Cuvier asupra lui Sarah Baartman. Astfel de cazuri au îmbrăţişat o superioritate naturaşă şi relaţii de inferioritate între rase bazate pe observaţii ale naturaliştilor europeni; ele au dat naştere la percepţia că anatomia femeilor africane, şi în special a organelor genitale, semăna cu cele ale mandrililor, babuinilor şi maimuţelor, diferenţiind astfel africanii colonizaţi de la ceea ce au fost privite ca caracteristicile femeii europene cu evoluţie superioară, şi, astfel, pe bună dreptate, autoritară.

În plus faţă de ceea ce ar fi acum privite ca studii pseudo-ştiinţifice rasiale care au susţinut noua ideologie rasistă ierarhică şi evolutivă a timpului respectiv, noua ideologie bazată pe ştiinţă despre gen s-a dezvoltat ca reacţie la epoca colonială din istoria Europei. Inferioritatea feminină în toate culturile s-a dezvoltat ca o idee bazată craniologie, oamenii de ştiinţă argumentând-o cu dimensiunea creierului femeilor, pe baza măsurătorilor de craniu, ca fiind minuscul şi, prin urmare, mai puţin dezvoltat şi mai puţin avansat ca evoluţie în comparaţie cu bărbaţii. Influenţa exercitată astfel de studii a condus la înfiinţarea anatomiei comparate la oameni, care s-a dezvoltat ca răspuns la abordarea oamenilor de ştiinţă europeni a problemei diferenţei rasiale biologice.

Astfel, non-europenii şi femeile s-au confruntat cu studii invazive ale puterilor coloniale în interesul ideologiei ştiinţifice şi al teoriei care a încurajat instituţia politică a colonialismului. Astfel de studii de rasă şi gen a coincis cu epoca colonialismului.

Post-colonialismul

Post-colonialismul (sau teoria post-colonială) se referă la o serie de teorii in filozofie şi literatură care abordeayă moştenirea dominaţiei coloniale. În acest sens, literatura post-colonială poate fi considerată o ramură a literaturii postmoderne legată de independenţa politică şi culturală a popoarelor subjugate anterior în imperii coloniale. Mulţi practicanţi consideră cartea *Orientalism* a lui Edward Said (1978) ca lucrarea de bază a teoriei (deşi teoreticienii francezi, cum ar fi Aimé Césaire şi Frantz Fanon, au făcut afirmaţii similare cu decenii înainte Said).

Saïd a analizat lucrările lui Balzac, Baudelaire şi Lautréamont, argumentând că acestea au ajutat la modelarea unei fantezii societale privind superioritatea rasială a europenilor. Scriitorii de ficţiune post-colonială interacţionează cu discursul tradiţional colonial, dar îl modifică sau îl subminează; de exemplu prin repovestirea unei poveşti familiare din punctul de vedere al unui personaj minor oprimat în poveste. În lucrarea lui Gayatri Spivak Chakravorty, *Poate subalternul să vorbească?* (1998), acestea au fost numite studii subalterne.

În *O critică a raţiunii postcoloniale* (1999), Spivak a susţinut că operele majore ale metafizicii europene (cum ar fi cele ale lui Kant şi Hegel), nu numai că au tendinţa de a exclude subalternul din discuţiile lor, dar şi previn în mod activ non-europenii de la ocuparea poziţiilor ca subiecte pe deplin umane. *Fenomenologia spiritului* a lui Hegel (1807), celebră pentru etnocentrismul explicit, consideră civilizaţia occidentală ca fiind cea mai realizată dintre toate, în timp ce Kant a avut, de asemenea, unele urme de rasism în operele sale.

Neocolonialism

Colonialismul este definit prin înfiinţarea, întreţinerea, achiziţionarea şi extinderea de colonii într-un teritoriu de către persoane dintr-un alt teritoriu. Este un proces prin care colonizatorul susţine suveranitatea asupra coloniei, iar structura socială, guvernul, şi economia coloniei sunt modificatr de către colonizator. Colonialismul este un set de relaţii inegale între colonizator şi colonie, şi între colonişti şi populaţia indigenă.

Neocolonialismului este practica de utilizare a capitalismului, globalizării, şi a forţelor culturale, pentru a controla o ţară (de obicei, fostele colonii europene din Africa sau Asia), în locul unui control direct militar sau politic. Un astfel de control poate fi economic, cultural, sau lingvistic; prin promovarea propriei culturi, limba sau mass-media în colonie, societăţi corporative care aparţin culturii impuse pot pătrunde mult mai uşor pe pieţele din aceste ţări. Astfel, neocolonialismului este rezultatul final al unor interese de afaceri sau geopolitice se obţine prin deformarea culturii ţărilor colonizate.

Termenul “neocolonialism” a fost inventat de Kwame Nkrumah, primul preşedinte din Ghana după obţinerea independenţei acestei ţări, şi a fost dezbătut de foarte mulţi învăţaţi şi filozofi din sec. XX, inclusiv Jean-Paul Sartre şi Noam Chomsky.

Neocolonialismul este un termen folosit de criticii implicării ţărilor dezvoltate în problemele ţărilor îm curs de dezvoltare în perioada post-colonială. Adepţii teoriei neocolonialismului susţin că acorduri economice internaţionale existente sau din trecut create de fostele puteri coloniale au fost sau sunt folosite pentru a menţine controlul asupra fostelor lor colonii şi a păstra dependenţa acestora după mişcările de independenţă de după al doilea război mondial. Termenul de neocolonialism poate combina criticile actualului tip de colonialism (în care unele state continuă să administreze teritorii străine şi populaţiile acestora violând rezoluţiile Naţiunilor Unite), cu implicarea întreprinderilor moderne capitaliste în ţările foste colonii. Criticii neocolonialismului susţin că corporaţiile

multinaţionale continue să exploateze resursele statelor foste colonii, şi că acest control economic inerent neocolonialismului este asemănător cu colonialismul clasic, european, practicat între sec. XVI – XX.

În sens mai larg, neocolonialismul se poate referi doar la implicarea ţărilor puternice în afacerile ţărilor mai puţin puternice; acest aspect este evident mai ales în America Latină modernă. În acest sens, neocolonialismul implică o formă de "imperialism economic" contemporan: naţiunile puternice se comportă ca puteri coloniale ale imperialismului, iar acest comportament este asemănat cu colonialismul într-o lume post-colonială.

Dominanţa economică

În 1961, în ceea ce priveşte mecanismul economic de control al neo-colonialiştilor, în discursul *Cuba: Excepţii istorice sau Vanguard în lupta anti-colonială?*, cubanezul revoluţionar Che Guevara spunea:

> Noi, politicos denumiţi drept "subdezvoltaţi", în realitate, suntem ţări coloniale, semi-coloniale sau dependente. Suntem ţări ale căror economii au fost denaturate de imperialism, care au dezvoltat anormal acele ramuri ale industriei sau agriculturii necesare pentru a completa economia lor complexă. "Subdezvoltarea", sau dezvoltare distorsionată, aduce o specializare periculoasă în materii prime, inerente, în care se ascunde sceptrul foametei pentru toate popoarele noastre. Noi, "subdezvoltaţii", suntem, de asemenea, cei cu culturi unice, produsul unic, piaţa unică. Un singur produs a cărui incertă vanzare depinde de o piaţă unică ce impune şi stabileşte condiţiile. Aceasta este marea formulă de dominaţie economică imperialistă.

- Che Guevara, 9 aprilie 1961.

Teoria dependenţei

Teoria dependenţa este baza teoretică a economiei neo-colonialiste, care propune ca sistemul economic global să includă ţările bogate în centru, şi ţările sărace la periferie. Neo-colonialismul economic extrage resursele naturale ale unei ţări slabe de la periferie pentru economiile ţărilor bogate din centrul sistemului economic mondial şi uman; prin urmare, sărăcia din ţările periferice este rezultatul modului în care acestea sunt integrate în sistemul economic global. Teoria dependenţei derivă din analiza marxistă a inegalităţilor economice în cadrul sistemului mondial de economii. Astfel, sub-dezvoltarea globală a Sudului este un rezultat direct al dezvoltării globale a Nordului, conform teoriilor despre semi-colonii de la sfârşitul secolului al 19-lea. Perspectiva marxistă a teoriei sependenţei coliei este în contrast cu economia capitalistă a pieţei libere, care afirmă că astfel de nivele de sărăcie sunt un stadiu de dezvoltare a ţărilor în curs de desfăşurare în drumul lor spre integrarea deplină, economică, în sistemul economic global. Susţinătorii teoriei dependenţei, cum ar fi istoricul venezuelean Federico Brito Figueroa, care a investigat bazele socio-economice ale dependenţei neo-coloniale, au influenţat gândirea fostului preşedinte al Venezuelei, Hugo Chavez.

Războiul Rece

În a doua parte a secolului 20, în cursul conflictului ideologic din Războiul Rece (1945-1991) între SUA şi URSS, fiecare ţară şi statele sale satelit s-au acuzat reciproc de practici neo-colonialiste în preocupările lor imperiale şi hegemonice. Condiţiile geopolitice care au definit Războiul Rece ruso-america a dus la "războiul prin procură", lupta ducându-se de către statele servante din ţările decolonizate. Cuba, blocul Pactului de la Varşovia, Egiptul sub conducerea lui Gamal Abdel Nasser (1956-1970), şi ceilalţi, au acuzat SUA că sponsorizează guverne anti-democratice ale caror regimuri nu reprezintă interesele majorităţii populaţiei, şi îndepărtarea guvernelor alese din lumea a treia (Africa, Asia, America Latină), care nu au subscris la interesele geopolitice ale SUA , astfel cum sunt definite de Războiul Rece Est-Vest.

În anii 1960, sub conducerea preşedintelui Mehdi Ben Barka, Conferinţa Tricontinentală Cubaneză (Organizaţia de solidaritate cu poporul din Asia, Africa şi America Latină), a recunoscut şi susţinut validitatea anti-colonialismului revoluţionar ca un mijloc al popoarelor colonizate din lumea a treia pentru a obţine autodeterminarea, care politica înfuriat Statele Unite şi Franţa. Mai mult chiar, preşedintele Barka a condus Comisia pentru Neo-colonialism, care s-a ocupat cu rezolvarea implicării neo-coloniale a puterilor coloniale în zonele decolonizate, şi a declarat că Statele Unite, ca lider capitalist al lumii, a fost, în practică, principalul actor politic neo-colonialist.

Corporaţii multinaţionale

Criticii neo-colonialismului susţin de asemenea că investiţiile corporaţiilor multinaţionale îmbogăţesc puţine din ţările subdezvoltate, şi cauzează dezastre umanitare, de mediu şi ecologice în rândul populaţiilor care locuiesc în neocoloniile supuse "dezvoltării", iar economia devine dependentă de pieţele externe şi de acordurile comerciale la scară largă . Acest lucru, se susţine, rezultată din dezvoltarea nesustenabilă şi subdezvoltarea perpetuă; o dependenţă care cultivă aceste ţări ar fi rezervele de forţă de muncă ieftină şi materii prime, în timp ce se restricţionează accesul lor la tehnici avansate de producţie pentru a dezvolta propriile economii. În unele ţări, privatizarea resurselor naţionale, deşi duce iniţial la un imediat aflux pe scară largă de investiţii de capital, este de multe ori urmată de o creştere dramatica a ratei de şomaj, sărăcie, şi o scădere a veniturilor pe cap de locuitor. Acest lucru este valabil mai ales în ţările din Africa de Vest din Guineea-Bissau, Senegal, şi Mauritania, unde pescuitul a fost domeniul central al economiei locale.

Fondul Monetar Internaţional

Pentru a atenua unele dintre efectele neo-colonialismului, economistul american Jeffrey Sachs a recomandat ca întreaga datorie africană (circa 200 miliarde dolari) să fie anulată, şi a recomandat ca naţiunile africane să nu ramburseze banii Băncii Mondiale şi Fondul Monetar Internaţional (FMI):

A venit timpul să se pună capăt acestei şarade. Datoriile sunt inaccesibile. În cazul în care nu se vor

anula datoriile, aş sugera o obstrucţie; pe care să o faceţi voi. Africa ar trebui să spună: "Vă mulţumesc foarte mult, dar avem nevoie de bani pentru a satisface nevoile copiilor care sunt pe moarte, chiar acum, deci vom folosi banii pentru returnarea datoriilor în investiţii sociale de urgenţă în sănătate, educaţie, apă potabilă, controlul SIDA, şi a altor nevoi ".

- Jeffrey Sachs

Corporaţii multinaţionale

Corporaţiile multinaţionale sunt organizaţii care sunt deţinute sau controlează producţia de bunuri sau servicii în una sau mai multe ţări, altele decât ţara de origine. De exemplu, când o societate este înregistrată în mai multe ţări sau are operaţiuni în mai mult de o ţară, aceasta poate fi considerată corporaţie multinaţională. Acesta poate fi de asemenea menţionată ca o corporaţie internaţională, sau transnaţională sau, poate cel mai corect, o corporaţie apatridă.

Problema comportamentului moral şi juridic al corporaţiilor multinaţionale, având în vedere că ele sunt efectiv actori "apatrizi", este una dintre cele mai urgente probleme globale socio-economice care au apărut în secolul XX. Corporaţiile multinaţionale joacă un rol important în procesul de globalizare. Se poate argumenta că prima organizaţie multinaţională de afaceri a fost Cavalerii Templieri, fondată în 1120. După care a venit British East India Company în 1600, şi apoi Dutch East India Company înfiinţată pe 20 martie 1602, care va deveni cea mai mare companie din lume pentru aproape 200 de ani.

Dreptul internaţional privat

Dreptul internaţional privat este un set de norme de procedură care stabileşte ce sistem juridic şi care jurisdicţie se aplică la un anumit litigiu.

Termenul "drept internaţional privat" în sine provine de la situaţiile în care rezultatul final al unui litigiu depinde de care lege se aplică, şi modul de rezolvare a instanţei a conflictului dintre aceste legi. Dreptul internaţional privat nu are nicio legătură reală cu dreptul internaţional public, şi este în schimb o caracteristică de legislaţia locală, care variază de la ţară la ţară.

Cele trei ramuri ale dreptului internaţional privat sunt:

- Competenţa - dacă instanţa are puterea de a rezolva litigiul în cauză
- Alegerea legii - ce lege se aplică pentru soluţionarea litigiului
- Hotărâri străine - abilitatea de a recunoaşte şi executa o hotărâre a unui forum extern competenţei forului care judecă.

Uneori este împotriva politicilor guvernamentale.

Corporaţii transnaţionale

O corporaţie transnaţională diferă de o corporaţie multinaţională tradiţională, în sensul că nu se identifică cu un sediu de origine naţională. În timp ce companiile multinaţionale tradiţionale sunt companii naţionale cu filiale în străinătate, corporaţiile transnaţionale îşi întind operaţiunile lor în multe ţări unde găsesc susţinere de nivel ridicat şi receptivitate locală. Un exemplu de corporaţie transnaţională este Nestlé, care angajează directori executivi din mai multe ţări şi încearcă să ia decizii dintr-o perspectivă globală, mai degrabă decât de la un sediu centralizat. Un alt exemplu de corporaţie transnaţională este corporatia Royal Dutch Shell al cărei sediu poate fi în Haga, Olanda, dar sediul social şi principalul organ executiv unde sunt luate deciziile are sediul central în Londra, Marea Britanie.

Critici ale multinaţionalelor

Avocaţii anti-corporatişti critică corporaţiile multinaţionale pentru că ţările ăn care acţionează au drepturi omului diminuate sau standardele de mediu scăzute. Ei susţin că multinaţionalele dau naştere la conglomerate mari fuzionate care reduc concurenţa şi piaţa liberă, atrag capital din ţările gazdă, şi exportă profiturile, exploatâd ţările de resursele lor naturale, limitează salariile lucrătorilor, erodează cultura tradiţională, şi diminuează suveranitatea naţională.

Crime corporative

În criminologie, criminalitatea corporativă se referă la crimele comise fie de către o societate (de exemplu, o entitate de afaceri care are o personalitate juridică distinctă de persoanele fizice care gestionează activităţile sale), fie de către persoane care acţionează în numele unei societăţi sau altă entitate de afaceri. Unele comportamente negative prin societăţi nu pot fi fapte penale. Legile variază în funcţie de jurisdicţii. De exemplu, unele jurisdicţii permit delictul de iniţiat (insider trading).

Crima corporativă se suprapune cu:

- criminalitatea gulerelor albe, deoarece majoritatea persoanelor care pot acţiona ca sau reprezintă interesele concernului sunt profesionişti cu gulere albe;
- crima organizată, deoarece infractorii pot înfiinţa societăţi, fie în scopul actelor criminalitate fie ca vehicule pentru spălarea de bani. Produs brut din lume on'bţinut prin activităţi penale a fost estimat la 20 la sută din comerţul mondial. (de Brie 2000); şi
- criminalitatea corporativă de stat, deoarece, în multe contexte, posibilitatea de a comite crime rezultă din relaţia între societate şi stat.

Persoană juridică

O decizie din 1886 din Statele Unite, Curtea Supremă de Justiţie, în Santa Clara County vs. Southern Pacific Railroad, 118 US 394 (1886), a fost citată de mai multe instanţe din SUA ca precedent pentru a susţine că o societate poate fi definită în mod legal ca o "persoană ", aşa cum este descris în al paisprezecelea Amendament la Constituţiei Statelor Unite.Amendamentul 14 stipulează că,

> Nici un stat nu va face sau nu va impune o lege care să restrângă privilegiile sau imunităţile cetăţenilor Statelor Unite ale Americii; nici nu va priva nicio persoană de viaţă, libertate sau proprietate, fără proces legal; nici nu va nega oricărei persoane aflate sub jurisdicţia sa protecţie egală în faţa legilor.

În dreptul englez, acesta a fost însoţită de decizia din Salomon vs. Salomon & Co [1897] AC 22. În dreptul australian, în corporaţiile *Legea corporaţiilor din 2001* (Cth), o societate este din punct de vedere legal o "persoană".

Politica de punere în aplicare

Crima corporativă a devenit politic sensibilă în unele ţări. În Marea Britanie, de exemplu, în urma publicităţii deosebite a accidentelor mortale de pe reţeaua feroviară şi pe mare, termenul este frecvent utilizat cu referire la omucidere corporativă, şi implică o discuţie mai generală despre pericolele tehnologice prezentate de întreprinderi (a se vedea Wells : 2001).

Comisia pentru Reforma Legilor din New South Wales oferă o explicaţie a acestor activităţi criminale:

> Crima corporativă reprezintă o ameninţare semnificativă la bunăstarea comunităţii. Având în vedere prezenţa tot mai mare a corporaţiilor într-o gamă largă de activităţi în societatea noastră, şi impactul acţiunilor lor asupra unui grup mult mai larg de oameni decât sunt afectate de o acţiune individuală, potenţialul pentru prejudiciile economice şi fizice cauzate de o corporaţie este mare (Comisia pentru Reforma Legilor din New South Wales: 2001).

În mod similar, Russell Mokhiber şi Robert Weissman (1999) afirmau:

> La un anumit nivel, corporaţiile dezvoltă noi tehnologii şi economii pe scară largă. Acestea pot servi intereselor economice ale consumatorilor în masă prin introducerea de noi produse şi metode mai eficiente de producţie în masă. La un alt nivel, având în vedere lipsa de control politic de azi, corporaţiile ajung să distrugă bazele comunităţii civice şi viaţa oamenilor care locuiesc în ele.

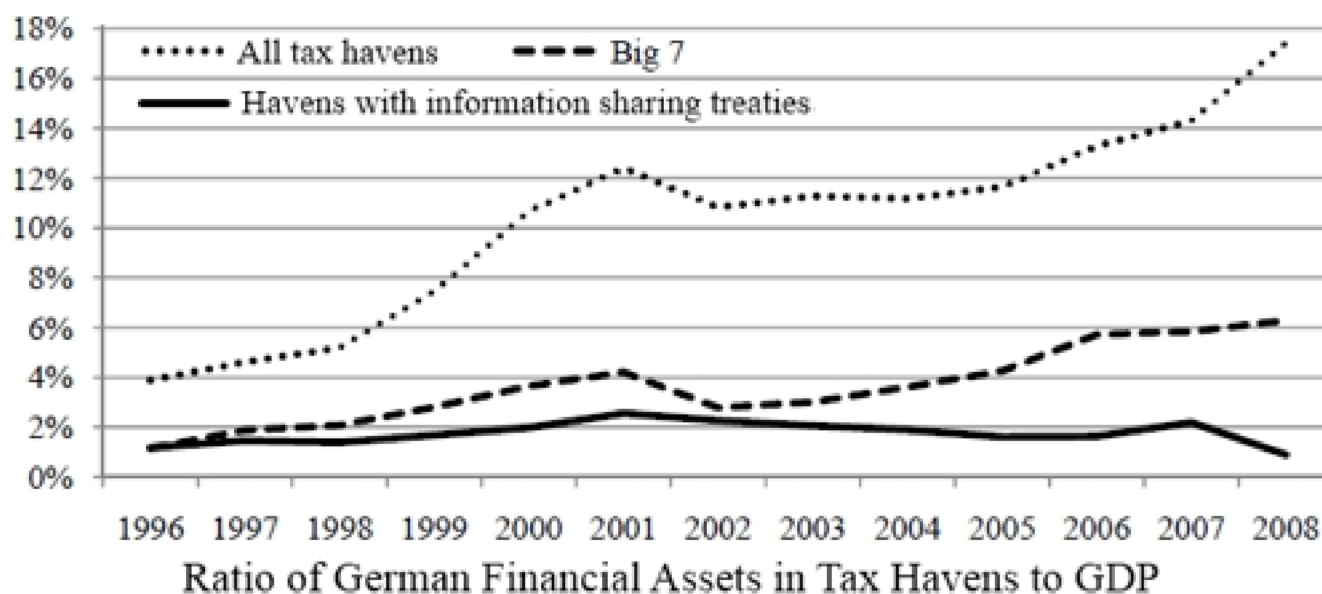
Paradisuri fiscale

Un paradis fiscal este un stat, ţară sau teritoriu în care anumite taxe sunt percepute la o rată scăzută

sau zero. Persoanele fizice sau juridice pot găsi atractiv să înfiinţeze filiale sau să se mute în zone cu niveluri reduse sau zero de impozitare în raport cu impozitarea internaţională tipică. Acest lucru creează o situaţie de concurenţă fiscală între guverne. Jurisdicţii diferite au tendinţa de a fi paradisuri pentru diferite tipuri de impozite, şi pentru diferite categorii de persoane sau companii. Statele care sunt suverane sau se auto-reglementează în conformitate cu dreptul internaţional au puteri nelimitate, teoretic, să adopte legi fiscale care afectează teritoriul lor, cu excepţia cazurilor limitate de tratate internaţionale anterioare. Există mai multe definiţii ale paradisurilor fiscale. *The Economist* a adoptat provizoriu descrierea lui Geoffrey Colin Powell (fost consilier economic la Jersey): "*Ce ... identifică un domeniu ca un paradis fiscal este existenţa unei structuri fiscale compozite stabilite în mod deliberat pentru a profita de, şi a exploata, o cerere la nivel mondial de oportunităţi de a se angaja în evaziune fiscală*." The Economist subliniază că această definiţie ar exclude totuşi o serie de jurisdicţii crezute în mod tradiţional de drept paradisuri fiscale. În mod similar, alţii au sugerat că orice ţară care modifică legile fiscale pentru a atrage capital străin ar putea fi considerate un paradis fiscal.

Potrivit altor definiţii, elementul central al unui paradis fiscal este că legile şi alte măsuri pot fi utilizate pentru a se sustrage sau a evita legile sau reglementările din alte jurisdicţii fiscale. În raportul său din decembrie 2008 privind utilizarea paradisurilor fiscale de către corporaţiile americane, Biroul de Contabilitate a Guvernului SUA a fost în imposibilitatea de a găsi o definiţie satisfăcătoare a unui paradis fiscal, dar a considerat următoarele caracteristici ca indicaţii ale unui paradis fiscal: taxe nominale sau zero; lipsa de schimb efectiv de informaţii fiscale cu autorităţile fiscale străine; lipsa de transparenţă în aplicarea dispoziţiilor legislative, juridice sau administrative; nicio cerinţă pentru o prezenţă locală substanţială; şi auto-promovarea ca un centru financiar offshore.

Un raport din 2012 al Tax Justice Network estimează că între 21 şi 32 miliarde dolari sunt la adăpost de taxe în paradisurile fiscale la nivel mondial. În cazul în care astfel de bogăţii ajung la 3% anual şi câştigurile de capital ar fi fost impozitate cu 30%, aceasta ar fi generaz între 190 miliarde dolari si 280 miliarde dolari în venituri fiscale, mai mult decât orice alte venituri impozitate. În cazul în care astfel de active off-shore ascunse sunt luate în considerare, multe ţări cu guverne cu datorii nominale sunt dovedite a fi naţiuni nete creditoare. Cu toate acestea, în ciuda faptului că e citată pe larg, metodologia utilizată în calcule a fost pusă sub semnul întrebării, iar directorul politicii fiscale al Chartered Institute of Taxation şi-a exprimat, de asemenea, scepticismul faţă de exactitatea cifrelor. Un studiu a 60 de mari companii americane a descoperit că acestea au depus 166 miliarde dolari în conturi offshore în cursul anului 2012, punând astfel la adăpost peste 40% din profiturile lor de taxele din SUA.

(Raportul de active germane în paradisuri fiscale în raport cu PIB-ul german total. "Big 7" care apare pe site sunt Hong Kong, Irlanda, Liban, Liberia, Panama, Singapore, şi Elveţia)

Clasificarea

Corporaţiile, în scopul unei evaziuni fiscale eficiente, folosesc mai multe tipuri de paradisuri fiscale. Trei tipuri de tipuri de paradis fiscal formează un "sandwich olandez":

1. Paradisuri fiscale primare: locul în care capitalul financiar se adună. Filiale-paravan ale societăţilor de acolo au obţinut drepturile de a colecta profituri din proprietatea intelectuală a întreprinderilor prin transferuri de la firma-mamă.
2. Semi-paradisuri fiscale: Semi-locaţii care produc bunuri destinate vânzării în principal în afara limitelor lor teritoriale şi care au reglementări flexibile pentru a încuraja creşterea locurilor de muncă, cum ar fi zonele de liber schimb, impozitare doar teritorială, şi stimulente similare.
3. Paradisurile fiscale "de curgere": locaţii în care veniturile din vânzări, obţinute în primul rând în afara graniţelor lor, sunt colectate, şi apoi distribuite. Paradisurile semi-fiscale sunt rambursate pentru costurile reale de producţie, posibil cu diferenţa între costul de producţie şi preţul de vânzare. Profiturile rămase sunt transferate la paradisul fiscal primar, pentru că el are dreptul la profitul datorat proprietăţii intelectuale corporative. Prin adaptarea fluxului la venit nu se reţine de capitalul şi rolul lor care, deşi cruciale, rămâne invizibile.

Corporaţii multinaţionale mari pot avea zeci de astfel de entităţi în paradisuri fiscale care interacţionează unele cu altele. Fiecare paradis poate pretinde că nu îndeplineşte definiţiile care încearcă să plaseze toate paradisurile fiscale într-o singură clasă. Chiar şi creşterea transparenţei nu modifică eficacitatea evitării impozitului pe profit.

Metode de inginerie financiară

Cu riscul de a simplificare la maximum, se poate spune că avantajele paradisurilor fiscale sunt văzute în următoarele patru contexte principale:

Rezidenţa personală

Încă din secolul al 20-lea, persoanele bogate din jurisdicţiile de înaltă fiscale au căutat să se mute în jurisdicţii cu fiscale mică. În cele mai multe ţări din lume, reşedinţa reprezintă baza primară de impozitare. În unele cazuri, jurisdicţiile cu fiscale mică percepimpozite foarte scăzute foarte scăzute sau zero pe venituri. Dar aproape niciun paradis fiscal nu evaluează niciun tip de impozit pe venituri sau impozit pe succesiune. Persoanele care nu mai sunt în măsură să revină într-o ţară cu impozitarea mare unde au locuit pentru mai mult de câteva zile pe an, sunt denumite uneori ca exilaţi fiscali.

Rezidenţa corporativă

Persoanele juridice, spre deosebire de persoanele fizice, pot deţine filiale ale companiilor în multe ţări. Care le permit să profite de varietatea de legi, regulamente şi convenţii din mai multe ţări, fără a f implicate în activităţi dubioase. Numai în cazuri extreme îşi vor muta sediul lor corporativ formal.

Folosirea activelor

Folosirea activelor implică utilizarea unui trust offshore, sau companie offshore, sau un trust offshore care deţine o companie. Compania sau trustul vor fi înfiinţate într-o paradis fiscal, şi vor fi, de obicei, administrate şi cu rezidenţa într-o altă ţară. Funcţia ei este de a deţine active, care pot consta dintr-un portofoliu de investiţii aflate în administrare, societăţi sau grupuri comerciale, active fizice, cum ar fi imobiliare sau bunuri mobile de valoare. Esenţa unor astfel de aranjamente este ca, prin schimbarea de proprietate asupra activelor într-o entitate care nu este rezident fiscal în jurisdicţia cu impozitare mare, ele încetează să mai fie impozitate în această jurisdicţie. Deseori, mecanismul este folosit pentru a evita un impozit specific. De exemplu, o persoană bogată care îşi face testamentul şi-ar putea transfera casa într-o companie off-shore. Poate obţine în schimb actiuni ale companiei sau trustului (el însuşi fiind administrator la acea companie, sau un alt administrator, deţinând în acelaşi timp beneficiul asupra proprietăţii pe viaţă), şi apoi pentru fiica lui. La moartea sa, acţiunile vor aparţine în mod automat fiicei, care dobândeşte astfel casa, fără a fi nevoie să plătească taxele notariale şi de succesiune. (În cele mai multe ţări se evaluează impozitul pe succesiune, şi toate celelalte taxe, în funcţie de proprietăţile din jurisdicţia lor, indiferent de naţionalitatea proprietarului. În cele mai multe ţări mu se taxează pentru o singură casă. Este mult mai probabil să fie taxate activele necorporale.)

Comerţul şi alte afaceri

Multe companii care nu au nevoie de o anumită locaţie geografică sau de activităţi extensive sunt stabilite în paradisuri fiscale, pentru a minimiza expunerea fiscală. Poate că cea mai bună ilustrare în acest sens este numărul de societăţi de reasigurare care au migrat în Bermuda-a lungul anilor. Alte

exemple includ servicii bazate pe internet şi companii financiare de grup. În anii 1970 şi 1980, grupurile corporative au fost cunoscute ca formând entităţi off-shore, în sensul "reasigurării". Aceste companii de reasigurare au obţinut pur şi simplu profit fără a efectua nicio funcţie economică, dar profitul obţinut într-o jurisdicţie scutită de impozit a permis grupului să manipuleze profiturile din jurisdicţia cu fiscalitate ridicată. Cele mai multe coduri fiscale sofisticate previn acum scheme cu preţuri de transfer de această natură.

Intermediari financiari

O mare parte a activităţii economice în paradisurile fiscale de astăzi constă în servicii financiare profesionale, cum ar fi fondurile mutuale, bancare, asigurări de viaţă şi pensii. În general, fondurile sunt depozitate cu intermediarul în jurisdicţia cu fiscalitate mică, iar intermediarul apoi împrumută sau investeşte banii (de multe ori înapoi într-o jurisdicţie cu impozitare mare). Deşi aceste sisteme nu evită în mod normal axa în jurisdicţia principală a clientului, aceasta permite furnizorilor de servicii financiare să ofere produse multi-jurisdicţionale, fără a adăuga un nivel suplimentar de impozitare. Acest lucru s-a dovedit a fi un succes deosebit în domeniul fondurilor off-shore. Acest tip de metodologie a fost utilizată de către Google şi a ieşit la lumină în anul 2010, când a fost raportat că Google utilizează tehnici numit "Dublu irlanez" şi "Sandwich olandez", pentru a reduce impozitul pe venit corporativ la 2,4%, prin transferarea veniturilor corporative prin Irlanda şi de acolo la o companie petrolieră în Ţările de Jos, unde acestea pot fi transferate în Insulele Bermude, care nu au nici impozit pe profit. Motorul de căutare folosea Irlanda ca un canal de venituri care ajungeau în final într-o altă ţară în care este înregistrată proprietatea intelectuala (marca şi tehnologia, cum ar fi algoritmii Google). În cazul lui Google această ţară este Insulele Bermude. În anul 2009, gigantul internet a făcut un profit brut de 5,5 miliarde €, dar a raportat un profit operational de € 45 milioane € după "cheltuieli administrative", 5,467 miliarde € fiind scoşi afară. În analiza economică clasică, în cazul în care o companie îşi consumă 99,4% din profitul brut pe cheltuieli administrative, atunci compania ar putea fi considerată cu operare foarte ineficientă. Cheltuielile administrative se referă în mare parte la drepturi de autor (sau taxe de licenţă), Google plăteşte sediului său din Insulele Bermude pentru dreptul de a opera. Google a descoperit o structură de impozitare extrem de eficientă în şase teritorii, Google plătind doar 2,4% impozit pe operaţiunile din afara SUA.

Acţiuni anonime şi la purtător

Actiunile la purtător permit un proprietar anonim, fiind criticate pentru facilitarea spălării de bani şi evaziune fiscală; aceste acţiuni sunt de asemenea disponibile în unele ţări OCDE, cum ar fi în statul american Wyoming. În 2010, un studiu în care cercetătorii au încercat să înfiinţeze corporaţii anonime a constatat că 13 dintre cele 17 încercări au avut succes în ţările OCDE, cum ar fi Statele Unite şi Marea Britanie în timp ce 4 din 28 încercări au avut succes în ţările considerate de obicei paradisuri fiscale. În 2011, o revizuire inter pares OCDE a recomandat ca Marea Britanie să îmbunătăţească legile sale privind acţiunile la purtător.

The Guardian a scris că există 28 de persoane în calitate de directori la 21.500 de companii.

Controlul banilor şi al schimbului valutar

Cele mai multe paradisuri fiscale au un sistem dublu de control monetar care face distincţia între rezidenţi şi non-rezidenţi, precum şi între valuta externă şi cea internă. În general, locuitorii sunt supuşi unor controale monetare, dar nu şi nerezidenţii. O companie aparţinând unui nerezident, atunci când tranzacţionează extern, este văzută ca non-rezidentă în ceea ce priveşte controlul schimbului valutar. Este posibil ca un străin să înfiinţeze o companie într-un paradis fiscal pentru comerţ internaţional; operaţiunile companiei nu vor fi supuse unor controale de schimb valutar, atâta timp cât se folosesc valute străine pentru comerţul extern paradisului fiscal. Paradisurile fiscale au de obicei valută convertibilă cu uşurinţă sau legate de o monedă convertibilă cu uşurinţă. Cele mai multe sunt convertibile în dolari, euro sau lire sterline.

Mişcări anti-corporatiste

Activismul anti-corporatist susţine că influenţa corporaţiilor mari de afaceri este un detriment pentru binele public şi procesul democratic.

Activiştii susţin că globalizarea corporativă corespunde unei deplasări în tranziţia de la o economie extrem de industrializată la una în care dezvoltarea comerţului este conectat cu dereglementarea financiară, pe baza circulaţiei capitalului. Un număr tot mai mare de diverse societăţi s-au adaptat la structura de piaţă liberă, conducând la mutaţii semnificative. Prin această expansiune, reglementarea guvernată de piaţă a trecut de graniţele statale. Oponenţii globalizării corporative susţin că guvernul are nevoie de o mai mare putere pentru a controla pieţele, că dezechilibrul veniturilor este în creştere, şi corporaţiile au câştigat prea multă putere. Ca parte a stângii politice, activiştii împotriva puterii şi influenţei corporatiste sprijină o scădere a inegalităţii economice şi creşterea echităţii economice.

Activiştii anti-corporatişti se pot alia adesea cu alţi activişti, cum ar fi activişti de mediu sau pentru drepturile animalelor, în condamnarea practicilor organizaţiilor moderne, cum ar fi McDonalds, firma de exploatare forestieră Gunns Limited, etc.

În ultimii ani, a existat o creştere a numărului de cărţi (*2000 No Logo* a lui Naomi Klein fiind un exemplu binecunoscut) şi filme, precum *Corporaţia*, care într-o anumită măsură au sprijinit politica anti-corporatistă.

Noua media digitală

Media şi reţelele digitale au devenit caracteristici importante ale mişcărilor anti-corporatiste moderne. Viteza, flexibilitatea şi capacitatea de a ajunge la un public potenţial masiv, au oferit un fundament tehnologic pentru structura mişcărilor sociale contemporane în reţea. Ca urmare, comunităţile şi legăturile interpersonale s-au transformat. Internetul sprijină şi întăreşte legăturile locale, dar

facilitează, de asemenea, noi modele pentru activitatea politică. Activiştii au folosit acest mediu pentru a opera în plan politic atât on-line cât şi offline.

Liste de e-mail, pagini web şi software de editare în sursă deschisă, au permis schimbări în organizare. Acum, acţiunile sunt planificate, informaţiile sunt partajate, documentele sunt produse de către mai multe persoane, şi toate acestea se pot face indiferent de de distanţa geografică. Acest lucru a dus la o creştere a colaborării digitale. Activiştii pot construi în prezent relaţii între diverse subiecte, distribui informaţii, descentraliza şi creşte colaborarea.

Creşterea globalizării anti-corporatiste

Aproape cincizeci de mii de oameni au protestat la reuniunile OMC din Seattle pe 30 noiembrie 1999. Activiţtii pentru muncă, economie, şi de mediu, au reuşit să "spargă" şi să închidă şedinţele din cauza protestelor împotriva globalizării corporative. Acest eveniment a devenit un simbol al reţelelor anti-globalizare emergente care s-au consolidat. Experienţele de la proteste au fost distribuite în întregul internet prin e-mailuri şi site-uri web. Mişcări anti-globalizare corporative s-au extins, de asemenea, prin organizarea de mobilizări în masă, inclusiv protestele anti-OMC, care au avut un succes remarcabil. În Statele Unite, aceste mişcări au reapărut după ce li s-a acordat mai puţină atenţie datorită războiului din Irak, rezultând o creştere a mobilizării în masă.

Ajutorul tehnologiei

Orientate şi planificate la nivel global, protestele au beneficiat de mijloace ieftine, rapide, eficiente, cu ajutorul e-mail-ului. Acest lucru a condus, de asemenea, la crearea unei conexiuni la nivel mondial între mişcări transnaţionale alternative. Site-urile Web create pentru mobilizări nu pot fi concepute pentru a exista sau a fi folosite în mod permanent, dar utilizarea lor permite accesul uşor la resurse şi listele de contacte. Cordonarea faţă în faţă a fost, de asemenea, completată prin utilizarea internetului. Utilizarea telefonului rămâne vitală, în special în timpul conflictelor care au necesitat comunicare interactivă.

Tehnologie şi politici culturale

Pentru mişcările de globalizare anti-corporatiste, reţelele locale şi globale flexibile duc la cele mai importante forme de organizare. Activiştii au preferat această coordonare flexibilă între grupuri în cadrul unor formaţiuni mici. Aceasta include întâlniri ad hoc, comisii care discută sarcini concrete, precum şi zonele ţintă. Participarea deschisă este văzută ca fiind mai productivă decât reprezentarea. În unele organizaţii, nu există nici măcar un membru oficial. În schimb, orice persoană are dreptul sa participe, atâta timp cât acestea sunt de acord cu crezurile de bază, care includ o îndepărtare personală de capitalism şi sisteme văzute ca fiind similare cu acesta.

Utilizarea de reţelei prin intermediul tehnologiei este distribuită inegal între organizaţii şi mişcări. Grupurile cu mai multe fonduri disponibile sunt în măsură să includă tehnologii noi în tehnicile de

comunicare existente. Organizaţiile mai mici, cu mai puţine resurse, caută metode mai inovatoare pentru a profita de costuri mai mici. Deşi mişcările de globalizare anti-corporatiste pot fi privit ca unificate, există numeroase mişcări independente. Obiectivele lor se pot suprapune patţial, dar fiecare diferă în problemele lor specifice, subiectivitatea politică, ideologii, cultură, şi structura organizatorică.

Instituţiile financiare internaţionale şi ajustarea structurală

> Datoriile guvernamentale ale ţărilor sărace sunt un instrument eficient de control. Acestea asigură accesul la materii prime, valorile naţionale şi infrastructura ţărilor îndatorate pentru ţările dezvoltate, în cele mai ieftine condiţii posibile. Zeci de ţări trebuie să concureze pentru diminuarea pieţelor lor de export, putând exporta numai o gamă limitată de produse, din cauza protecţionismului ţărilor dezvoltate şi lipsei banilor pentru a investi în diversificarea economică. Rezultă o saturaţie a pieţei reducând veniturile exportatorilor la un nivel minim. FMI nu pare să înţeleagă că investiţiile într-o ... populaţie sănătoasă, bine hrănită, şi alfabetizată ... este alegerea economică cea mai inteligentă pe care o ţară o poate face.

- Susan George, O soartă mai rea decât datoria, (New York: Grove Weidenfeld, 1990)

Multe naţiuni în curs de dezvoltare sunt îndatorate şi sărăcite în parte din cauza politicilor instituţiilor financiare internaţionale, cum ar fi Fondul Monetar Internaţional (FMI) şi Banca Mondială.

Programele acestor instituţii au fost puternic criticate pentru sărăcirea poluaţiilor acolo unde sunt aplicate. În plus, pentru dezvoltarea ţărilor din lumea a treia, s-a creat o dependenţă crescută de naţiunile bogate. Aceasta, în ciuda afirmaţiilor FMI şi Băncii Mondiale că prpgramele lor vor ajuta la reduce sărăciei.

În urma unei ideologii cunoscut sub numele de neoliberalism, şi răspândită de instituţii financiare similare, cunoscută sub numele de "Consensul de la Washington", au fost impuse politici de ajustare structurală pentru a se asigura de rambursarea datoriilor şi restructurarea economică. Dar, în realitate s-a cerut ţărilor sărace să-şi reducă cheltuielile cu sănătatea, educaţia şi dezvoltarea, făcându-se o prioritate din rambursarea datoriilor şi a altor politici economice favorizante pentru ţările dezvoltate. Practic, FMI şi Banca Mondială au cerut ţărilor sărace să reducă nivelul de trai al populaţiei.

Fondul Monetar Internaţional

“FMI reprezintă interesele marilor corporaţii internaţionale care se pare că s-au stabili şi concentrat pe Wall Street.”

— Che Guevara, revoluţionar marxist, 1959

Fondul Monetar Internaţional (FMI) este o organizaţie internaţională care supraveghează sistemul financiar global prin monitorizarea politicilor macroeconomice ale ţărilor membre, în particular a celora cu un impact asupra ratelor de schimb şi a plăţilor balanţei. Este o organizaţie formată pentru a stabiliza ratele de schimb internaţionale şi a facilita dezvoltarea. El oferă de asemenea asistenţă financiară şi tehnică membrilor săi, fiind instituţia internaţională care oferă credite atunci când nimeni nu o mai face. Sediul său este în Washington, D.C., Statele Unite.

Fondul Monetar Internaţional a fost creat în 1944, cu scopul de a stabiliza ratele de schimb şi a asista la reconstrucţia sistemului de plată internaţional. Ţările au contribuit la un fond de unde se pot împrumuta, temporar, ţările cu probleme privind plăţile. (Condon, 2007)

FMI se descrie pe sine însuşi ca "o organizaţie a 185 ţări (Muntenegru a devenit al 185-lea membru în 18 ianuarie 2007), care are grijă de cooperarea monetară globală şi stabilitatea financiară, facilitează comerţul internaţional, promovează atenuarea şomajului şi creşterea economică sustenabilă, şi reduce sărăcia". Cu excepţia Taiwan, Coreea de Nord, Cuba, Andora, Monaco, Liechtenstein, Tuvalu, şi Nauru, toate ţările membre ONU participă direct în FMI. Cele mai multe sunt reprezentate de alte state membre în Comitetul Executiv format din 24 membri, dar toate ţările membre participă la comitetul Guvernatorilor FMI.

Critici ale Fondului Monear Internaţional

Există critici majore din partea economiştilor, că ajutorul financiar este întotdeauna legat de aşa-numitele "Condiţionalităţi", inclusiv Condiţionalităţile din Programul de Ajustare Structurală, care reprezintă ţintele de performanţă economică stabilite ca o precondiţie pentru împrumutul FMI, întârziind stabilitatea socială şi deci scopul stabilit al FMI, în timp ce Programele de Ajustare Structurală duc la o creştere a sărăciei în ţările împrumutate.

Una din principalele condiţii SAP impuse ţărilor aflate la ananghie este ca guvernele să vândă cât mai mult posibil din valorile lor naţionale. Normal, corporaţiilor din vest şi, la fel de firesc, la preţuri mult reduse.

Cu alte cuvinte, FMI pledează adesea pentru "programe de austeritate", crescând taxele chiar când economia este slăbită, pentru a genera venit guvernamental şi a echilibra deficitul bugetar, ceea ce este opus politicii Keynesiene. Deşi ţările sunt adesea sfătuite să reducă rata taxelor corporative. Aceste politici au fost criticate de Joseph E. Stiglitz, fost economist şef şi Senior Vicepreşedinte la Banca Mondială, în cartea sa Globalizarea şi nemulţumirile sale. El argumenta că prin convertirea la o abordare mai monetaristă, fondul nu mai are un scop valid, întrucât a fost desemnat să ofere fonduri ţărilor pentru a obţine reflaţii Keynesiane, şi că FMI "nu a participat la o conspiraţie, dar a reflectat interesele şi ideologia comunităţii financiare din Vest.".

Argentina, care a fost considerată de către FMI drept un model de ţară care a respectat politica propusă de instituţiile Bretton Woods, a ajuns la o criză financiară catastrofică în 2001, care se crede că s-a datorat restricţiilor bugetare impuse de FMI – care a tăiat posibilitatea guvernului de a susţine infrastructura naţională chiar şi în zonele vitale precum sănătatea, educaţia şi securitate – şi a privatizării resurselor naţionale vitale strategice. Alţii consideră drept cauze ale crizei din Argentina federalismul fiscal impropriu al acesteia, care a determinat creşteri rapide ale cheltuielilor subnaţionale. Criza a crescut ura deja larg răspândită pentru această instituţie în Argentina şi alte ţări sud-americane, cu multe blamări ale FMI pentru problemele economice regionale. Trendul curent – început din prima parte a anului 2006 – pentru guverne moderate de stânga în regiune, şi o preocupare crecândă pentru dezvoltarea unei politici economice regionale mult independentă de presiunile marilor afaceri, a fost atribuită acestei crize.

Un alt exemplu unde Programele de Ajustare Structurală ale FMI au agravat problemele este Kenia. Înainte ca FMI să se implice în această ţară, banca centrală keniană monitoriza toate mişcările monetare. FMI a impus băncii centrale keniene să permită o mai lejeră mişcare a banilor . Ajustarea a dus la investiţii externe foarte scăzute, dar a permis lui Kamlesh Manusuklal Damji Pattni, cu ajutorul oficialilor guvernamentali corupţi, să sifoneze în afară miliarde de şilingi kenieni în cadrul a ceea ce este cunoscut sub numele de scandalul Goldenberg, lăsând ţara mai rău decât era înainte de reformele FMI. Într-un interviu, fostul Prim Ministru Călin Popescu Tăriceanu a spus că "începând din 2005, FMI face constant greşeli în evaluarea performanţelor economice ale ţărilor".

În general, succesele înregistrate de FMI sunt considerate ca fiind limitate. Deşi a fost creat pentru a ajuta la stabilizarea economiei globale, începând cu 1980 criticii FMI spun că peste 100 ţări membre au ajuns la colaps bancar ajungîndu-se la o reducere a PIB cu peste patru procente, mult mai multe decât oricând în istoria de după Marea Depresiune. Întârzierea considerabilă cu care FMI a răspuns la fiecare criză, şi faptul că tinde să răspundă numai la crize sau chiar să le creeze mai degrabă decât să le prevină, a făcut pe mulţi economişti să considere că este nevoie de o reformă. În 2006, o agendă a FMI denumită Strategia pe Termen Mediu, era larg acceptată de ţările membre. Agenda include schimbări în guvernarea FMI pentru a îmbunătăţi rolul ţărilor în curs de dezvoltare în procesul de decizie a fondului, şi trepte în creşterea eficienţei activităţii sale de bază, de supraveghere economică şi ajutare a ţărilor membre în adoptarea politicilor macroeconomice care să susţină creşterea globală şi să reducă sărăcia. În data de 15 iunie 2007, Comitetul Executiv al FMI a adoptat Decizia 2007 privind Supravegherea Bilaterală, o măsură decisivă care a înlocuit o decizie veche de 30 de ani a ţărilor membre despre cum trebuie să analizeze FMI veniturile economice la nivel de ţară.

Condiţiile impuse ţărilor îndatorate

FMI şi Banca Mondială oferă asistenţă financiară pentru ţările care doresc aceasta, dar aplică o ideologie economică neoliberală sau o agendă ca o condiţie prealabilă pentru a primi banii. De exemplu:

- Ele prescrie tăieri, "liberalizarea" economiei şi a resurselor/pieţelelor orientate spre export, ca

parte din ajustarea structurală.
- Rolul statului este redus la minim.
- Privatizarea este încurajată, precum şi protecţia redusa a industriilor interne.
- Alte politici de ajustare includ, de asemenea, devalorizarea monedei, creşterea ratele dobânzilor, "flexibilitatea" pieţei forţei de muncă, precum şi eliminarea subvenţiilor, cum ar fi subvenţiile pentru produsele alimentare.
- Pentru a fi atractive pentru investitorii străini, diverse reglementări şi standarde sunt reduse sau eliminate.

Impactul acestor condiţii prealabile asupra ţărilor sărace pot fi devastatoare, accentuând sărăcia pentru naţiunile în curs de dezvoltare şi păstrând dependenţa acestora de ţările dezvoltate:

- Ţările sărace trebuie să exporte mai mult, în scopul de a obţine destui bani pentru a plăti datoriile lor în timp util.
- Deoarece există atât multe naţiuni care cer sau sunt forţate să intre pe piaţa globală înainte de a fi pregătite sin punct de vedere economic şi social concentrându-se cu toate asupra culturilor şi produselor de bază, situaţia seamănă mai degrabă cu un război al preţurilor pe scară largă.
- Apoi, resursele din regiunile mai sărace devin chiar mai ieftine, ceea ce favorizează consumatorii din Occident.
- Ca urmare, guvernele trebuie să crească exporturile doar pentru a păstra monedele lor stabile (care nu mai pot fi susţinute altfel), şi pentru a obţine valută cu care să plătească datoriile.
- Guvernele, prin urmare, trebuie:
    - cheltuiască mai puţin
    - reducă consumul
    - elimine sau reduce reglementări financiare
    - etc.
- În timp, rezultă că:
    - valoarea muncii scade
    - fluxurile de capital devin mai volatile
    - începe o cursă în spirală în jos, care generează
    - tulburări sociale, care, la rândul lor duc la "revolte FMI" şi proteste în întreaga lume
- Acestor naţiuni li se spune apoi să ia ca referinţă pentru monedele lor dolarul. Dar păstrarea unui curs de schimb stabil este costisitoare din cauza măsurilor, cum ar fi creşterea ratelor dobânzii.
- Investitorii evident preocupaţi de activele şi interesele lor se pot retrage apoi în condiţii avantajoase în cazul în care condiţiile devin dificile
    - În cele mai rele cazuri, scurgerea de capital poate duce la colaps economic, aşa cum s-a văzut în Asia - crizele financiare globale din 1997/98/99 -, sau în Mexic, Brazilia, şi în multe alte locuri. În timpul şi după o criză, media şi economiştii adepţi ai liberului schimb dau vina pe pieţele emergente şi politicile restrictive sau ineficiente ale guvernelor lor, capitalismul de cumetrie, etc, ceea ce este o ironie crudă.
- Când donatorii FMI menţin ratele de schimb în favoarea lor, aceasta înseamnă de multe ori că

naţiunile sărace rămână sărace, sau ajung chiar mai sarace. Chiar şi criza financiară globală din 1997/98/99 poate fi parţial pusă pe seama ajustării structurale şi a dereglementării timpurii, prea agresive, pentru economiile emergente.

- Milioane de copii ajung să mpară de foame astfel în fiecare an.

> "Concurenţa dintre societăţile implicate în procesul de fabricaţie în ţările în curs de dezvoltare este de multe ori nemiloasă. Korten o descrie ca fiind "o cursă în jos. Cu fiecare zi ce trece, devine mai dificil să se obţină contracte de la unul dintre mega-comercianţii cu amănuntul, fără angajarea forţei de muncă a copiilor, exploatarea muncitorilor prin neplata orelor suplimentare, impunerea de cote dure, şi funcţionarea în condiţii nesigure.""

- John Madeley, Marea afacere cu popoarele sărace; Impactul corporaţiilor transnaţionale asupra populaţiilor sărace ale lumii, (Zed Books, 1999) p. 103

Acesta este unul dintre modurile în care funcţionează în prezent aşa-numitul comerţ "liber". În această formă, ca o consecinţă, el este văzut de unii ca fiind nedrept şi unilateral, sau extracţionalist. De asemenea, el serveşte la menţinerea comerţul liber inegal, după cum a subliniat şi JW Smith.

Ca urmare, politicile precum ajustările structurale au contribuit, aşa cum este descris de către Smith, la "cel mai mare transfer din istorie în timp de pace a averilor de la periferie spre centrul imperial", la care, am putea adăuga, fără să i se acorde prea multă atenţie din partea mass-media.

Exportul de resurse şi materii prime din ţările sărace

Unul dintre multele lucruri pe care naţiunile puternice (prin intermediul FMI, Banca Mondială, etc) le prescriu este că naţiunile în curs de dezvoltare ar trebui să se deschidă, pentru a permite mai multe importuri în şi a exporta mai mult din mărfurile lor. Acest lucru este exact ceea ce contribuie la sărăcie şi dependenţă.

> Dacă o societate cheltuieşte o sută de dolari pentru a fabrica un produs în interiorul frontierelor sale, banii folosiţi pentru a plăti materialele, munca şi alte costuri, se mişcă în economie cu fiecare beneficiar care îi cheltuie. Datorită acestui efect de multiplicare, o sută de dolari din producţia primară poate adăuga câteva sute de dolari la Produsul Intern Brut (PIB) al ţării. În cazul în care banii sunt cheltuiţi într-o altă ţară, circulaţia banilor se face în acea ţară. Acesta este motivul pentru care **o ţară exportatoare de produse şi importatoare de materii prime neprelucrate este bogată, iar o ţară importatoare de produse şi exportatoare de materii prime neprelucrate este săracă**.
>
> ... Ţările dezvoltate ajung mai bogate prin vânzarea de produse capital-intensive (deci ieftine) la un preţ ridicat, şi cumpărarea de produse care necesită multă muncă (deci

> scumpe) la un preţ scăzut. Acest dezechilibru a comerţului extinde decalajul dintre bogaţi şi săraci. Cei mai bogaţi vând produse pentru a fi consumat, nu instrumente pentru a produce. Aceasta menţine monopolul instrumentele de producţie, şi asigură o piaţă continuă pentru produs. [Acest control al instrumentelor de producţie este o strategie a unui proces mercantilist. Acest control necesită uneori puterea militară.]

- J.W. Smith, Bunăstarea pierdută a lumii 2, (Institutul pentru Democraţie Economică, 1994), pp. 127, 139.

După cum sa văzut şi mai sus, unul dintre efectele ajustărilor structurale este că ţările în curs de dezvoltare trebuie să îşi crească exporturile. De obicei, mărfuri şi materii prime sunt exportate. Dar, aşa cum a menţionat mai sus Smith, ţările sărace pierde atunci când

- exportă materii prime neprelucrate (care sunt mai ieftine decât produsele finite)
- sunt negate sau efectiv blocate de la transferul de capital industrial şi tehnologie reală, şi
- importă produse finite (care sunt mai scumpe din cauza muncii adăugate pentru a crea produsul din acele materii prime neprelucrate şi alte resurse).

Acest lucru duce la o circulaţie redusă a banilor în propria economie, şi un efect multiplicator mai mic. Nimic nou. Din punct de vedere istoric acest lucru a fost un motiv parţial pentru crearea şi menţinerea economiilor dependente şi a naţiunilor sărace. Acest lucru a fost, de asemenea, impus fostelor ţări prin reglementări imperialiste sau coloniale. Aceleaşi ţări din lumea a treia se află într-o situaţie similară. Acest lucru poate fi descris şi ca *schimburi comerciale inegale*:

> La prima vedere ar putea părea că o creşterea exportului de produse precum cafea, bumbac, zahăr, şi cherestea, ar fi benefică pentru ţara exportatoare, deoarece aceasta aduce venituri. De fapt, aceasta reprezintă un tip de exploatare numit *schimb inegal*. O ţară care exportă materii prime sau neprelucrate pot obţine monedă din vânzare lor, dar ei pierd dacă importă mărfuri prelucrate. Motivul este că bunurile procesate care necesită muncă suplimentară sunt mai costisitoare. Astfel, o ţară care exportă cherestea, dar nu are capacitatea de a o procesa, trebuie apoi să o re-importe în formă de produse finite, la un cost care este mai mare decât preţul primit pentru produsul brut. Ţara care prelucrează materialele obţine veniturile adăugate datorate muncii de prelucrare.

- Richard Robbins, Probleme globale şi cultura capitalismului, (Allyn şi Bacon, 1999), p. 95

Exportul de materii prime şi resurser este considerat favorabil pentru că ajută la obţinerea de schimb valutar cu care să se plătească datoriile şi să se păstreze valuta proprie stabilă. Cu toate acestea, în parte din cauza scenariului de război al preţurilor, preţurile materiilor prime au scăzut. Mai mult, încrederea în doar câteva mărfuri face ţările şi mai vulnerabile la condiţiile de piaţă la nivel mondial şi alte influenţe politice şi economice. Conform raportului *Gemeni News Service* despre Banca Mondială:

Mai mult de 50 de ţări în curs de dezvoltare depind de trei sau mai puţine mărfuri pentru peste jumătate din veniturile din export. Douăzeci de ţări sunt dependente de mărfuri pentru peste 90 la sută din totalul veniturilor lor de schimb valutar, spune Banca Mondială.

- Ken Laidlaw, Însănătoşirea pieţei propusă pentru fermierii afectaţi din lumea a treia, Gemini News Service, 04 decembrie 2001

În plus, aşa cum explică Celine Tan în *Reţeaua lumii a treia*:

> Scăderea preţurilor [mărfurilor] a însemnat că creşteri mari ale volumului de export ale producătorilor de mărfuri nu s-au tradus în veniturile din export mai mari, ceea ce duce la declinul sever din punct de vedere comercial pentru multe ţări producătoare de materii prime. În cazul în care puterea de cumpărare a exporturilor unei ţări scade, ţara este în imposibilitatea de a achiziţiona bunuri şi servicii necesare pentru susţinerea sa, precum şi pentru generarea de venituri pentru punerea în aplicare a programelor de dezvoltare durabilă.
>
> Marea majoritate a ţărilor în curs de dezvoltare depind de mărfuri ca o sursă principală de venit. Produsele de bază reprezintă aproximativ jumătate din veniturile de export ale ţărilor în curs de dezvoltare, şi multe ţări în curs de dezvoltare continuă să se bazeze foarte mult pe unul sau două produse de bază pentru cea mai mare parte a veniturilor din export.

— Celine Tan, Tackling the Commodity Price Crisis Should Be WSSD's Priority, TWN Briefings for WSSD No.14, Third World Network, August 2002

Tan, de asemenea, subliniază în articolul de mai sus că "o scădere a preţurilor materiilor prime a dus de asemenea la o acumulare de datorii nesustenabile." Lipsa de venituri mai mari de exporturi are efecte secundare, aşa cum este descris mai sus. Ironia este că ajustările structurale au fost prescrise de FMI şi Banca Mondială din cauza problemelor de rambursare a datoriilor, în primul rând.

Sursa: Structural Adjustment—a Major Cause of Poverty, de Anup Shah

Corupţia

În discuţiile filozofice, teologice, sau morale, corupţia este impuritatea spirituală sau morală sau abaterea de la un ideal. Corupţia poate include mai multe activităţi, inclusiv mita şi delapidarea. Corupţia guvernamentală sau "politică" apare atunci când un funcţionar sau alt angajat guvernamental acţionează în calitate oficială pentru câştig personal.

Cuvântul "corupt", atunci când este utilizat ca un adjectiv, înseamnă, literal, "complet rupt". Cuvântul

a fost folosit prima dată de către Aristotel şi mai târziu de către Cicero, care a adăugat termenii "mita" şi "abandonarea bunelor obiceiuri". Pentru Morris, un profesor de politică, corupţia este folosirea nelegitimă a puterii publice pentru a beneficia de un interes privat. Economistul I. Senior defineşte corupţia ca o acţiune care (a) furnizează în secret (b) un bun sau un serviciu unui terţ (c), astfel încât el sau ea să poată influenţa anumite acţiuni de care (d) beneficiază persoana coruptă, o terţă parte , sau ambele, şi (e) în care agentul corupt are autoritate.

Nivele de corupţie

Corupţia poate apărea la diferite nivele. Există corupţie care apare ca mici favoruri între un număr mic de persoane (corupţie minoră), corupţia care afectează guvernul pe o scară largă (marea corupţie), şi corupţia care este atât de răspândită că este parte din structura de fiecare zi în societate, inclusiv corupţia ca unul din simptomele de criminalitate organizată (corupţia sistemică).

Corupţia minoră

Corupţie minoră are loc la o scară mai mică şi în cadrele sociale stabilite şi normele de reglementare. Exemplele includ schimbul de cadouri nepotrivite mici, sau utilizarea de conexiuni personale pentru a obţine favoruri. Această formă de corupţie este deosebit de comună în ţările în curs de dezvoltare şi acolo unde funcţionarii publici sunt destul de prost plătiţi.

Marea corupţie

Marea corupţie este definită drept corupţia care apare la cele mai înalte niveluri ale guvernului într-un mod care necesită subversiunea semnificativă a sistemelor politice, juridice şi economice. O astfel de corupţie este frecvent întâlnită în ţările cu guverne autoritare sau dictatoriale, dar, de asemenea, la cei fără de politică adecvată de luptă împotriva corupţiei.

Sistemul de guvernare în multe ţări sunt împărţite în legislativ, executiv (guvern) şi juridic, în încercarea de a oferi servicii independente, care sunt mai puţin predispuse la corupţie din cauza independenţei lor.

Corupţia sistemică

Corupţie sistemică (sau corupţia endemică) este corupţia, care se datorează în primul rând punctelor slabe ale unei organizaţii sau proces. Aceasta poate fi contrastată la funcţionarii sau agenţii individuali corupţi din cadrul sistemului.

Factorii care încurajează corupţia sistemică includ stimulente contradictorii, puteri discreţionare, puteri de monopol, lipsa de transparenţă, salarii mici, şi o cultură a impunităţii. printre actele specifice de corupţie se numără luarea de mită, şantaj, şi deturnarea de fonduri, într-un sistem în care corupţia devine regula mai degrabă decât excepţia. Oamenii de ştiinţă fac distincţia între corupţia sistemică

centralizată şi descentralizată, în funcţie de nivelul la care are loc, naţional sau local. În ţări precum statele post-sovietice au loc ambele tipuri de corupţie.

Corupţia în diferite sectoare

Corupţia poate apărea în diferite sectoare, fie că sunt industriale private, public, sau chiar ONG-uri.

Sectorul guvernamental/public

Corupţia din sectorul public este o corupţie a procesului politic şi a agenţiilor guvernamentale, cum ar fi poliţia. Cercetări recente ale Băncii Mondiale sugerează că cei care iau decizii politice (funcţionarii de carieră sau cei aleşi) pot fi elemente critice în determinarea nivelului de corupţie din cauza stimulentelor cu care se confruntă diferiţii factori de decizie.

Corupţia politică

Corupţia politică este abuzul puterii publice, birourilor, sau resurselor conduse de oficiali guvernamentali aleşi, pentru câştig personal. De exemplu, extorcarea de fonduri, solicitarea sau oferirea de mită, sau menţinerea unor persoane în funcţii publice prin cumpărarea de voturi prin adoptarea de legi care folosesc banii contribuabililor. Dovezile sugerează că fenomenul corupţiei poate avea consecinţe politice, cei care cer mită ajungând să se identifice din ce în ce mai puţin cu ţara sau regiunea lor.

Corupţia în poliţie

Corupţia poliţiei este o formă specifică de abuz proiectată pentru a obţine beneficii financiare şi alte câştiguri personale, şi/sau avansarea în carieră pentru un ofiţer de poliţie sau ofiţeri care în schimb nu urmăresc, sau selectiv urmăresc, o anchetă sau arestare. O formă comună de corupţie din poliţie este solicitarea şi/sau luarea de mită în schimbul neraportprii de droguri sau prostituţie organizată sau a altor activităţi ilegale. Un alt exemplu este de ofiţeri de poliţie care încalcă codul poliţiei de conduită în scopul de a asigura condamnări de suspecţi - de exemplu, prin utilizarea de dovezi falsificate. Mai rar, ofiţerii de poliţie pot participa în mod deliberat şi sistematic direct la crima organizată. În cele mai multe oraşe mari există secţiuni ale afacerilor interne pentru a investiga corupţia suspectată din poliţie.

Corupţia judiciară

Corupţia judiciară se referă la fapte de corupţie legate de abateri ale judecătorilor, prin primirea sau acordarea de mită, condamnare necorespunzătoare de criminali, părtinire în cadrul şedinţelor şi a judecării de argumente, şi alte tipuri de abateri.

Corupţia guvernamentală a sistemului judiciar este larg cunoscută în multe ţări în curs de dezvoltare

şi de tranziţie, deoarece bugetul este aproape complet controlat de către executiv. Acesta din urmă subminează separarea puterilor, astfel încât se creează o dependenţă financiară critică a sistemului judiciar. Distribuţia naţională corectă a averilor, inclusiv cheltuielile guvernului cu privire la sistemul judiciar, trebuie să fie supusă economiei constituţionale.

Este important să se facă distincţia între cele două metode de corupţie a sistemului judiciar: guvernul (prin planificarea bugetară şi diverse privilegii), şi sectorul privat.

Corupţia indicatelor

Corupţia indicatelor se manifestă prin dominaţia, manipularea, şi controlul unei mişcări sindicale, în scopul de a afecta întreprinderile şi industriile conexe. Aceasta poate duce la negarea drepturilor lucrătorilor şi cauzează o pierdere economică la nivel de muncitori, afaceri, industrie, asigurări sau consumatori.

Implicarea istorica a Cosa Nostra în corupţia forţei de muncă a fost bine documentată: Mai mult de o treime din cei 58 de membri arestaţi în 1957 la conferinţa Apalachin din New York aveau înscriţi ca loc de muncă "muncitor" sau trei "relaţii de management al forţei de muncă." Importantele investigaţii ale Senatului Statelor Unite au documentat implicarea Cosa Nostra în corupţia muncii. Una dintre acestea, Comitetul McClellan, la sfârşitul anilor 1950, a constatat înşelătorii sistemice atât în Frăţia Internaţională Teamsters, cât şi la nivelul angajaţilor hotelului şi restaurantului Uniunii Internaţionale. În 1986, Consiliul Prezidenţial privind Crima Organizată a raportat că cinci sindicate - inclusiv sindicate majore ca Teamsters şi muncitori ai Uniunii Internaţionale din America de Nord, au fost dominate de crima organizată. La începutul anilor 1980, fostul şef ak Familiei Gambino, Paul Castellano, a fost auzit spunând: "Treaba noastra este de a face sindicatele să funcţioneze."

Sindicatele oferă o sursă bogată de grupuri infracţionale organizate care exploatează fondurile de pensii, asistenţa socială, şi sănătatea. Există aproximativ 75.000 de sindicale locale în SUA, şi multe dintre ele au casele de ajutor reciproc. La mijlocul anilor 1980, Teamsters controla mai mult de 1.000 de fonduri cu active totale de peste 9 miliarde de dolari.

FBI-ul are în prezent mai multe tehnici de investigaţie de eradicare a încălcărilor dreptului muncii: supravegherea electronică, operaţiuni sub acoperire, surse confidenţiale, şi interviuri ale victimelor. Ei dispun, de asemenea, de numeroase legi penale şi civile împotriva corupţiei sindicale, în primul rând prin Racketeer Influenced and Corrupt Organization (RICO).

Metode de corupţie

In corupţia sistemică şi marea corupţie se folosesc mai multe metode de corupţie în acelaşi timp cu obiective similare.

Mita

Mita este oferirea şi primirea improprie de cadouri şi favoruri în schimbul unor câştiguri personale. Acest lucru est cunoscut şi sub numele de bacşiş în Orientul Mijlociu. Este cea mai comună formă de corupţie. Tipurile de favoruri oferite sunt diverse şi includ bani, cadouri, favoruri sexuale, acţiuni ale companiei, divertisment, ocuparea forţei de muncă, şi beneficii politice. Câştigul personal obţinut la schimb poate fi orice, de la tratamente preferenţiale la trecerea cu vederea a unei indiscreţii sau fapte penale.

Mita poate fi uneori parte dintr-o utilizare sistemică a corupţiei pentru alte scopuri, de exemplu pentru a comite corupţie în continuare la nivel mai înalt. Mita poate face oficialii mai sensibili la şantaj şi extorcare.

Delapidarea, furtul şi frauda

Delapidarea şi furtul implică pe cineva cu acces la fonduri sau active deţinând ilegal controlul asupra lor. Frauda presupune utilizarea înşelăciunii pentru a convinge proprietarul de fonduri sau active să le dea unei persoane neautorizate.

Exemplele includ direcţionarea greşită a fondurilor companiei în "companii din umbră" (şi apoi în buzunarele angajaţilor corupţi), escrocarea de bani de ajutor extern, alte escrocherii şi alte activităţi corupte.

Extorcare de fonduri şi şantaj

În timp ce mita utilizează stimulente pozitive pentru scopuri corupte, extorcarea de fonduri şi şantaj se bazează pe ameninţări. Acestea pot fi ameninţarea cu violenţă sau cu cu închisoarea, precum şi expunerea de secrete sau fraude anterioare ale unei persoane.

Aceasta include ameninţarea unei persoane influente cu divulgări înmedia în cazul în care nu primesc tratament medical rapid, de exemplu (în detrimentul altor pacienţi), ameninţarea unui funcţionar public cu expunerea secretelor acestuia dacă nu sprijină un anumit proiect, sau solicitarea de bani în schimbul nedivulgării unui secret.

Tipuri de câştiguri din corupţie

Abuzul de putere decizională

Abuzul de putere decizională se referă la abuzul de putere a cuiva şi facilităţi în luarea deciziilor. Exemplele includ un judecător care a respins în mod necorespunzător un caz penal, sau un funcţionar vamal care a trecut cu vederea intrarea unei substanţe interzise într-un port.

Favoritismul, nepotismul şi clientelismul

Favoritismul, nepotismul şi clientelismul implica favorizarea nu a făptuitorului corupţiei, ci a cuiva care are legătură cu acesta, cum ar fi un prieten, membru al familiei sau membru unei asociaţii. Exemplele ar putea include angajarea unui membru de familie ăntr/o poyiţie pentru care nu este calificat, promovarea în instituţie a unei persoane care face parte din acelaşi partid politic indiferent de merit, etc.

Unele state nu interzic aceste forme de corupţie.

Prevenirea corupţiei

R. Klitgaard postulează că corupţia va avea loc în cazul în care câştigul corupt este mai mare decât pedeapsa înmulţită cu probabilitatea de a fi prins şi judecat:

Câştigul corupt = Pedeapsa x Probabilitatea de a fi prins şi judecat

Gradul de corupţie va fi atunci o funcţie de gradul de monopol şi discreţia în a decide cine ar trebui să ia şi cât de mult pe de o parte, şi gradul în care această activitate este responsabilă şi transparentă pe de altă parte. Totuşi, aceste ecuaţii (care ar trebui să fie înţelese într-un sens calitativ, mai degrabă decât un mod cantitativ) pare a le lipsi un aspect: gradul ridicat de monopol şi discreţie însoţite de un grad scăzut de transparenţă nu conduce în mod automat la corupţie, dacă nu există o slăbiciune morală sau o insuficientă integritate. De asemenea, sancţiuni scăzute în combinaţie cu o probabilitate scăzută de a fi prins va duce la corupţie doar în cazul în care oamenii au tendinţa de a neglija etica şi angajamentul moral. Prin urmare, ecuaţia iniţială Klitgaard a fost modificată de C. Stephan în:

Gradul de corupţie = Monopol + Discreţie – Transparenţă – Moralitate

Conform lui Stephan, dimensiunea morală are o componentă intrinsecă şi una extrinsecă. Componenta intrinsecă se referă la o problemă de mentalitate, iar componenta extrinsecă la circumstanţe externe, cum ar fi sărăcia, remunerarea necorespunzătoare, condiţii de muncă inadecvate, şi proceduri inoperabile sau excesiv de complicate, care demoralizează oameni şi îi fac să caute soluţii "alternative".

Conform ecuaţiei Klitgaard modificată, limitarea monopolului şi a puterii decizionale a persoanelor de reglementare, şi un grad ridicat de transparenţă prin supravegherea independentă de către organizaţiile non-guvernamentale şi mass-media, plus accesul publicului la informaţii fiabile, ar putea reduce problema. Orice aspecte extrinseci care ar putea reduce moralitatea ar trebui să fie eliminate. În plus, fiecare ţară ar trebui să stabilească o cultură de conduită etică în societate cu guvernul ca un bun exemplu, în scopul de a spori moralitatea intrinsecă.

Programe anticorupţie

Un document (Forgues-Puccio, G.F. aprilie 2013, *Existing practices on anti-corruption, Economic and private sector professional evidenceand applied knowledge services helpdesk request*) elaborat de sectorul economic şi privat pe bază de argumente profesionale şi prin servicii de cunoaştere aplicate discută unele dintre practicile existente cu privire la anticorupţie, afirmând că:

- Teoriile din spatele luptei împotriva corupţiei se deplasează de la o abordare focalizată pe agent la o problemă de acţiune colectivă. Teoriile focalizate pe agent nu par a fi potrivite pentru a viza corupţia sistemică.
- Rolul instituţiilor multilaterale a fost crucial în lupta împotriva corupţiei. Convenţia Naţiunilor Unite împotriva Corupţiei (CNUC) oferă un ghid comun pentru ţările din întreaga lume. Atât Transparency International cât şi Banca Mondială oferă asistenţă pentru guvernele naţionale, în termen de proiectare, de diagnostic, şi politici anti-corupţie.
- Utilizarea de agenţii anticorupţie a proliferat în ultimii ani de la semnarea CNUC. Ele nu au găsit nicio dovadă convingătoare pe măsura contribuţiei lor, sau cel mai bun mod de a le structura.
- În mod tradiţional politicile anticorupţie s-au bazat pe experienţele de succes şi de bun simţ. În ultimii ani, a existat un efort în a oferi o evaluare mai sistematică a eficacităţii politicilor anticorupţie. S-a ajuns la concluzia că această literatură este încă în fază incipientă.
- Politicile anticorupţie, care pot fi, în general, recomandate pentru ţările în curs de dezvoltare, nu sunt adecvate pentru ţările post-conflict. Politicile anticorupţie în statele fragile trebuie să fie ajustate cu grijă.
- Politicile anticorupţie pot îmbunătăţi mediul de afaceri. Există dovezi că corupţia mică poate facilita afacerile şi îmbunătăţeşte productivitatea firmelor. Rwanda, în ultimul deceniu, a făcut progrese enorme în îmbunătăţirea guvernanţei şi mediului de afaceri oferind un model de urmat pentru ţările post-conflict.

Adoptarea unui program anti-corupţie este necesar pentru o organizaţie pentru a demonstra că, în ciuda unor cazuri particulare de luare de mită, există totuşi proceduri adecvate pentru a împiedica persoanele asociate cu acesta să ia mită. Analiza jurisprudenţei arată că firmele interesate demonstrează eficacitatea programelor lor şi reduc penalităţile potenţiale prin autodeclararea situaţiilor către autorităţile competente.

Corupţia legală

Deşi corupţia este adesea privită ca fiind ilegală, există un concept în evoluţia conceptului de corupţie legală, care a fost dezvoltat de către Daniel Kaufmann şi Pedro Vicente. Acestea ar putea fi numite ca procese care sunt corupte, dar sunt protejate de cadrul legal (care sunt permise în mod specific, sau cel puţin nu sunt interzise prin lege).

Corupţia politică

Corupţia politică este folosirea puterii guvernamentale de către oficialii guveramentali pentru câştiguri private ilegale. Folosirea incorectă a puterii guvernamentale în alte scopuri, precum represiunea oponenţilor politici şi brutalităţi poliţieneşti în general, nu este considerată corupţie politică. Nici acţiunile ilegale ale unei persoane particulare sau corporaţie neimplicate direct în actul guvernamental. Un act ilegal al unui funcţionar constituie corupţie politică numai dacă este legat în mod direct de îndatoririle sale oficiale.

Toate formele de guvernământ sunt susceptibile la corupere politică. Formele de corupţie variază, dar includ mita, jecmăneala, prieteniile interesate, nepotismul, şperţul, şi delapidarea. Corupţia poate facilita acţiunile criminale, precum traficul de droguri, spălarea de bani şi traficul de persoane, dar nu este restrânsă la aceste genuri de crimă organizată. În unele ţări, corupţia este aşa de obişnuită încât se întâlneşte chiar şi în relaţiile obişnuite, de zi cu zi, dintre oamenii de afaceri şi cetăţeni în general, cu oficialii guvernamentali. Forma extremă a corupţiei politice este cleptocraţia, tradusă literar prin "reglementarea hoţiei".

Activităţile de corupţie şi care sunt considerate ilegale diferă în funcţie de ţară şi jurisdicţie. Anumite practici politice care sunt legale într-un loc pot fi ilegale în altul. În unele ţări, oficialii guvernamentali au definit puterea pe larg sau mai ambiguu, şi linia de demarcaţie între legal şi ilegal poate fi dificil de stabilit.

Mita în lume se estimează la o valoare de 1 trilion USD, povara corupţiei suportând-o cei peste un miliard de oameni care trăiesc sîntr-o sărăcie extremă.

Efecte ale corupţiei politice

Efecte asupra politicii, administraţiei, şi instituţiilor

În politică, corupţia subminează democraţia şi buna guvernare prin batjocorirea sau chiar coruperea proceselor formale. Corupţia în alegeri şi în legislativ reduce responsabilitatea şi denaturează reprezentarea în elaborarea politicilor. Corupţia în sistemul judiciar compromite statul de drept. Corupţia în administraţia publică duce la prestarea ineficientă a serviciilor. Se încalcă un principiu de bază al republicanismului cu privire la centralitatea de virtute civică. Mai general, corupţia erodează capacitatea instituţională a guvernului în cazul în care procedurile nu sunt respectate, resursele sunt deturnate, iar funcţiile publice sunt cumpărate şi vândute. Corupţia subminează legitimitatea guvernului, şi astfel valorile democratice, încrederea şi toleranţa. Date recente sugereaza că nivelul de corupţie în rândul democraţiilor cu venituri mari poate varia semnificativ în funcţie de nivelul de responsabilitate a factorilor de decizie.

Efectele economice

În sectorul privat, corupţia creşte costul în afaceri prin preţul plăţilor ilicite, costul de administrare al

negocierilor cu oficialii, şi riscul de acorduri încălcate. Deşi unii afirmă că corupţia reduce costurile prin reducerea birocraţiei, disponibilitatea mitei poate face ca oficialii să inventeze noi reguli şi întârzieri. Eliminarea transparentă a reglementărilor costisitoare şi de lungă durată sunt mai bune decât netransparenţa permiţând să fie ocolite prin utilizarea mitei. În cazul în care corupţia umflă costul de afaceri, ea denaturează şi piaţa afacerilor, înlăturând firmele competitive şi susţinând, prin urmare, firmele ineficiente.

Corupţia generează, de asemenea, distorsiuni economice în sectorul public, prin redirecţionarea investiţiilor publice în proiecte unde mita şi comisioanele ilegale sunt mai abundente. Funcţionarul poate creşte complexitatea tehnică a proiectelor din sectorul public pentru a ascunde sau a deschide calea pentru astfel de tranzacţii, denaturând astfel şi mai mult investiţiile. Corupţia reduce, de asemenea, respectarea conformitatea cu normele de construcţie, de mediu, sau alte reglementări, reducând calitatea serviciilor guvernamentale şi a infrastructurii, şi crescând presiunile bugetare pe guvern.

Economiştii susţin că unul dintre factorii care stau la baza dezvoltării economice diferite în Africa şi Asia, este faptul că, în Africa, corupţia a luat în primul rând forma extracţiilor concesionate cu capitalul financiar rezultat mutat în străinătate, mai degrabă decât investiţii locale (de aici imaginea stereotipă, dar de multe ori precisă , a dictatorilor africani cu conturi bancare elveţiene). În Nigeria, de exemplu, mai mult de 400 miliarde dolari a fost furaţi din trezorerie de către liderii nigerieni între 1960 şi 1999. Conform cercetătorilor de la Universitatea din Massachusetts se estimează că între 1970-1996 scurgerea de capital din 30 ţări sub-sahariene a totalizat 87 miliarde dolari, depăşind datoriile externe ale acelor naţiuni. (Rezultatelele, exprimate în dezvoltarea ăntârziată sau suprimată, au fost modelate în teorie de economistul Mancur Olson.) În cazul Africii, unul dintre factorii pentru acest comportament a fost instabilitatea politică, şi faptul că noile guverne de multe ori au confiscat activele obţinute în mod corupt de guvernele precedente. Acest lucru a încurajat oficialii să-şi ascundă averile în străinătate, ferindu-se astfel de exproprierile viitoare.

Efecte asupra mediului şi sociale

Corupţia este de multe ori cel mai evident în ţările cu cele mai mici venituri pe cap de locuitor, bazându-se pe ajutorul extern pentru serviciile de sănătate. Exploatarea politică a acestor fonduri a fost constatată în trecut, în special în ţările din Africa sub-sahariană, unde într-un raport al Băncii Mondiale din 2006 se spune că aproximativ jumătate din fondurile care au fost donate pentru sănătate nu au fost niciodată investite în sectoarele sănătăţii sau date celor care au nevoie de asistenţă medicală. În schimb, ele s-au cheltuit prin "medicamente contrafăcute, folosind medicamentele pentru piaţa neagră, şi plăţi către angajaţi fantomă". Există o cantitate suficientă de bani pentru sănătate în ţările în curs de dezvoltare, dar aceşti bani ajung în mâinile greşite, ceea ce duce la corupţie politică şi guvernamentală, care în loc să folosească banii pentru îngrijirile medicale necesare pentru cetăţenii din aceste regiuni, mai degrabă îi utilizează pentru câştig personal.

Corupţia facilitează distrugerea mediului. Ţările corupte pot avea în mod oficial legislaţie pentru a

proteja mediul, dar aceasta nu poate fi pusă în aplicare în cazul în care oficialii pot fi uşor mituiţi. Acelaşi lucru se aplică îm cazul drepturilor de protecţie socială a lucrătorilor, prevenirea sindicalizării, şi munca copiilor. Încălcarea acestor drepturi legale permite ţărilor corupte să obţină un avantaj economic nelegitim pe piaţa internaţională.

Economistul laureat al Premiului Nobel Amartya Sen a observat că "nu există o astfel de precum cea de foamete apolitică." În timp ce seceta şi alte evenimente apar în mod natural şi ar putea declanşa situaţii de foamete, contează acţiunea sau inacţiunea guvernului care determină gravitatea, şi de multe ori chiar existenţa unei situaţii de foamete. Guvernele cu tendinţe puternice spre kleptocraţie pot submina securitatea alimentară chiar şi atunci când recoltele sunt bune. Oficialii fură de multe ori proprietatea de stat. În Bihar, India, mai mult de 80% din ajutorul alimentar subvenţionat pentru săraci este furat de către oficiali corupţi. În mod similar, un ajutor alimentar este adesea jefuit sub ameninţarea cu arma de către guverne, criminali, şi dictatori militari deopotrivă, şi vândut pentru profit. Secolul 20 este plin de multe exemple de guverne care subminează securitatea alimentară a propriilor naţiuni - uneori în mod intenţionat.

Efecte asupra ajutoarelor umanitare

Nivelul ajutorului umanitar în regiunile sărace şi instabile ale lumii creşte, dar este extrem de vulnerabil la corupţie. Ajutorul alimentar, construcţiile şi alte tipuri de asistenţă extrem de necesare sunt supuse unui mare risc. Ajutorul alimentar poate fi redirecţionat spre altă destinaţie decât cea pentru care a fost trimis, sau se poate denatuta indirect, prin manipularea de evaluări, de direcţionare, de înregistrare şi distribuţii în favoarea anumitor grupuri sau indivizi. Pe de altă parte, în construcţii şi adăposturi, există numeroase oportunităţi pentru denaturare şi profit, prin manoperă substandard, mită pentru contracte, şi favoritism în furnizarea de materiale pentru adăposturi. Accesul la ajutor poate fi limitat de cei cu conexiuni, pentru cei care plătesc mită sau sunt forţaţi să ofere favoruri sexuale sau de altă natură. La fel, ele se pot denatura şi prin manipularea de statistici, pentru a umfla numărul de beneficiari şi a sifona asistenţă suplimentară.

Corupţia legală

Corupţia legală este privită ca un contract de coluziune între o parte a agenţilor economiei, care, drept consecinţă, sunt capabili să schimbe (în timp, repetat) poziţiile de putere (de exemplu, sunt capabile să capteze, împreună, procesul de alocare din economie). Aceasta este ideea de bază a corupţiei la nivel înalt sau "prin influenţă", şi este mai largă decât noţiunea de luare de mită, ceea ce corespunde unui anumit model de partajare a câştigurilor comune din relaţia menţionată.

Exemplul cel mai direct şi comun al acestui acord este cel în care un politician are strânse "legături" cu sectorul privat şi împreună exploatează o astfel de conexiune pentru beneficii reciproce. Aceste două părţi pot face schimb de favoruri de-a lungul timpului cu "plată reciprocă": prin elaborarea de legislaţie sau procurarea de contracte specifice (de politician pentru omologul său din sectorul privat), şi alocarea de fonduri pentru campanie politică (de către sectorul privat pentru politician); sau

pur şi simplu printr-o alternare la "scaunul" puterii politice (în cazul caz fiecare parte aflată la putere alocă beneficii pentru celălalt); luarea de mită simplă dar repetată, de politicieni, poate fi de asemenea inclusă în această noţiune, dacă ne gândim la mită ca la "fonduri de campanie politică" în sine.

Această noţiune de corupţie ca apare în contextul explicit al unui mechanism de alocare este legată de cea de influenţă enunţată de Bernheim şi Whinston (1986) - care studiază licitaţiile gen primul venit - primul servit - -, cu lucrarea lui Banerjee (1997) care analizează mecanismele birocratice şi informaţiile asimetrice -, şi cu vasta literatură de specialitate privind înţelegerile secrete (între ofertanţi), în licitaţii.

Populaţia poate reacţiona la acest tip de corupţie prin revolte. Aceste revolte pot face ca agenţii corupţi ("elita", în acest model) să sufere o penalizare suficient de mare.

Această pedeapsă corespunde în general unei răsturnări agresive (deşi multe lovituri de stat nu pot fi considerate ca implicând sancţiuni pentru elita conducătoare, ele corespunzând transferurilor simple de putere în cadrul elitei). În multe ţări această pedeapsă poate lua forme mai paşnice: proasta reputaţie, schimbarea rezultatelor alegerilor, sancţiuni eficiente pentru sistemul juridic.

Noţiunea de revoltă în cest model este legată de noţiunea de ameninţare cu revoluţia de către populaţie, definită de Acemoglu şi Robinson (2000, 2001), care au introdus această idee în contextul explicaţiei istorice a tranziţiilor politice (de exemplu, democratizarea), în ţările din Europa Occidentală şi America Latină.

În acest context, corupţia legală apare în momentul în care elita preferă să ascundă corupţia de populaţie (investiţii în "bariere legale"). Această decizie a elitei reduce orizontul de analiză a populaţiei, putând fi interpretată ca subminând acţiunea colectivă. Acest lucru presupune un cost pentru elită. Birocraţia poate fi văzută ca un bun exemplu, un dispozitiv pus în aplicare de către o elită pentru a ascunde alocări de la populaţie.

O anumită ţară se poate încadra în unul din trei echilibre diferite (în funcţie de diferite seturi de parametri):

- (lumea a treia) inegalitate ridicată/venituri scăzute iniţial, care implică corupţia ilegală, şi iniţierea de insurecţii. Logica fiind că inegalitatea mare (prin puterea relativă mică de a "înarmare" a populaţiei), şi cu venituri mici (prin ameninţarea implicită diminuată de distrugere a activelor de către populaţie) implică ideea că populaţia nu are puterea de a ameninţa elita cu o insurecţie cu şanse de succes (aceasta este, în sensul de mai sus, ideea de a impune ameninţarea unei pedepse mari), astfel încât elita optează pentru cea mai ieftină (pentru ea) formă de corupţie (ilegală);
- inegalitate scăzută/venituri ridicate iniţial, implicând faptul că insurecţia nu a pornit (aceasta ar avea succes şi ar fi foarte costisitoare pentru elită);

- (lumea a doua şi mare parte a lumii întâi) în cazul în care responsabilitatea (care poate fi reprezentată de preţul barierelor legale) este scăzută (responsabilitatea ca grad de conştientizare a populaţiei relativ la comportament coruptibil al elitei), apare corupţia legală. În acest context, elita este capabilă, fără prea mare efort, să "zăpăcească" populaţia şi să submineze acţiunile colective;
- (nordici), în cazul în care responsabilitatea este mare, nu corupţia apare; de exemplu, elita nu poate face nimic pentru a rămâne la putere (într-un mod corupt) - o insurecţie de succes ar izbucni; cu alte cuvinte, datorită nivelului de conştientizare a populaţiei (ea nu poate fi păcălită), nici chiar corupţia legală nu poate apărea.

Delictul de iniţiat (Insider trading)

Insider trading este comercializarea de acţiuni ale unei companii publice sau alte titluri de valoare (cum ar fi obligaţiuni sau opţiuni pe acţiuni), de către persoanele fizice cu acces la informaţii despre companie care nu sunt publice. În diferite ţări, tranzacţiile bazate pe informaţii privilegiate sunt ilegale. Acest lucru se datorează faptului că sunt considerate caă dezavantajează în mod incorect alţi investitori care nu au acces la informaţii.

Autorii unui studiu susţin că insider trading ilegal ridică costul capitalului pentru emitenţii de valori mobiliare, reducând astfel creşterea economică globală.

Insider trading specific, cum ar fi cel practicat de angajaţi, este de obicei permis atâta timp cât acesta se bazează pe informaţii materiale care se găsesc în domeniul public. Cu toate acestea cele mai multe jurisdicţii solicită ca o astfel de comercializare să fie raportată astfel încât să poată fi monitorizată. În Statele Unite şi multe alte jurisdicţii, insider trading realizat de ofiţeri corporativi, funcţionari importanţi, directori sau acţionari semnificativi, trebuie să fie raportat la autoritatea de reglementare sau dezvăluite public, de obicei, în termen de câteva zile lucrătoare.

Regulile pentru insider trading sunt complexe şi variază semnificativ de la o ţară la alta. Definiţia pentru insider trading poate fi foarte mare şi nu poate acoperi numai insider trading în sine, ci, de asemenea, orice persoană legată de aceste tranzacţii, cum ar fi brokerii, asociaţii şi chiar membri ai familiei. Orice persoană care are cunoştinţă de informaţii care nu sunt publice poate fi considerată vinovată pe această bază.

Analiza de securitate şi insider trading

Analiştii de securitate aduna şi compilează informaţii, discută cu ofiţerii corporativi şi a alte persoane, şi emit recomandări pentru comercianţi. Astfel, activităţile lor pot trece cu uşurinţă liniile juridice, în cazul în care nu sunt deosebit de atenţi. Institutul CFA, în codul său de etică, prevede că analiştii ar trebui să facă toate eforturile pentru a pune toate rapoartele la dispoziţia tuturor clientilor brokerului în timp util. Analiştii nu ar trebui să raporteze informaţii nepublice materiale, cu excepţia situaţiilor

când pun aceste informaţii la dispoziţia publicului larg. Cu toate acestea, rapoartele analiştilor pot conţine o varietate de informaţii care pot fi puse "pus cap la cap", fără a încalca legile specifice, în conformitate cu teoria mozaicului. Aceste informaţii pot include informaţii nepublice non-materiale, precum şi informaţii publice materiale, care pot creşte în valoare atunci când sunt compilate şi documentate în mod corespunzător.

În mai 2007, un proiect de lege intitulat "Stop tranzacţionării pe baza cunoştinţelor congresionale, sau STOCK Act" a fost introdus pentru a interzice angajaţilor din Congres şi celor federali să facă tranzacţii bursiere folosind informaţiile pe care le-au dobândit prin muncă şi, interdicţie valabilă şi pentru analişti sau firmele de "inteligenţă politică" cu activităţi de cercetare guvernamentală.

Statele Unite ale Americii a fost lider în interzicerea activităţilor de insider trading efectuate pe baza informaţiilor materiale non-publice. Thomas Newkirk şi Melissa Robertson de şa Securities and Exchange Commission din SUA (SEC) rezumă dezvoltarea legilor de insider trading din SUA. Insider trading are un nivel de infracţiune de bază de 8, ceea ce îl face să se încadreze în zona A, în conformitate cu Ghidul pedepselor din SUA. Acest lucru înseamnă că prima dată infractorii sunt eligibile pentru eliberare condiţionată, mai degrabă decât închisoarea.

Uniunea Europeană

În 2014, Uniunea Europeană (UE) a adoptat o legislaţie (Sancţiuni penale pentru abuzul pe piaţă) care armonizează sancţiunile penale pentru utilizările abuzive ale informaţiilor privilegiate. Toate statele membre ale UE au convenit să introducă pedepse maxime cu închisoarea de cel puţin patru ani pentru cazuri grave de manipulare a pieţei şi abuz al informaţiilor privilegiate, şi cel puţin doi ani pentru divulgarea improprie a informaţiilor confidenţiale.

Corupţia prin globalizare

Exploatarea ţărilor sărace prin corupţie

Corupţia este atât o cauză majoră cât şi un rezultat al sărăciei în întreaga lume. Ea apare la toate nivelurile societăţii, de la autorităţile locale şi naţionale, la societatea civilă, sistemul judiciar, întreprinderile mari şi mici, unităţile militare, etc.

Corupţia afectează în primul rând cele mai sărace ţări, dar şi ţările bogate, cu toate că toate elementele societăţii sunt afectatediferit şi corupţia subminează dezvoltarea politică, democraţia, dezvoltare economică, mediul, şi sănătatea oamenilor mai mult în ţările mai sărace.

În toată lumea, percepţia corupţiei în instituţiile de stat este foarte mare:

Dar corupţia nu se găseşte doar la nivel gubernamental; ea poate pătrunde în întreaga societate.

Problema corupţiei este foarte mult inter-relaţionată cu alte probleme. La nivel global, sistemul economic "internaţional" care a modelat forma actuală a globalizării în ultimele decenii necesită o analiză detaliată întrucât el a creat, de asemenea, şi condiţiile propice de înflorire a corupţiei, şi exacerbează situaţia oamenilor din întreaga lume care nu mai au niciun cuvânt de spus cu privire la propriul lor destin. La nivel naţional, participarea şi reprezentarea efectivă în societate a oamenilor poate fi subminată de corupţie, în timp ce la nivel local corupţia poate afecta în mod dureros viaţa de zi cu zi a oamenilor.

Impactul corupţiei asupra sărăciei este dificil de măsurat sau de comparat faţă de efectele inegalităţilor care sunt structurate prin lege, cum ar fi acordurile inegale comerciale, politici de ajustare structurală, aşa-numitele acorduri de "liber" de comerţ, etc. Este uşor de văzut corupţia în sine, dar mai dificil de conatatat apectele mai formale, chiar şi formele legale ale corupţiei. Este uşor să se presupună că acestea nu sunt probleme reale întrucât sunt legalizate şi instituţionalizate de organismele care guvernează comunităţile naţionale şi internaţionale, şi mulţi dintre noi ne-am obişnuit deja cu ele – practic, aşa funcţionează un sistem corupt "bine pus la punct".

Complicitatea ţărilor bogate la corupţia din ţările sărace

La întrebarea de ce ţările sărace sunt sărace, este destul de obişnuită afirmaţia, mai ales în ţările mai bogate, care sunt percepute a avea corupţie minimă (cel puţin pe plan intern), că ţările sărace sunt sărace din cauza corupţiei. Cu toate acestea, corupţia nu este un atribut exclusiv al despoţilor din lumea a treia. Ţările bogate au fost implicate ele însele destul de implicate în practici de corupţie în intreaga lume.

După cum observă profesorul Robert Neild de la Trinity College, Universitatea Cambridge, în *Public Corruption; The Dark Side of Social Evolution* (Londra: Anthem Press, 2002), "ţările bogate şi agenţiile lor ... de obicei au fost şi sunt complice la corupţia din străinătate, încurajând-o prin acţiunile lor, mai degrabă decât să o împiedice...." (p.209). Probleme specifice evidenţiate de acesta includ:

- Impactul corupţiei *Războiului Rece* (sprijinirea dictaturilor, destabilizarea democraţiilor, opunerea la finanţare, etc);
- Firmele din ţările bogate mituiesc conducătorii şi funcţionarii din ţările în curs de dezvoltare pentru a obţine *contracte* de export, în special în comerţul cu arme şi în construcţii (justificându-se chiar prin ideea că mita este "obişnuită" în aceste ţări, aşa că trebuie să o practice pentru a rezista concurenţei);
- "Efectele de inducere a corupţiei la achiziţionarea, de către ţările bogate şi corporaţiile lor internaţionale, de *concesii* în ţările lumii a treia pentru a exploata depozitele naturale de petrol, cupru, aur, diamante, etc." Plăţile efectuate către conducători de multe ori încalcă legislaţia locală (şi pe cea occidentală), păstrând conducătorii corupţi la putere, care deturnează, de asemenea, o mulţime de bani din ţările pe care le conduc.
- *Traficul de droguri*. Neild sugerează că dreptul internaţional şi naţional în ţările bogate, care

interzice drogurile, ăi determină pe producători, contrabandişti şi dealeri să se îndrepte spre ţările sărace." Guvernele şi societatea civilă din lumea a treia sunt de multe ori "subminate, sau chiar distruse" de violenţă şi corupţie, care merg mână în mână cu traficul de droguri. "Aceasta este, probabil, cea mai importantă modalitate prin care politicile ţărilor bogate favorizează corupţia şi violenţa. Cu toate acestea, efectul asupra lumii a treia nu intră în discuţiile despre politici alternative la droguri în ţările bogate." Legalizarea drogurilor, un sistem de impozitare şi reglementare comparabil cu cel aplicat la tutun şi alcool, ar putea ajuta enorm la scăderea corupţiei în lume, mai mult decât orice altă măsură luată de ţări bogate, sugerează el.

Ţările bogate s-au folosit de asemenea de corupţia din ţările sărace.

Mita poate fi generalizată, dar este dificil de detectat. Multe companii occidentale nu o practică direct, plătind în mod indirect agenţii locali, care primesc un anumit procentaj ca "taxă de succes" în cazul în care un contract este definitivat. Mita este, de asemenea, din ce în ce mai subtilă... Până de curând, luarea de mită era văzută ca o practică normală de afaceri. Multe ţări, inclusiv Franţa, Germania şi Marea Britanie, tratau mită ca nişte cheltuieli legitime de afaceri care ar putea fi revendicate în scopuri de deducere fiscală.

(*Dr Susan Hawley, Exporting Corruption; Privatisation, Multinationals and Bribery, The Corner House, June 2000)*

Sursa: Global Issues

Blestemul resurselor naturale: Corupţia

Profesorul Robert Neild de la Colegiul Trinit, Universitatea Cambridge, dezvolză pe larg impactul pe care l-a avut războiul rece prin încurajaraea sau exacerbarea corupţiei în ţările în curs de dezvoltare:

Multe operaţiuni militare sub acoperire şi deschise occidentale au fost motivate, în parte cel puţin, de punctul de vedere, care afost mult exagerat din teamă, că aprovizionarea Occidentului cu materii prime şi petrol era ameninţată de intruziunea comunist în ţările lumii a treia. Un sentiment de vulnerabilitate era de înţeles. Uniunea Sovietică ... poate să îşi asigure în mare parte singură resursele ...; Occidentul, din nevoia de a creşte aprovizionarea pentru producţia industrială în creştere, a depins foarte mult de importurile din ţările lumii a treia .... Guvernele occidentale au folosit diplomaţie plus operaţiunile militare evidente şi secrete pentru a contracara comuniştii. Între timp, firmele occidentale au plătit conducători pentru a obţine concesii pentru a extrage petrol şi minerale.

Obţinerea de concesii de petrol şi minerale s-a realizat întotdeauna prin folosirea de mită, comisioane, cadouri, şi favoruri, şi rămâne aşa şi în prezent, deoarece există încă foarte mare locuri de concesionat cu profituri excepţionale ... . În al treilea rând

guvernele lumii rareori folosesc licitaţii [pentru concesiune, care, atunci când o fac corect, elimină posibilitatea cumpărătorului de a mitui vânzătorii]. Ele vând de obicei concesii prin negociere, pentru care există câteva motive bune. Este de multe ori necesar, pentru compania străină care cumpără o concesie, să construiască infrastructura, cum ar fi porturi, conducte, drumuri şi reşedinţe speciale pentru personalul lor; pentru a face acest lucru rentabil, trebuie concesionat companiei străine un câmp întreg de petrol sau de resurse minerale, fără a mai fi împărţit între mai mulţi concurenţi; astfel acea societate, care va deveni sursa de venituri naţionale semnificative, poate dominante, va dobândi putere economică substanţială vis-à-vis de guvern. Prin urmare considerente strategice şi diplomatice intră în calcul: guvernul va dori să dea de concesiunea unei companii susţinută de guvern care se crede că va fi de ajutor în relaţiile internaţionale şi în furnizarea)acolo unde este cazul) de arme şi mercenari. Dar .... aşa apare şi perspectiva mitei. Cei care conduc un guvern care are de vândut o concesiune ştiu că **negocierea creează un stimulent puternic pentru potenţialii cumpărători să le ofere mită**: ei vor şti acest lucru din punctul de vedere al cumpărătorilor, că o sumă care va adăuga doar un procent mic la, să zicem, o afacere de miliarde de dolari, va fi plătită, pentru a obţine concesiunea. Odată negocierile adoptate ca mijloc de alocare de concesii, stimulentul dominant este pentru ofertanţi de a se angaja în mod competitiv în oferta de mită pentru conducătorii locali şi decidenţi.

- Robert Neild, *Corupţia publică; Partea întunecată a evoluţiei sociale (Londra: Anthem Press, 2002), pp 136-137*

Dar Neild consideră că aceeaşi atitudine a afectat şi comportamentul politic intern în ţările bogate. De interes special pentru Neild în acest sens este

tendinţa aparentă de luare de mită, care este amplificată în afacerile de căutare de concesiuni a resurselor şi vânzarea de arme, pentru a deveni un obicei secret al firmelor occidentale şi politicienilor, care infecteaza comportamentul lor politic intern. În acest sens au existat dovezi considerabile în scandaluri care au avut loc recent în Marea Britanie, Franţa şi Germania .... Le Monde a publicat un editorial comentând afacerile şi corupţia companiei franceze Elf Aquitaine:

Pentru prea mult timp politica franceză în Africa nu a fost nici morală, nici eficientă.

... Ar fi greşit să negăm că fenomenul corupţiei este indispensabil în obţinerea de concesiuni de foraj, dar asta nu înseamnă că nu ar trebui să încercăm să-l oprim. M. Tarallo [un senior Elf Manager] are, din păcate, dreptate atunci când spune că toate companiile petroliere o folosesc ... Dar păcatele altora nu absolvă Elf. La care s-a adăugat faptul că ... Elf a

folosit banii pentru a menţine dictatorii la putere, al căror scop principla nu a fost nu dezvoltarea ţării lor, ci îmbogăţirea lor personală. În schimb, Parisul ar putea conta pe sprijinul lor în luptele sale diplomatice, şi ar putea oferi pieţe captive pentru firmele franceze ...

Acest "neo-colonialism", a fost practicat în timpul preşedinţiei generalului de Gaulle şi a fost menţinut de către guvernele ulterioare, indiferent de partid ...

Aspectul general actual nu este glorios. O fostă putere colonială a predat corupţia clienţilor săi africani care au dorit să îmveţe aceste practivi - şi ei au recompensat la rândul lor prietenii lor din Paris ...

... Într-un caz, cel puţin, lipsa de resurse naturale a fost aparent un stimulent pentru politicile anticorupţie: conducătorul suprem din Singapore, Lee Kuan Yew, a spus că i-a fost greu să corupă, deoarece ţara sa mică, fără resurse naturale trebuie să se bazeze doar pe bunul său renume pentru a rămâne un centru de servicii bancare şi produse tehnologice.

- Robert Neild, *Corupţia publică; Partea întunecată a evoluţiei sociale (Londra: Anthem Press, 2002), pp 138*

Globalizare > Corporaţii multinaţionale > Corupţie

Scandalurile de corupţie care fac uneori ştiri în mass-media occidentală, dar pot fi de multe ori mai puternice în ţările în curs de dezvoltare. Acest lucru este în special cazul atunci când companiile multinaţionale încep să facă[afaceri în ţările mai sărace. Mediul de afaceri internaţional, încurajat de tendinţa de globalizare, puternic influenţată de ţările mai bogate şi mai puternice din lume, ajută companiile multinaţionale în a face profit şi este chiar în beneficiul ţărilor mai bogate. Din păcate, unele politici care suportă globalizarea par să încurajeze şi să exacerbeze corupţia întrucât responsabilitatea guvernelor şi companiilor se diluează în timp. De exemplu,

Pentru companiile multinaţionale, luarea de mită permite companiilor să obţină contracte (în special pentru lucrări publice şi echipament militar) sau concesii pe care nu le-ar fi câştigat altfel, sau să obţină condiţii mai favorabile pentru afacerea lor. În fiecare an, companiile occidentale plătesc sume uriaşe de bani în mită pentru a câştiga prieteni, influenţă şi contracte. Aceste mite sunt estimate conservativ la cca 80 miliarde dolari pe an, aproximativ suma dee care ONU consideră că este nevoie pentru a eradica sărăcia la nivel global.

- Dr. Susan Hawley, Exportul corupţiei; Privatizare, multinaţionale şi luarea de mită, Editura Corner, iunie 2000

Dr. Hawley enumeră, de asemenea, o serie de efecte pe care practicile corupte ale multinaţionalelor le au asupra "Sudului" (un alt termen pentru lumea a treia, sau în curs de dezvoltare), inclusiv:

- Subminează dezvoltarea şi exacerbează inegalitatea şi sărăcia.
- Dezavantajează firmele interne mai mici.
- Transferă banii care ar putea fi folosiţi pentru eradicarea sărăciei în mâinile celor bogaţi.
- Denatureaază procesul de luare a deciziilor în favoarea proiectelor de care beneficiază cei puţini, mai degrabă decât cei mulţi.
- De asemenea,
  - Creşte datoria internă a ţărilor sărace;
  - Beneficiile rămân ale companiei, nu ale ţării;
  - Evită procesele democratice locale;
  - Deteriorează mediul înconjurător;
  - Eludează legislaţia; şi
  - Promovează vânzările de arme.

Politici ale FMI şi Băncii Mondiale care încurajează corupţia

Politicile care formează coloana vertebrală a globalizării sunt adesea prescrise de către instituţii internaţionale precum Banca Mondială şi Fondul Monetar Internaţional. De ani de zile, acestea au fost criticate dur pentru exacerbarea sărăciei prin politici precum cele de ajustare structurală, dereglementarea rapidă, şi elimarea barierelor comerciale înainte ca ţările mai sărace să fie pregătite economic pentru acest pas. Acest lucru a creat, de asemenea, situaţii propice pentru dezvoltarea corupţiei:

> "Guvernele occidentale, Banca Mondială şi FMI ar trebui să vorbească mai mult despre corupţie, propriile lor politici sunt cele care fac rău, atât în Nord cât şi în Sud. Deosebit de vinovate sunt dereglementările, privatizarea, şi politicile de ajustare structurală, care necesită reforme ale serviciului public şi liberalizarea economică. În 1997, Banca Mondială a afirmat că:
>
> > "orice reformă care creşte competitivitatea economiei va reduce stimulentele pentru comportamentul corupt. Astfel, politicile care diminuează controalele pentru comerţul extern înlătură barierele de intrare în sectorul privat, şi ajută la privatizarea firmelor de stat într-un mod care să asigure suport pentru competiţue."
>
> Banca Mondială nu a arătat până în prezent niciun semn că şi-ar retrage acest punct de vedere. Ea continuă să pretindă că se poate lupta împotriva corupţiei prin dereglementarea economiei; reforma sectorului public, în domenii precum vama, administrarea fiscală şi în serviciul public; consolidarea organismelor anti-corupţie şi de

audit; şi descentralizare.

Cu toate acestea, dovezile empirice, mare parte din ele chiar de la Banca Mondială, sugerează că, departe de a se reduce corupţia, astfel de politici, precum şi modul în care acestea au fost puse în aplicare, au crescut în anumite circumstanţe corupţia."

- Dr. Susan Hawley, Exportul corupţiei; Privatizare, multinaţionale şi luare de mită, Editua Corner, iunie 2000

Jubilee Research (fosta proeminentă organizaţi pentru campania de reducere a datoriilor) Jubilee 2000 expune critici similare:

"Politicieni din ţările bogate şi oficialii băncii susţin că, întrucât dictatori cum ar fi Marcos, Suharto, şi Mobutu, au fost ţinuţi la putere cu arme occidentale şi au permis cheltuieli excesive pentru sisteme juridice proaste şi represive, oamenii din aceste ţări - care de multe ori s-au luptat cu vitejie împotriva acestori dictatori - nu este sigur că nu pierde banii onţinuţi din anularea datoriilor. Acest lucru poate părea confuz la oameni care nu sunt familiarizaţi cu logica FMI şi Banca Mondială. În rezumat:

- Creditorii au colaborat cu, şi au dat credite la dictatori despre care ştiau că sunt corupţi şi că vor risipi banii.
- Creditorii au acordat ajutor militar şi politic pentru aceşti dictatori ştiind că armele ar putea fi folosite pentru a suprima opoziţia populară
- Prin urmare, guvernele democratice succesoare şi susţinătorii lor, care ar fi fost victime ale corupţiei şi opresiunii, nu pot fi de încredere.

Pentru mulţi oameni din Sud, acest lucru pare iraţional şi ilogic, logica blamării victimei. Aceasta este logica puterii, mai degrabă decât a integrităţii, şi este folosită pentru a beneficia de ea cei bogaţi, mai degrabă decât cei săraci din ţările în curs de dezvoltare.

O logică similară susţine că în cazul în care Banca Mondială şi agenţiile de creditare a exporturilor guvernamentale au promovat proiecte nepotrivite şi neprofitabile, atunci guvernele din Dud şi-au dovedit de fapt incapacitatea lor de a controla banii pentru că au acceptat prost informat acele proiectele, în primul rând. Astfel, în cazul în care banii s-au pbţinut prin anularea datoriilor, aceştia trebuie să fie controlaţi de către agenţiile care au promovat aceste proiecte eşuate.

Aceasta este logica care spune că în cazul în care oamenii au fost destul de proşti să creadă în publicitatea ţigărilor, atunci ei sunt prea proşti pentru a avea grijă de ei înşişi şi companiile de ţigări "reformate" ar trebui să fie puse să aibă grijă de sănătatea lor.

Aceleaşi instituţii care au făcut împrumuturi corupte în Zair şi au împrumut pentru

proiectele din Africa, care au eşuat în mod repetat, sunt încă la conducere, dar rolul lor a fost îmbunătăţit datorită succesului lor în a face împrumuturi. Putem avea încredere în aceste instituţii că ele vor împrumuta brusc cu înţelepciune; că nu vor acorda împrumuturi dacă banii ar putea fi pierduţi?

Prevenirea de noi împrumuturi perdabile şi noi crize de datorii, şi asigurarea că nu va exista o altă criză a datoriilor, ar însemna ca oamenii care au împins la împrumuturi şi au provocat această criză să nu mai fie lăsaţi la conducere.

Creditorii sau cei care au stimulat împrumuturile nu pot fi lăsaţi la conducere, indiferent de cât de mult şi sincer ar afirma ei că s-au schimbat. Cei care doresc împrumuturi şi cei care sunt împotriva lor trebuie să lucreze împreună, pentru a pune capăt întregii creditări nesăbuite şi corupte şi obiceiului de a se împrumuta."

- Joseph Hanlon şi Ann Pettifor, Schimbarea obiceiului; Găsirea unei soluţii durabile la dependenţa de creditare şi de împrumut şi efecte lor secundare de corupţie, Jubilee Research, martie 2000

În ceea ce priveşte modul în care lipsa de transparenţă a instituţiilor internaţionale contribuie la o atât de multă corupţie structurată în sistem, Hanlon şi Pettifor continuă în acelaşi raport citat mai sus:

"Programele de ajustare structurală acoperă cea mai mare parte a guvernanţei economice a unei ţări.

... Aspectul cel mai frapant de condiţionalitate a FMI/Banca Mondială [pentru ajutor, scutirea de datorii, etc] este că funcţionarii publici din aceste instituţii, membrii personalului, au puteri dictatoriale virtuale pentru a impune capriciile lor asupra ţărilor beneficiare. Acest lucru se întâmplă pentru ca ţările sărace trebuie să aibă programe de la FMI şi Banca Mondială, dar personalul poate refuza să prezinte programele consiliilor de administraţie ale acestor instituţii până când ţara săracă nu acceptă conditiile cerute de funcţionarii publici FMI.

Se vorbeşte mult de transparenţă şi participare, dar criza apare în negocierile finale între miniştri şi funcţionarii publici ai Băncii Mondiale şi FMI. Managerul de ţară al instituţiei financiare poate spune prim-ministrului, "dacă nu acceptaţi condiţia X, eu nu voi prezenta acest program pentru aprobare". Niciun program de comun acord înseamnă o oprire bruscă a ajutorului la cel esenţial şi nicio reducere a datoriilor, astfel încât puţini miniştri sunt pregătiţi pentru a rezista. În schimb, prim-miniştrii şi preşedinţii se pleacă în faţa dictatului funcţionarilor publici străini. Joseph Stiglitz observă, de asemenea, că "reformele aduc de multe ori avantaje pentru unele grupuri în timp altele sunt defavorizate", iar una dintre probleme cu politicile convenite în secret este că o elită de guvernare poate accepta o politică impusă care nu dăunează elitei, dar dăunează altora. Un exemplu este eliminarea subvenţiilor alimentare."

- Joseph Hanlon şi Ann Pettifor, Schimbarea obiceiului; Găsirea unei soluţii durabile la dependenţa de creditare şi de împrumut şi efecte lor secundare de corupţie, Jubilee Research, martie 2000

După cum este detaliat în continuare de Hanlon şi Pettifor, parteneri Christian Aid (o coaliţie de organizaţii de dezvoltare), "condiţionalitatea a subminat democraţia prin dependenţa guvernelor alese de instituţii cu sediul la Washington, în loc de a depinde de populaţia ţării lor." Ca urmare, potenţialul de iresponsabilitate şi corupţie creşte.

Sursa: Corruption, by Anup Shah

Crime de stat

Conform standardelor internaţionale în criminologie, crima de stat este acţiunea sau lipsa acţiunii care încalcă drepturile juridice ale propriului stat sau dreptul internaţional public. *Ross* defineşte ca reprezentanţi ai statului oficialii aleşi prin vot, funcţionarii, şi instituţiile, organismele şi organizaţiile parte a aparatului guvernamental. În prezent, sunt teoreticieni care examinează rolul statului ca fiind unul dintre autorii posibili ai criminalităţii, fie direct, fie în contextul criminalităţii de stat corporativ.

Green & Ward (2004) au adoptat *Teza lui Weber* despre statul suveran care deţine monopolul asupra dreptului de a folosi forţa. Astfel, criteriile de judecare a acţiunilor unui stat ar reveni acum normelor şi standardelor internaţionale. Unul dintre aceste standarde este cel al respectării drepturilor omului în exercitarea competenţelor sale. Există însă o problemă în acest concept, atâta timp cât în interiorul graniţelor sale statul însuşi defineşte ce este crimă şi ce nu, şi nu răspunde efectiv în faţa comunităţii internaţionale, cu excepţia situaţiilor de competenţa internaţională, în general, sau jurisdicţie penală internaţională, în special.

Încadrări în criminalitatea de stat

Corupţia, crimele de stat corporativ, şi crima organizată, sunt oricum considerate atât crime internaţionale cât şi crime de stat la nivel naţional. În limitele sale teriotoriale, unele crime de stat pot fi rezultatul unor situaţii în care statul nu a acţionat direct, precum în cazul unor calamităţi naturale sau al acţiunilor unor organisme guvernamentale, precum poliţia.

Dar în cele mai multe cazuri crima de stat este considerată ca aplicabilă atunci când statul se implică direct în secretomania excesivă şi acoperirea unor activităţi ilegale, dezinformarea, şi o evidenţă financiară superficială sau chiar incorectă (care încurajează evaziunea fiscală în cazul unora din oficialii guvernamentali), reflectănd adesea interesele doar a anumitor clase sociale şi interese de grup, şi încălcând astfel drepturile omului (*Ross*). Una din problemele cheie în acest caz este măsura în care poate fi controlată crimilaitatea de stat. Adesea crimele de stat sunt descoperite de agenţii media prin anchete care duc doar la scandaluri publice dar, chiar şi în statele cele mai democratice, este dificil de menţinut un control cu adevărat independent asupra mecanismelor de incriminare

penală. În cazul cetăţenilor ţărilor mai puţin dezvoltate în care statul este mult mai autoritar, un astfel de control este mult mai dificil. În aceste ţări, opinia publică, mass-media, şi protestele publice, fie ele violente sau nu, pot fi incriminate ca infracţiuni politice şi suprimate, comentariile critice internaţionale neavând nicio influenţă, sau doar una foarte redusă, în astfel de cazuri.

Dar în cele mai multe cazuri crima de stat este considerată ca aplicabilă atunci când statul se implică direct în secretomania excesivă şi acoperirea unor activităţi ilegale, dezinformarea, şi o evidenţă financiară superficială sau chiar incorectă (care încurajează evaziunea fiscală în cazul unora din oficialii guvernamentali), reflectănd adesea interesele doar a anumitor clase sociale şi interese de grup, şi încălcând astfel drepturile omului (*Ross*). Una din problemele cheie în acest caz este măsura în care poate fi controlată criminalitatea de stat. Adesea crimele de stat sunt descoperite de agenţii media prin anchete care duc doar la scandaluri publice dar, chiar şi în statele cele mai democratice, este dificil de menţinut un control cu adevărat independent asupra mecanismelor de incriminare penală. În cazul cetăţenilor ţărilor mai puţin dezvoltate în care statul este mult mai autoritar, un astfel de control este mult mai dificil. În aceste ţări, opinia publică, mass-media, şi protestele publice, fie ele violente sau nu, pot fi incriminate ca infracţiuni politice şi suprimate, comentariile critice internaţionale neavând nicio influenţă, sau doar una foarte redusă, în astfel de cazuri.

Practici şi riscuri ale criminalităţii de stat

În contextul criminalităţii de stat corporativ, *Green and Ward* (2004) analizează modul în care sistemele de rambursare a datoriilor în ţările în curs de dezvoltare împovărează aceste state, de multe ori cu complicitatea marilor corporaţii care oferă iluzia unei perspective de creştere economică. Astfel de complicităţi conduc adesea la acţiuni normative şi legislative din partea statului respectiv de scădere a exigenţelor reglementărilor de mediu şi economice, pentru favorizarea corporaţiilor respective. Astfel, datoriile de stat pot exacerba instabilitatea politică, punând sub semnul îndoielii legitimitatea puterii în aceste ţări. La rândul ei, volatilitatea politică duce la adoptarea sistemelor clientelare şi de nepotism guvernamental pentru a-şi asigura o relativă stabilitate, favorizând astfel crima organizată, corupţia, şi autoritarismul.

Securitatea energetică

Accesul la energie mai ieftină a devenit esenţial pentru funcţionarea economiilor moderne. Distribuţia inegală a resurselor de energie între ţări şi nevoia critică de energie a dus la vulnerabilităţi semnificative. Probleme care pot periclita securitatea energiei naţionale includ instabilitatea politică a mai multor ţări cu resurse energetice, manipularea furnizorilor energetici, competiţia pentru resursele energetice, atacuri asupra infrastructurii de livrare, sau accidente şi dezastre naturale (*Power plays: Energy and Australia's security*). Probleme apar şi datorită resurselor limitate a celor mai multe forme de energie primară, precum petrolul şi gazul. Deşi există o mare cantitate de cărbune, pentru încă 155 ani de acum încolo (*World Coal Institute*), acesta nu este folosit de multe ţări cu tehnologie avansată datorită naturii sale foarte poluante. Posibilitatea înlocuirii actualelor resurse de energie primară în viitorul apropiat este problema crucială a securităţii energetice, determinînd preţuri mai

mari, un acces mai limitat la resursele energetice, competiţii şi divergenţe politice, care determină o acutizare a ameninţărilor energetice pentru guverne.

Ameninţări la adresa securităţii energetice

Una din ameninţările majore în domeniul securităţii energetice este creşterea semnificativă a preţului energiei, pe piaţa mondială - aşa cum s-a întâmplat în numeroasele crize energetice de-a lungul timpului - sau prin impunerea unor creşteri de preţ de către furnizorii oligipolişti sau monopolişti, carteluri sau ţări. În unele cazuri ameninţarea poate veni de la o singură superputere energetică - acele state capabile să influenţeze semnificativ piaţa mondială prin acţiunile lor singulare. Deşi nu manipulează preţurile, astfel de furnizori pot merge chiar mai departe, suspendând sau anulând livrările. Aşa s-a întâmplat pentru a pune presiune pe negocierile economice - precum în timpul disputei energetice Rusia - Belarus - sau presiune politică. de exemplu de către OPEC ca răspuns la sprijinul ţărilor vestice pentru Israel în Războiul Zom Kippur. Suspendarea furnizării poate de asemenea să se realizeze în urma unei sancţiuni internaţionale mondiale împotriva unei ţări.

Energia joacă un rol important în securitatea naţională a oricărei ţări, sub aspect economic (*Emerald: Article Request - Sino-Indian cooperation in the search for overseas petroleum resources: Prospects and implications for India*). Rezultă că ameninţările asupra securităţii energetice pot rezulta şi datorită distrugerilor fizice ale infratsructurii energetice a furnizorului sau importatorului, ca rezultat al evenimentelor naturale, faliment, terorism, sau război. Instabilitatea politică şi economică datorată războiului sau altor factori precum acţiunile greviste poate de asemenea duce de asemenea la sincope în industria energetică a unei ţări furnizoare.

În ultimii ani au apărut noi ameninţări la adresa securităţii energetice, sub forma unei competiţii mondiale crescânde pentru resurse energetice datorită industrializării într-un ritm din ce în ce mai mare în ţări precum India şi China. Deşi încă o problemă minoră, posibilitatea creşterii preţului datorită atingerii limitelor de extracţie a produselor petroliere a început să atragă atenţia guvernelor (*BBC News: 'Peak oil' enters mainstream debate*).

Competiția crescândă pentru resurse energetice poate duce de asemenea la formarea unor blocuri de securitate pentru a permite o distribuție echitabilă a petrolului şi gazului între principalele puteri. Este posibil ca aceasta să se întâmple pe cheltuiala economiilor mai puțin dezvoltate. Grupul celor Cinci, precursorul lui G8, s-a întâlnit pentru prima dată în 1975 pentru a coordona politicile economice şi energetice ca urmare a embargoului petrolier arab din 1973, o creştere a inflației şi o încetinire a economiei globale (*Panoptic World: "Globocops of Energy Security" Mathew Maavak, originally published in The Korea Herald on July 18, 2006*).

Recuperarea valorilor

Recuperarea internaţională a activelor este orice efort al guvernelot pentru a repatria valori obţinute

prin infracţiuni de corupţie şi ascunse în jurisdicţii străine. Astfel de active pot include sume de bani în conturi bancare, imobiliare, vehicule, arte şi artefacte, şi metale preţioase. Astfel cum sunt definite în conformitate cu Convenţia Naţiunilor Unite împotriva corupţiei, recuperarea activelor se referă la recuperarea valorilor obţinute prin infracţiuni de corupţie, mai degrabă decât în sens mai larg, cum ar fi confiscarea activelor sau confiscării bunurilor în cazul criminalităţii în general.

De multe ori termenul este folosit pentru a sublinia aspectele "multi-jurisdicţional" sau "transfrontalier" al unei anchete de corupţie, de recuperare a activelor internaţional, care include numeroase procese, cum ar fi urmărirea, îngheţarea activelor, confiscarea şi repatrierea veniturilor stocate în jurisdicţii străine, astfel încât acest proces este "unul dintre cele mai complexe proiecte din domeniul dreptului ". Chiar şi luând în considerare dificultăţile prezente, specialistul Daniel Scher obiectează că recuperarea creanţelor internaţionale "prin recompensele potenţiale în ţările în curs de dezvoltare, este o intreprindere extrem de atractivă".

În ciuda legislaţiei interne în unele ţări, care permite confiscarea bunurilor provenite din corupţie, evoluţiile în finanţe, transporturi, comunicaţii şi tehnologiile din secolul 20 sunt cele care ajută liderii corupţi şi alte "persoane expuse politic" să ascundă cantităţi masive de avere furate în centrele financiare offshore. Profitând de diferenţele dintre sistemele juridice, costurile ridicate ale investigaţiilor coordonate, lipsa de cooperare internaţională, şi secretul bancar în unele ţări beneficiare, oficialii corupţi au reuşit să păstreze o mare parte din prada lor peste mări.

Impactul social

Recuperarea activelor furate este importantă pentru o varietate de motive. Potrivit Băncii Mondiale, fluxul transfrontalier al veniturilor provenite din activitatea infracţională, corupţie şi evaziune fiscală, este estimată între 1-1,6 miliarde dolari pe an, şi jumătate din această sumă este furată din ţările în curs de dezvoltare şi economiile în tranziţie. 2o-40 milioane dolari din acest debit îşi are originea în mita funcţionarilor publici din ţările în curs de dezvoltare şi ţările în tranziţie. Un raport din 2005 al Comisiei pentru Africa citează o estimare a Comisiei Europene conform căreia "activele africane furate sunt echivalente cu mai mult de jumătate din datoria externă pe continent şi sunt deţinute în conturile băncilor din străinătate". După cum s-a afirmat de către Banca Mondială în 2004, "corupţia este ... cel mai mare obstacol mondial pentru dezvoltarea economică şi socială. Corupţia subminează dezvoltarea prin denaturarea statului de drept şi slăbirea fundamentul instituţional de care depinde creşterea economică. Efectele nocive ale corupţiei sunt deosebit de grave în ţările mai sărace ale lumii, care sunt cele mai dependente de furnizarea de servicii publice, şi sunt cel mai puţin capabile să plătească costurile suplimentare legate de fraudă şi corupţie ".

Descurajarea corupţiei

Mai multe ţări, în special naţiunile defavorizate economic, au suferit greul corupţiei sistemice în timp ce averea lor publică curge ilegal în conturi bancare şi proprietăţi în ţările dezvoltate şi centrele financiare offshore. Condamnarea cu succes a infractorilor şi/sau confiscarea bunurilor lor, creează un

factor de descurajare puternic pentru potenţialii oficialii corupţi, convingându-i că nu există niciun loc sigur pentru a ascunde averea ilicită.

Fezabilitatea curentă

Succesele în ultimii ani în recuperarea a miliarde de dolari din active furate, a demonstrat că recuperarea activelor este posibilă. De exemplu, în 2005, Nigeria a recuperat 1,2 miliarde dolari furaţi de către fostul preşedinte Sani Abacha, solicitând asistenţă de la mai multe jurisdicţii, inclusiv Elveţia, Jersey, şi Liechtenstein. Pentru a recupera activele nigeriene, guvernul elveţian a considerat familia Abacha o "organizaţie criminală", permiţându-i să evite necesitatea unei condamnări.

În plus, recuperarea activelor a fost recunoscută drept "un principiu fundamental" de UNCAC. Semnarea şi ratificarea UNCAC de către peste 130 de ţări este văzută ca un pas important în promovarea cooperării între ţări pentru a-şi uni forţele pentru a lupta împotriva corupţiei şi a se sprijini reciproc în recuperarea activelor furate. Precedente juridice, creşterea cooperării internaţionale, precum şi capacităţi sporite de recuperare a activelor, fac aceste acţiuni mai posibile acum decât oricând.

Activism

Activismul, în sensul general, poate fi descris ca acţiunea intenţională pentru a realiza schimbări sociale şi politice. Această acţiune este pentru sau contra unui argument adesea controversat.

Cuvântul "activism" este considerat adesea sinonim cu protest sau dizident, dar activismul poate fi practicat de multiple orientări politice şi poate lua o mare varietate de forme, de la scrisori la ziare sau politicieni, campanii politice, activism economic (precum boicoturile sau afaceri preferenţiale), curse, bloguri, marşuri stradale, greve (prin oprirea lucrului sau greva foamei), sau chiar tactici de gherilă. În cazurile mai disputate, un activist poate fi numit luptător pentru libertate de unii şi terorist de alţii, în funcţie de partea de care se situează comentatorul.

În unele cazuri activismul nu are nimic de a face cu protestul sau confruntarea: de exemplu, unii activişti religioşi, feminişti sau vegetarieni încearcă să convingă oamenii să se schimbe în mod direct, nu prin modificarea legislaţiei de către guvern.

Activismul pe Internet

Activismul pe Internet (cunoscut şi ca **e-activism**, **advocacy electronic**, **ciberactivism**, **e-campanii**) este folosirea tehnologiei comunicaţiilor precum email, situri web şi podcasturi pentru diferite forme de activism în scopul unei mai rapide comunicări dinspre iniţiatori şi pentru a livra mesajele unei audienţe mult mai mare. Aceste tehnologii Internet sunt folosite în scopul obţinerii de fonduri, pentru lobby, voluntariat, dezvoltarea de comunităţi, organizare, etc.

Tipuri

Sandor Vegh împarte activismul online în trei mari categorii: **conştientizare/advocacy**, **organizare/ mobilizare**, şi **acţiune/reacţiune**.

Internetul este resursa cheie pentru activiştii independenţi sau e-activişti, în special cei ale căror mesaje se împotrivesc curentului principal. "În special când se produce o violare serioasă a drepturilor omului, Internetul este esenţial pentru raportarea atrocităţilor în exterior (*"Classifying Forms of Online Activism: The Case of Cyberprotests Against the World Bank" in Cyberactivism: Online Activism in Theory and Practice pp. 72-73. Eds. Ayers, Michael D., Mccaughey, Martha. Copyright 2003, Routledge, New York, NY*). Liste de discuţii precum BurmaNet şi China News Digest ajută la diseminarea ştirilor care altfel ar fi inaccesibile în aceste ţări.

Activiştii pe Internet folosesc de asemenea *petiţii* electronice (e-petiţii) care sunt transmise guvernelor şi organizaţiilor pentru a determina schimbări pozitive în politică şi a protesta împotriva multor probleme, de la comerţul cu arme la teste pe animale. Multe organizaţii non-profit şi caritabile folosesc aceste metode, transmiţând petiţii prin email membrilor înscrişi pe listele de discuţii şi solicitând semnarea lor. Siturile imortante de reţele sociale sunt de asemenea instrumente utile pentru e-activişti.

Internetul permite unor organizaţii precum organizaţiile neguvernamentale să *comunice* ieftin şi rapid cu membrii lor. *Mitingurile şi protestele* pot fi organizate şi ajutate atât de către organizatori cât şi de participanţi. *Lobby* se realizează de asemenea mai uşor prin Internet, cu ajutorul mesajelor transmise în masă şi a abilităţii de a răspândi un mesaj cât mai mult cu costuri minime. (*Personal, la solicitarea unei organizaţii americane pentru protecţia animalelor, am folosit o metodă de tip viral marketing, utilizată de obicei în marketingul pe Internet, pentru a răspândi mesajul acestei organizaţii: am creat trei ghiduri pentru diferite animale (reptile, păsări şi peşti), în care am inclus mesajul organizaţiei şi pe care le-am transpus în module ale diferitelor sisteme de management al conţinutului (PHP-Nuke, XOOPS, Joomla, PostNuke, etc.), oferindu-le gratuit tuturor webmasterilor şi proprietarilor de situri care doreau să îşi îmbogăţească conţinutul siturilor cu astfel de ghiduri. În circa două luni, ghidurile respective au fost incluse în mii de situri web, cu un trafic total zilnic de milioane de vizitatori interesaţi de aceste animale. Impactul mesajului a fost deosebit.*)

Organizarea/mobilizarea se referă la activităţi care au loc doar online, doar offline (în sistem clasic) dar organizate online, sau o combinaţie a acestor două variante.

Acţiunea/reacţiunea este o categorie care constă în principal din astfel de acţiuni. Atacurile denial-of-service, preluarea şi vandalizarea unor situri web, încărcarea de cai troieni şi spamuri, sunt toate exemple de activism pe Internet efectuate la limita sau dincolo de limita legalităţii. Multe din aceste tipuri de "acţiuni direct" poartă numele de *hacktivism*.(*"Classifying Forms of Online Activism: The Case of Cyberprotests Against the World Bank" in Cyberactivism: Online Activism in Theory and Practice pp. 71-*

95. Eds. Ayers, Michael D., Mccaughey, Martha. Copyright 2003, Routledge, New York, NY)

Activismul transformaţional

Activismul transformaţional promovează ideea că oamenii au nevoie să se transmforme atât intern cât şi extern pentru a crea schimbări importante în lume.

Un exemplu de activism transformaţional este *pacifismul* care, aşa cum este definit de Naţiunile Unite, este "un mod de a ajuta ţările sfâşiate de conflicte să creeze condiţii pentru o pace sustenabilă". Observatorii monitorizează procesele de pace în zonele post-conflict şi ajută combatanţii să implementeze acordurile de pace semnate. Astfel de suport poate avea forme multiple, inclusiv măsurători ale creşterii încrederii, aranjamente pentru delimitarea puterii, sprijin electoral, consolidarea respectării legillor, şi dezvoltarea economică şi socială. Deci pacifiştii ONU (denumiţi adesea Căştile Albastre datorită culorii căştilor lor) pot include soldaţi, ofiţeri de poliţie civili, precum şi alt personal civil.

Un alt exemplu este încurajarea alagerii de a trăi în *comunităţi multirasiale*. Astfel de comunităţi se pot "transforma" literar prin deschideri ale rezidenţilor către noi idei, noi culturi, noi perspective istorice, şi o mai largă viziune asupra vieţii, beneficiarul final fiind relaţiile sociale.

Un alt exemplu de activism transformaţional este *economia transformaţională*. Aici ideea este de schimbare a modului în care circulă resursele într-o societate prin introspecţie. Oamenii îşi examinează propriile reacţii emoţionale faţă de nevoile pe care le au. Aceasta le permite să vadă că unele din lucrurile de care credeau că au nevoie, de fapt nu au nevoie de ele. Această perspectivă alterează circulaţia bunurilor într-o societate datorită schimbării nevoilor fundamentale.

Politica transformaţională încearcă să convingă oamenii să descopere prin introspecţie ce cred ei despre adevărata putere. Pot descoperi asfel că adevărata putere este descoperirea conexiunilor dintre fiecare cu fiecare şi posibilitatea de a acţiona asupra acestei reţele. În acest caz, puterea nu este cea direcţionată asupra cuiva anume, ci cea care dezlănţuie creativitatea colectivă creând o nouă societate.

Activismul transformaţional caută valorile comune ascunse şi, pornind de aici, să ajute fiecare dintre părţi să îşi ia ceea ce doresc. În acest proces una sau ambele părţi au şansa să-şi găsească propriul teritoriu intern şi să schimbe paradigmele.

Activismul transformaţional cu sursă deschisă înseamnă că poţi acţiona asupra unui colectiv şi a creativităţii sale într-un mod care transformă oamenii implicaţi într-o colectivitate amabilă, paşnică, altruistă.

Proteste

Un protest este o expresie a unei opoziţii prin cuvinte sau prin acţiuni împotriva unor anumite evenimente, politici, sau situaţii. Protestele poate lua multe forme diferite; de la declaraţii individuale la demonstraţii de masă. Protestatarii pot organiza un protest ca o modalitate de a face publice opiniile lor într-o încercare de a influenţa opinia publică sau politica guvernamentală, sau se pot întreprinde acţiuni directe într-o încercare de a se adopta în mod direct schimbările dorite. În cazul în care protestele sunt parte a unei campanii sistematice şi paşnice pentru a se atinge un anumit obiectiv, şi implică utilizarea de presiune şi persuasiune, se trece dincolo de simplul protest şi poate fi mai bine descris ca fiind vorba de rezistenţă civilă sau rezistenţă nonviolentă.

Diferitele forme de auto-exprimare şi protest sunt uneori limitate prin politici guvernamentale (cum ar fi obligaţia de autorizaţie pentru protest), circumstanţele economice, convingerile religioase, structurile sociale, sau monopolul media. Când apar astfel de restricţii, protestele ar putea lua forma de nesupunere civilă deschisă, forme mai subtile de rezistenţă împotriva restricţiilor, sau se pot metamorfoza în alte acţiuni, cum ar fi în cultură şi emigrarea.

Un protest poate fi el însuşi uneori obiectul unei contra-protest. Într-un astfel de caz, contra-protestatarii demonstrează sprijinul lor pentru persoana, politica, acţiunea, etc., care face obiectul protestului iniţial.

Forme de protest

Printre formele general recunoscute de protest se numără:

Demonstraţie publică sau miting politic

- *Marşul de protest*, o formă istorică şi geografică comună de acţiune non-violentă de către grupuri de oameni.
- *Pichetarea*, o formă de protest în care oamenii se adună în afara unui loc de muncă sau locaţii în care un eveniment are loc. De multe ori, acest lucru se face într-o încercare de a descuraja alte persoane de a merge într-un loc ("trecând linia de pichet"), dar poate fi, de asemenea, făcută pentru a atrage atenţia opiniei publice asupra unei cauze.
- *Proteste de stradă*, de obicei acţiuni individuale, gravitând spre zone de trafic pietonal intens, şi afişarea de pancarte realizate manual, cum ar fi panouri de tip sandwich sau semne de pichet, pentru a maximiza expunerea şi interacţiune cu publicul.
- *Blocarea* sau *autoblocarea* este o modalitate de a opri îndepărtarea unui obiect sau persoană prin legarea de o structură sau un copac, şi contracarând astfel îndepărtarea protestului de la locul dorit. Utilizatorii folosesc diferite lanţuri, încuietori şi chiar legarea împreună cu cătuşe, pentru a împiedica pe cei care încearcă să îi îndepărteze folosind un cleşte pentru tăierea lanţurilor.
- *Simularea morţii* este o formă de protest unde participanţii simulează că sunt morţi (cu diferite grade de realism). În cea mai simplă formă, protestatarii pur şi simplu se întind la pământ şi pretinde că sunt morţi, uneori acoperindu-se cu însemne sau banere. O mare parte a eficienţei

depinde de postura de protestatari, pentru că atunci când nu se execută în mod corespunzător, protestatarii ar putea arăta mai degrabă ca nişte persoane "adormite". Pentru realism, rănile simulate sunt uneori pictate pe corpuri, sau (de obicei, "sângeroase") sau sunt folosite bandaje.

- *Cântecul de protest* este o melodie prin care se protestează faţă de problemele percepute în societate. Fiecare mişcare majoră în istoria occidentală a fost însoţită de propria sa colecţie de cântece de protest, de la emanciparea sclavilo la votul pentru femei, mişcările muncitoreşti, drepturi civile, mişcarea anti-război, mişcarea feministă, mişcările de mediu. De-a lungul timpului, astfel de cântece au atins şi probleme mai abstracte, morale, cum ar fi nedreptatea, discriminarea rasială, moralitatea de război în general (spre deosebire de protestele pentru războaie specifice), globalizarea, inflaţia, inegalităţile sociale, şi încarcerarea.
- *Majorete radicale*. Ideea este de a reapropria ironic estetica de majorete, de exemplu prin schimbarea cântecelor care promovează feminismul şi cauzele de stânga. Multe majorete radicale (dintre care unii sunt de sex masculin) sunt în aparenţă departe de imaginea stereotipă a majoretei.
- *Plimbările în masă critică cu bicicleta* au fost percepute ca activităţi de protest. Un articol de revistă din 2006 în New Yorker descria acest tip de protest în New York City ca "plimbări lunare protest politic", şi le caracteriza ca parte a unei mişcări sociale. Şi în Marea Britanie publicaţia electronică Urban75, care face reclamă şi publică fotografii ale unor astfel de evenimente in Londra, descrie acest protest ca "protestul lunar al bicicliştilor care reclamă străzile din Londra." Cu toate acestea, participanţii la aceste proteste au insistat asupra faptului că aceste evenimente ar trebui să fie privite ca "sărbători" şi adunări spontane, şi nu ca proteste sau demonstraţii organizate. Această poziţie permite masei critice să susţină o poziţie juridică în care evenimentele pot avea loc fără notificarea prealabilă a poliţiei locale.
- *Toyi-toyi* este un dans din Africa de Sud, originar din Zimbabwe, care a devenit faimos pentru utilizarea sa în protestele politice de apartheid din Africa de Sud.

Mişcarea Occupy

Mişcarea Occupy este o mişcare de protest internaţională direcţionată în primul rând împotriva inegalităţilor economice şi sociale. Primul protest Occupy de mare amploare a fost Occupy Wall Street în Parcul Zuccotti, New York, care a început pe 17 septembrie 2011. Pe 9 octombrie, protestele Occupy avuseseră loc sau erau în curs de desfăşurare în peste 95 oraşe din 82 ţări, şi 600 comunităţi în Statele Unite. Începând cu 22 ianuarie 2012, reţeaua socială pentru meetinguri Meetup confirma existenţa a 2.818 comunităţi occupy în toată lumea.

Occupy Wall Street a fost iniţiată de grupul canadian de activişti Adbuster, şi a fost inspirată în parte de Primăvara Arabă, în special de protestele din Piaţa Tahrir, Cairo, şi de Indignaţii Spanioli. Mişcarea a folosit îndeosebi sloganul *Noi suntem cei 99%*, formatul #Occupy, şi se organizează prin situri web precum "Occupy Together". Conform lui *Washington Post*, mişcarea, care a fost descrisă ca o "trezire democratică" de Cornel West, nu poate fi redusă la doar câteva solicitări.

Imediat după miezul nopţii pe 9 noiembrie 2011, poliţia din oraşul Londra, Ontario, Canada, a evacuat protestatarii din Parcul Victoria, aceasta fiind prima evacuare forţată din Canada. În după amiaza zilei de 11 noiembrie în Halifax, Noua Scoţie, şi apoi în noaptea de 14 noiembrie, autorităţie au închis forţat campusurile din multe părţi ale lumii precum New York, Oakland şi Zurich. Protestatarii Occupy s-au regrupat imediat şi au promis să continue protestele, revenind adesea în zonele evacuate. Pe 24 noiembrie 2011, Consiliul Local din Edinburg devine primul organism guvernamental din lume care recunoaşte în mod oficial mişcarea Occupy.

Un sondaj la nivel mondial realizat în ianuarie 2012 concluzionează că 40% dintre repondenţi erau familiari cu mişcarea, şi că mai mult de 2/3 simpatizau cu mişcarea Occupy, comparativ cu cei cu opinii defavorabile.

Mişcarea Indignaţilor şi Satul Democraţiei

Mişcarea Indignaţilor Spanioli a început la mijlocul lui mai 2011, în campusurile din Madrid şi din alte oraşe. Conform sociologului Manuel Castells, la finele lunii mai erau deja sute de campusuri în Spania şi în toată lumea. Pentru unii jurnalişti şi comentatori campingurile din Spania au dat startul mişcării occupy globale, deşi alţii consideră ca punct de plecare oraşul New York, în septembrie 2011.

Pe 30 mai 2011, un lider al *Indignaţilor*, inspirat de Primăvara Arabă, a chemat la un protest mondial pe 15 octombrie. La jumătatea anului 2011, grupul canadian Fundaţia Media Adbusters, cunoscut mai mult pentru publicaţia sa anti-consumeristă cu reclame gratuite *Adbusters*, propune ocuparea paşnică a Wall Street pentru a protesta împotriva influenţelor corporatiste asupra democraţiei, a inegalităţilor în creştere privind bunăstarea. şi a absenţei repercursiunilor legale asupra celor vinovaţi de recenta criză financiară. Cofondatorul *Adbusters*, Kalle Lasn, a înregistrat domeniul web *OccupyWallSteet.org* pe 9 iunie. Una din sursele de inspiraţie ale mişcării a fost Satul Democraţiei creat în 2010, lângă Parlamentul Britanic din Londra. Protestul a primit o atenţie suplimentară când grupul de hackeri pe Internet *Anonymous* a încurajat, pe cei care îi susţineau, să ia parte la proteste, chemând protestatarii să se reverse în josul Manhattan-ului, să instaleze corturi, bucătării, baricade paşnice, şi să ocupe Wall Street (Occupy Wall Street). Ei au promovat protestul printr-un poster cu un dansator pe statuia simbolică a Tautului de pe Wall Street (Charging Bull). Primul protest a avut loc în Parcul Zuccotti din New York, pe 17 septembrie 2011. Protestele au fost precedate de o mişcare similară Occupy Dataran în Kuala Lumpur în iulie 2011, cu şapte săptămâni înainte de Occupy Wall Street.

Sloganul "Noi suntem cei 99%"

Fraza "Cei 99%" este un slogan politic folosit de protestatarii mişcării Occupy. Ea a fost lansată oficial ca pagină de blog pe Tumblr la finele lui august 2011. Expresia se referă la concentrarea bogăţiilor în mâna unui grup restrând de 1% din toată populaţia, comparativ cu restul de 99%; cei 1% triplându-şi practic veniturile nete în ultimii treizeci de ani conform unui raport al Congressional Budget Office (CBO).

Raportul a fost elaborat chiar în perioada în care mişcarea Occupy Wall Street urmau să intre în dezbaterea politică naţională a SUA. Conform lui CBO, între 1997 şi 2007 veniturile celor 1% dintre Americani au crescut cu o medie de 275%. În aceeaşi perioadă, pentru 60% din americanii de clasă mijlocie veniturile au crescut cu 40%. Începând cu 1979 media venitului brut pentru cei 99% a scăzut cu 900 USD, în timp ce pentru cei 1% a crescut cu peste 700.000 USD, întrucât taxele federale au devenit mai puţin progresive. Între 1992-2007 pentru primii 400 bogaţi ai SUA veniturile au crescut cu 392% iar impozitee medii s-au redus cu 37%. În 2009, venitul mediu pentru cei 1% era de 960.000 USD cu un venit minim de 343.927 USD. În 2007 populaţia americană de 1% cea mai bogată stăpânea 34,6% din bogăţiile totale ale ţării, iar următorii 19% aveau în proprietate 50,5%. Astfel, 20% cei mai bogaţi americani aveau în proprietate 85% din bogăţiile ţării, iar restul de 80% din populaţie doar 15% - un exemplu al principiului Pareto. Inegalitatea financiară (venitul total net cîştigat minus valoarea cheltuielilor domestice) era mai mare decât inegalitatea privind bogăţia totală, cei 1% deţinând 42,7%, următorii 19% din americani deţinând 50,3%, iar restul de 80% deţinând 7%. Oricum, după Marea Recesiune care a început în 2007, procentul din bogăţie deţinut de cei 1% din populaţie a crescut de la 34,6% la 37,1%, iar a primilor 20% din americani a crescut de la 85% la 87,7%. Marea Recesiune a determinat de asemenea o scădere cu 36,1% a bunăstării domestice medii, dar o scădere cu doar 11,1% pentru primii 1%, crescând astfel diferenţa dintre cei 1% şi cei 99%. În perioada expansiunii economice dintre 2002 şi 2007, veniturile primilor 1% au crescut de 10 ori mai repede decât veniturilor celorlalţi 99%. În această perioadă 66% din veniturile totale câştigate s-au dus la cei 1%, care în 2007 aveau un mai mare procentaj din venitul total decât oricând din 1928 şi până atunci. Aceasta este în total contrast cu sondajele care spuneau populaţiei SUA că există o distribuţie "ideală" mult mai egalizată, contribuind la o ignoranţă larg răspândită în rândul americanilor cu privire la inegalitatea venitului şi inegalitatea bogăţiilor.

Scopuri ale Mişcării Occupy

Iniţial, jurnalişti precum Shannon Bond de la *Financial Times* afirmau că este dificil să se discearnă un scop unificat al mişcării, deşi spre finele lui octombrie 2011, Adbusters a încercat să ralieze protestatarii pentru o singură şi clară solicitare, taxa Robin Hood, cu un marş global care să sprijine taxa Robin Hood planificat pe 29 octombrie. Naomi Wolf a argumentat falsitatea impresiei create de multe centre media că protestatarii nu ar avea solicitări clare. Wolf includea printre solicitările clare ale mişcării dorinţa acestora de a se termina cu corupţia datorată banilor şi politicii. Publicaţia *The New Yorker* afirma că cererile lui Lasn şi White sunt concrete: reglementări riguroase în industria bancară, blocarea instrumentelor financiare sofisticate, arestarea tuturor speculanţilor financiari responsabili de crahul financiar din 2008, şi formarea unei comisii prezidenţiale care să investigheze şi să elimine corupţia în politică Conform lui *Bloomberg Businessweek*, protestatarii doresc locuri de muncă mai multe şi mai bune, o distribuţie mai egală a veniturilor, reformă bancară, şi o reducere a influenţei corporaţiilor asupra politicului.

La finele lui noiembrie 2011, contingentul din Londra al mişcării Occupy au elaborat primul lor apel pentru corporaţii, solicitând măsuri pentru stoparea evazionismului de către firnele bogate. Întârzierea în articularea unei cereri clare s-a datorat timpului necesar pentru a se ajunge la un

consens în cadrul unui astfel de proces uneori lent de *democraţie participativă*. Se fac încă eforturi pentru a se ajunge la un consens cu alte grupuri occupy din toată lumea pentru o declaraţie globală.

Un articol din noiembrie publicat în *Financial Times* afirma că, în lipsa unei unificări globale a mişcării, aceasta nu are încă prea multă influenţă asupra sistemului politic, recentele evenimente de la summitul G-20 de la Cannes din 2011 sugerând că băncile vor continua să evite implementarea unei taxe pe tranzacţii gen "Robin Hood".

Directorul Coaliţiei pentru Drepturile Omului din Australia crede că Mişcarea Occupy trebuie să aibă un obiectiv simplu şi etic care poate fi dus la îndplinire cu ajutorul populaţiei, altfel va eşua. Mai exact, introducerea democraţiei directe în genul celei din Elveţia (cu referendumuri iniţite de cetăţeni), pentru a se asigura că guvernele sunt mai responsabile democratic. El crede că lumea are nevoie de mai multă democraţie pentru a contracara iresponsabilităţile fiscale, nu socialism sau fascism.

Legislaţie

LEGE nr.78 din 8 mai 2000 pentru prevenirea, descoperirea şi sancţionarea faptelor de corupţie

Textul actului publicat în M.Of. nr. 219/18 mai. 2000

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

CAPITOLUL I
Dispoziţii generale

Art. 1. - (1) Prezenta lege instituie măsuri de prevenire, descoperire şi sancţionare a faptelor de corupţie şi se aplică următoarelor persoane: a) care exercită o funcţie publică, indiferent de modul în care au fost învestite, în cadrul autorităţilor publice sau instituţiilor publice; b) care îndeplinesc, permanent sau temporar, potrivit legii, o funcţie sau o însărcinare, în măsura în care participă la luarea deciziilor sau le pot influenţa, în cadrul serviciilor publice, regiilor autonome, societăţilor comerciale, companiilor naţionale, societăţilor naţionale, unităţilor cooperatiste sau al altor agenţi economici; c) care exercită atribuţii de control, potrivit legii; d) care acordă asistenţă specializată unităţilor prevăzute la lit. a) şi b), în măsura în care participă la luarea deciziilor sau le pot influenţa; e) care, indiferent de calitatea lor, realizează, controlează sau acordă asistenţă specializată, în măsura în care participă la luarea deciziilor sau le pot influenţa, cu privire la: operaţiuni care antrenează circulaţia de capital, operaţiuni de bancă, de schimb valutar sau de credit, operaţiuni de plasament, în burse, în asigurări, în plasament mutual ori privitor la conturile bancare şi cele asimilate acestora, tranzacţii comerciale interne şi internaţionale; f) care deţin o funcţie de conducere într-un partid sau într-o formaţiune politică, într-un sindicat, într-o organizaţie patronală ori într-o asociaţie fără scop lucrativ sau fundaţie; g) alte persoane fizice decât cele prevăzute la lit. a)-f), în condiţiile prevăzute de

lege.

CAPITOLUL II
Reguli speciale de comportament privind anumite categorii de persoane, în scopul prevenirii faptelor de corupţie

Art. 2. - Persoanele prevăzute la art. 1 sunt obligate să îndeplinească îndatoririle ce le revin din exercitarea funcţiilor, atribuţiilor sau însărcinărilor încredinţate, cu respectarea strictă a legilor şi a normelor de conduită profesională, şi să asigure ocrotirea şi realizarea drepturilor şi intereselor legitime ale cetăţenilor, fără să se folosească de funcţiile, atribuţiile ori însărcinările primite, pentru dobândirea pentru ele sau pentru alte persoane de bani, bunuri sau alte foloase necuvenite.

Art. 3. - (1) Persoanele prevăzute la art. 1 lit. a), precum şi persoanele care deţin o funcţie de conducere, de la directori inclusiv, în sus, în cadrul regiilor autonome, companiilor naţionale, societăţilor naţionale, societăţilor comerciale la care statul sau o autoritate a administraţiei publice locale este acţionar, instituţiilor publice implicate în realizarea procesului de privatizare, Băncii Naţionale a României, băncilor la care statul este acţionar majoritar, au obligaţia să îşi declare averea în condiţiile prevăzute de Legea nr. 115/1996 privind declararea şi controlul averii demnitarilor, magistraţilor, funcţionarilor publici şi a unor persoane cu funcţii de conducere.

(2) Nedepunerea declaraţiei de avere de către persoanele prevăzute la alin. (1) atrage declanşarea din oficiu a procedurii de control al averii în condiţiile Legii nr. 115/1996.

Art. 4. - (1) Persoanele prevăzute la art. 1 lit. a) şi c) au obligaţia să declare, în termen de 30 de zile de la primire, orice donaţie directă ori indirectă sau daruri manuale primite în legătură cu exercitarea funcţiilor sau atribuţiilor lor, cu excepţia celor care au o valoare simbolică.

(2) Dispoziţiile Legii nr. 115/1996 referitoare la modalitatea depunerii declaraţiei de avere se aplică în mod corespunzător şi în cazul prevăzut la alin. (1).

CAPITOLUL III
Infracţiuni

SECŢIUNEA 1
Categorii de infracţiuni

Art. 5. - (1) În înţelesul prezentei legi, sunt infracţiuni de corupţie infracţiunile prevăzute la art. 254-257 din Codul penal, precum şi infracţiunile prevăzute în legi speciale, ca modalităţi specifice ale infracţiunilor prevăzute la art. 254-257 din Codul penal, în funcţie de calitatea persoanelor care săvârşesc sau faţă de care se săvârşesc faptele ori în raport cu sectoarele de activitate unde acestea se comit.

(2) În înţelesul prezentei legi, sunt infracţiuni asimilate infracţiunilor de corupţie infracţiunile prevăzute la art. 10-13.

(3) Prevederile prezentei legi sunt aplicabile şi infracţiunilor menţionate la art. 17, care sunt în legătură directă cu infracţiunile de corupţie sau cu cele asimilate acestora.

SECŢIUNEA a 2-a
Infracţiuni de corupţie

Art. 6. - Infracţiunile de luare de mită - prevăzută la art. 254 din Codul penal, de dare de mită - prevăzută la art. 255 din Codul penal, de primire de foloase necuvenite prevăzută la art. 256 din Codul penal şi de trafic de influenţă prevăzută la art. 257 din Codul penal se pedepsesc potrivit acelor texte de lege.

Art. 7. - (1) Fapta de luare de mită, prevăzută la art. 254 din Codul penal, dacă a fost săvârşită de o persoană care, potrivit legii, are atribuţii de constatare sau de sancţionare a contravenţiilor ori de constatare, urmărire sau judecare a infracţiunilor, se sancţionează cu pedeapsa prevăzută la art. 254 alin. 2 din Codul penal privind săvârşirea infracţiunii de către un funcţionar cu atribuţii de control.

(2) Fapta de dare de mită săvârşită faţă de una dintre persoanele prevăzute la alin. (1) sau faţă de un funcţionar cu atribuţii de control se sancţionează cu pedeapsa prevăzută la art. 255 din Codul penal, al cărei maxim se majorează cu 2 ani.

(3) Infracţiunile de primire de foloase necuvenite şi trafic de influenţă, dacă au fost săvârşite de una dintre persoanele menţionate la alin. (1) şi (2), se sancţionează cu pedeapsa prevăzută la art. 256 din Codul penal, respectiv la art. 257 din Codul penal, al cărei maxim se majorează cu 2 ani.

Art. 8. - Prevederile art. 254-257 din Codul penal se aplică şi managerilor, directorilor, administratorilor şi cenzorilor societăţilor comerciale, companiilor şi societăţilor naţionale, ai regiilor autonome şi ai oricăror alţi agenţi economici.

Art. 9. - În cazul infracţiunilor prevăzute în prezenta secţiune, dacă sunt săvârşite în interesul unei organizaţii, asociaţii sau grupări criminale ori al unuia dintre membrii acesteia sau pentru a influenţa negocierile tranzacţiilor comerciale internaţionale ori schimburile sau investiţiile internaţionale, maximul pedepsei prevăzute de lege pentru aceste infracţiuni se majorează cu 5 ani.

SECŢIUNEA a 3-a
Infracţiuni asimilate infracţiunilor de corupţie

Art. 10. - Sunt pedepsite cu închisoare de la 5 la 15 ani şi interzicerea unor drepturi următoarele fapte, dacă sunt săvârşite în scopul obţinerii pentru sine sau pentru altul de bani, bunuri sau alte foloase necuvenite: a) stabilirea, cu intenţie, a unei valori diminuate, faţă de valoarea comercială

reală, a bunurilor aparţinând agenţilor economici la care statul sau o autoritate a administraţiei publice locale este acţionar, comisă în cadrul acţiunii de privatizare sau cu ocazia unei tranzacţii comerciale, ori a bunurilor aparţinând autorităţilor publice sau instituţiilor publice, în cadrul unei acţiuni de vânzare a acestora, săvârşită de cei care au atribuţii de conducere, de administrare sau de gestionare; b) acordarea de credite sau de subvenţii cu încălcarea legii sau a normelor de creditare, neurmărirea, conform legii sau normelor de creditare, a destinaţiilor contractate ale creditelor sau subvenţiilor ori neurmărirea creditelor restante; c) utilizarea creditelor sau a subvenţiilor în alte scopuri decât cele pentru care au fost acordate.

Art. 11. - (1) Fapta persoanei care, în virtutea funcţiei, a atribuţiei ori a însărcinării primite, are sarcina de a supraveghea, de a controla sau de a lichida un agent economic privat, de a îndeplini pentru acesta vreo însărcinare, de a intermedia sau de a înlesni efectuarea unor operaţiuni comerciale sau financiare de către agentul economic privat ori de a participa cu capital la un asemenea agent economic, dacă fapta este de natură a-i aduce direct sau indirect foloase necuvenite, se pedepseşte cu închisoare de la 2 la 7 ani.

(2) Dacă fapta prevăzută la alin. (1) a fost săvârşită într-un interval de 5 ani de la încetarea funcţiei, atribuţiei ori însărcinării, aceasta se pedepseşte cu închisoare de la 1 la 5 ani.

Art. 12. - Sunt pedepsite cu închisoarea de la 1 la 5 ani următoarele fapte, dacă sunt săvârşite în scopul obţinerii pentru sine sau pentru altul de bani, bunuri ori alte foloase necuvenite: a) efectuarea de operaţiuni financiare, ca acte de comerţ, incompatibile cu funcţia, atribuţia sau însărcinarea pe care o îndeplineşte o persoană ori încheierea de tranzacţii financiare, utilizând informaţiile obţinute în virtutea funcţiei, atribuţiei sau însărcinării sale; b) folosirea, în orice mod, direct sau indirect, de informaţii ce nu sunt destinate publicităţii ori permiterea accesului unor persoane neautorizate la aceste informaţii.

Art. 13. - Fapta persoanei care îndeplineşte o funcţie de conducere într-un partid sau într-o formaţiune politică, într-un sindicat ori într-o asociaţie fără scop lucrativ sau fundaţie şi care foloseşte influenţa ori autoritatea sa în scopul obţinerii pentru sine ori pentru altul de bani, bunuri sau alte foloase necuvenite se pedepseşte cu închisoare de la 1 la 5 ani.

Art. 14. - Dacă faptele prevăzute la art. 12 şi 13 sunt săvârşite în condiţiile art. 9, maximul pedepsei prevăzute de lege se majorează cu 3 ani.

Art. 15. - Tentativa la infracţiunile prevăzute în prezenta secţiune se pedepseşte.

Art. 16. - Dacă faptele prevăzute în prezenta secţiune constituie, potrivit Codului penal sau unor legi speciale, infracţiuni mai grave, acestea se pedepsesc în condiţiile şi cu sancţiunile stabilite în aceste legi.

SECŢIUNEA a 4-a

Infracţiuni în legătură directă cu infracţiunile de corupţie

Art. 17. - În înţelesul prezentei legi, următoarele infracţiuni sunt în legătură directă cu infracţiunile de corupţie sau cu infracţiunile asimilate acestora, prevăzute la art. 10-13: a) tăinuirea bunurilor provenite din săvârşirea unei infracţiuni prevăzute în secţiunile a 2-a şi a 3-a, precum şi favorizarea persoanelor care au comis o astfel de infracţiune; b) asocierea în vederea săvârşirii unei infracţiuni prevăzute în secţiunile a 2-a şi a 3-a sau la lit. a) din prezentul articol; c) falsul şi uzul de fals săvârşite în scopul de a ascunde comiterea uneia dintre infracţiunile prevăzute în secţiunile a 2-a şi a 3-a sau săvârşite în realizarea scopului urmărit printr-o asemenea infracţiune; d) abuzul în serviciu contra intereselor publice, săvârşit în realizarea scopului urmărit printr-o infracţiune prevăzută în secţiunile a 2-a şi a 3-a; e) infracţiunile de spălare a banilor, prevăzute în Legea nr. 21/1999 pentru prevenirea şi sancţionarea spălării banilor, atunci când banii, bunurile sau alte valori provin din săvârşirea unei infracţiuni prevăzute în secţiunile a 2-a şi a 3-a; f) contrabanda cu bunuri provenite din săvârşirea unei infracţiuni prevăzute în secţiunile a 2-a şi a 3-a sau săvârşită în realizarea scopului urmărit printr-o asemenea infracţiune; g) infracţiunile prevăzute în Legea nr. 87/1994 pentru combaterea evaziunii fiscale, săvârşite în legătură cu infracţiunile prevăzute în secţiunile a 2-a şi a 3-a; h) infracţiunea de bancrută frauduloasă şi celelalte infracţiuni prevăzute în Legea nr. 31/1990 privind societăţile comerciale, republicată, cu modificările şi completările ulterioare, săvârşite în legătură cu infracţiunile prevăzute în secţiunile a 2-a şi a 3-a; i) traficul de stupefiante, nerespectarea regimului armelor de foc şi al muniţiilor, traficul de persoane în scopul practicării prostituţiei, săvârşite în legătură cu o infracţiune prevăzută în secţiunile a 2-a şi a 3-a.

Art. 18. - (1) Infracţiunile prevăzute la art. 17 lit. a)-d) se sancţionează cu pedeapsa prevăzută în Codul penal pentru aceste infracţiuni, al cărei maxim se majorează cu 2 ani.

(2) Infracţiunile prevăzute la art. 17 lit. e) se sancţionează cu pedepsele prevăzute în Legea nr. 21/1999 pentru prevenirea şi sancţionarea spălării banilor, al căror maxim se majorează cu 3 ani.

(3) Infracţiunile prevăzute la art. 17 lit. f) se sancţionează cu pedepsele prevăzute în Legea nr. 141/1997 privind Codul vamal al României, al căror maxim se majorează, în cazul contrabandei simple, cu 3 ani, iar în cazul contrabandei calificate, cu 5 ani.

(4) Infracţiunile prevăzute la art. 17 lit. g) se sancţionează cu pedepsele prevăzute în Legea nr. 87/1994 pentru combaterea evaziunii fiscale, al căror maxim se majorează cu 2 ani.

(5) Infracţiunile prevăzute la art. 17 lit. h) se sancţionează cu pedepsele prevăzute în Legea nr. 31/1990, republicată, al căror maxim se majorează cu 2 ani.

(6) Infracţiunile prevăzute la art. 17 lit. i) se sancţionează, după caz, cu pedepsele prevăzute la art. 312, 279 sau 329 din Codul penal.

SECŢIUNEA a 5-a

Dispoziţii comune

Art. 19. - În cazul săvârşirii infracţiunilor la care se referă prezentul capitol, banii, valorile sau orice alte bunuri care au fost date pentru a determina săvârşirea infracţiunii sau pentru a răsplăti pe infractor ori cele dobândite prin săvârşirea infracţiunii, dacă nu sunt restituite persoanei vătămate şi în măsura în care nu servesc la despăgubirea acesteia, se confiscă, iar dacă bunurile nu se găsesc, condamnatul este obligat la plata echivalentului lor în bani.

Art. 20. - În cazul în care s-a săvârşit o infracţiune dintre cele prevăzute în prezentul capitol, luarea măsurilor asigurătorii este obligatorie.

CAPITOLUL IV
Dispoziţii procedurale

SECŢIUNEA 1
Dispoziţii generale

Art. 21. - (1) Infracţiunile prevăzute de prezenta lege ca infracţiuni de corupţie sau ca infracţiuni asimilate acestora ori ca infracţiuni în legătură directă cu infracţiunile de corupţie, dacă sunt flagrante, se urmăresc şi se judecă potrivit dispoziţiilor art. 465 şi art. 467-479 din Codul de procedură penală.

(2) Dacă infracţiunile prevăzute la alin. (1) nu sunt flagrante, urmărirea penală şi judecata se efectuează potrivit procedurii de drept comun.

Art. 22. - În cazul infracţiunilor prevăzute în secţiunea a 2-a din cap. III, urmărirea penală se efectuează în mod obligatoriu de către procuror.

SECŢIUNEA a 2-a
Dispoziţii speciale privind descoperirea şi urmărirea infracţiunilor

Art. 23. - (1) Persoanele cu atribuţii de control sunt obligate să înştiinţeze organul de urmărire penală sau, după caz, organul de constatare a săvârşirii infracţiunilor, abilitat de lege, cu privire la orice date din care rezultă indicii că s-a efectuat o operaţiune sau un act ilicit ce poate atrage răspunderea penală, potrivit prezentei legi.

(2) Persoanele cu atribuţii de control sunt obligate, în cursul efectuării actului de control, să procedeze la asigurarea şi conservarea urmelor infracţiunii, a corpurilor delicte şi a oricăror mijloace de probă ce pot servi organelor de urmărire penală.

Art. 24. - Persoanele prevăzute la art. 1 lit. e), care cunosc operaţiuni ce antrenează circulaţia de capitaluri sau alte activităţi, prevăzute la art. 1, privind sume de bani, bunuri sau alte valori ce se

presupune că provin din infracţiuni de corupţie sau asimilate acestora ori din infracţiuni ce au legătură cu acestea, au obligaţia să sesizeze organele de urmărire penală sau, după caz, organele de constatare a săvârşirii infracţiunii ori organele de control, abilitate de lege.

Art. 25. - (1) Îndeplinirea cu bună-credinţă a obligaţiilor prevăzute la art. 23 şi 24 nu constituie o încălcare a secretului profesional sau bancar şi nu atrage răspunderea penală, civilă sau disciplinară.

(2) Dispoziţiile prevăzute la alin. (1) se aplică chiar dacă cercetarea sau judecarea faptelor semnalate a condus la neînceperea sau încetarea urmăririi penale ori la achitare.

(3) Sesizările anonime nu pot fi luate în considerare.

(4) Neîndeplinirea cu rea-credinţă a obligaţiilor prevăzute la art. 23 şi 24 constituie infracţiuni şi se pedepsesc potrivit art. 262 din Codul penal.

Art. 26. - Secretul bancar şi cel profesional nu sunt opozabile organelor de urmărire penală, instanţelor de judecată sau Curţii de Conturi.

Art. 27. - (1) Când sunt indicii temeinice cu privire la săvârşirea uneia dintre infracţiunile prevăzute de prezenta lege, în scopul strângerii de probe sau al identificării făptuitorului, procurorul poate să dispună pentru o durată de cel mult 30 de zile: a) punerea sub supraveghere a conturilor bancare şi a conturilor asimilate acestora; b) punerea sub supraveghere sau sub ascultare a liniilor telefonice; c) accesul la sisteme informaţionale; d) comunicarea de acte autentice sau sub semnătură privată de documente bancare, financiare ori contabile.

(2) Pentru motive temeinice măsurile pot fi prelungite de procuror prin ordonanţă motivată, fiecare prelungire neputând depăşi 30 de zile.

(3) În cursul judecăţii instanţa poate dispune prelungirea acestor măsuri prin încheiere motivată.

Art. 28. - (1) Se instituie, prin prezenta lege, Secţia de combatere a corupţiei şi criminalităţii organizate, care funcţionează în cadrul Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiţie, ca structură specializată în acest domeniu la nivel naţional.

(2) Se instituie, de asemenea, prin prezenta lege servicii de combatere a corupţiei şi criminalităţii organizate în cadrul parchetelor de pe lângă curţile de apel şi birouri de combatere a corupţiei şi criminalităţii organizate în cadrul parchetelor de pe lângă tribunale, ca structuri teritoriale specializate în acest domeniu. Activitatea acestor servicii şi birouri este coordonată şi controlată de Secţia de combatere a corupţiei şi criminalităţii organizate din cadrul Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiţie.

(3) Secţia de combatere a corupţiei şi criminalităţii organizate din cadrul Parchetului de pe lângă

Curtea Supremă de Justiţie, precum şi serviciile şi birourile prevăzute la alin. (2) efectuează, potrivit Codului de procedură penală şi altor legi speciale, urmărirea penală privind infracţiunile de corupţie prevăzute în prezenta lege, precum şi infracţiunile săvârşite în condiţiile crimei organizate. De asemenea, secţia conduce şi controlează activităţile procesuale efectuate de organele poliţiei şi de alte organe implicate în descoperirea şi urmărirea penală a acestor infracţiuni, supraveghind ca actele îndeplinite de aceste organe să fie efectuate cu respectarea dispoziţiilor legale.

(4) În scopul efectuării cu celeritate şi în mod temeinic a activităţilor de descoperire şi de urmărire a infracţiunilor de corupţie şi a infracţiunilor asimilate acestora, prevăzute în prezenta lege, la cererea procurorului general al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiţie, organele care au competenţe legale în descoperirea şi urmărirea acestor infracţiuni vor delega, timp de un an, numărul necesar de persoane specializate în acest domeniu, pentru a îndeplini, sub directa conducere, supravegherea şi controlul nemijlocit al procurorilor din Secţia de combatere a corupţiei şi criminalităţii organizate din cadrul Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiţie, actele procesuale conferite de lege.

(5) Pentru clarificarea unor probleme tehnice de specialitate pot funcţiona, în condiţiile alin. (4), pe lângă Secţia de combatere a corupţiei şi criminalităţii organizate din cadrul Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiţie, specialişti în domeniul financiar, bancar, vamal sau din alte asemenea domenii.

(6) Prevederile alin. (4) şi (5) se aplică în mod corespunzător şi în cazul structurilor specializate în domeniul corupţiei şi criminalităţii organizate, care funcţionează la nivel teritorial.

(7) Secţia de combatere a corupţiei şi criminalităţii organizate din cadrul Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiţie, precum şi structurile corespunzătoare teritoriale vor efectua şi operaţiuni de centralizare, analizare şi valorificare a datelor şi informaţiilor deţinute de ele sau primite de la celelalte organisme implicate în lupta împotriva corupţiei şi criminalităţii organizate, constituindu-se în felul acesta o bancă de date în domeniul faptelor de corupţie şi al criminalităţii organizate.

(8) Structura, precum şi statele de personal şi de funcţii ale Secţiei de combatere a corupţiei şi criminalităţii organizate din cadrul Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiţie, ale serviciilor şi birourilor teritoriale specializate, se vor stabili în condiţiile Legii nr. 92/1992 pentru organizarea judecătorească, republicată, cu modificările ulterioare.

Art. 29. - (1) Pentru judecarea infracţiunilor de corupţie şi a infracţiunilor asimilate acestora, prevăzute în prezenta lege, pot fi constituite complete specializate, potrivit art. 15 din Legea nr. 92/1992 pentru organizarea judecătorească, republicată, cu modificările ulterioare.

(2) Judecătorii care compun aceste complete specializate, procurorii care funcţionează în cadrul Secţiei de combatere a corupţiei şi criminalităţii organizate din cadrul Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiţie, al serviciilor şi birourilor teritoriale specializate, precum şi persoanele prevăzute

la art. 28 alin. (4), (5) şi (6) vor primi, pe lângă celelalte drepturi băneşti, un spor de 30% din salariul de bază.

SECŢIUNEA a 3-a
Dispoziţii comune

Art. 30. - Hotărârea judecătorească definitivă de condamnare sau de achitare se poate publica în ziarele centrale sau, după caz, locale, menţionate în hotărâre.

Art. 31. - Prevederile prezentei legi se completează, în ceea ce priveşte urmărirea şi judecata, cu dispoziţiile Codului de procedură penală.

CAPITOLUL V
Dispoziţii finale

Art. 32. - În cazul actelor juridice încheiate cu încălcarea prevederilor prezentei legi sunt aplicabile dispoziţiile art. 14-22 din Codul de procedură penală.

Art. 33. - Orice prevedere contrară prezentei legi se abrogă.

Această lege a fost adoptată de Camera Deputaţilor şi de Senat în şedinţa comună din 12 aprilie 2000, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (1) şi ale art. 76 alin. (2) din Constituţia României.

PREŞEDINTELE CAMEREI DEPUTAŢILOR
ION DIACONESCU

p. PREŞEDINTELE SENATULUI,
ULM NICOLAE SPINEANU

Bucureşti, 8 mai 2000.
Nr. 78.

CONVENŢIA NAŢIUNILOR UNITE ÎMPOTRIVA CORUPŢIEI

Legea nr. 365/2004 pentru ratificarea Convenţiei Naţiunilor Unite împotriva corupţiei, adoptată la New York la 31 octombrie 2003

ART. 1
Se ratifică Convenţia Naţiunilor Unite împotriva corupţiei, adoptată la New York la 31 octombrie 2003, semnată de România la Merida la 9 decembrie 2003.
ART. 2

(1) Cu ocazia depunerii instrumentului de ratificare, în baza art. 46 pct. 13 din convenţie, se notifică depozitarului următoarele:
a) cererile de asistenţă judiciară din faza de cercetare şi urmărire penală vor fi adresate Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie;
b) cererile de asistenţă judiciară din faza de judecată şi de executare a pedepsei vor fi adresate Ministerului Justiţiei.
(2) De asemenea, în condiţiile menţionate la alin. (1), se notifică depozitarului următoarele:
- cererile de extrădare şi cererile privind transferarea persoanelor condamnate vor fi adresate Ministerului Justiţiei.

CONVENŢIA NAŢIUNILOR UNITE ÎMPOTRIVA CORUPŢIEI*)

PREAMBUL

Statele părţi ale prezentei Convenţii,
preocupate de gravitatea problemelor pe care le pune corupţia şi de ameninţarea pe care aceasta o constituie pentru stabilitatea şi siguranţa societăţilor, subminând instituţiile şi valorile democratice, valorile etice şi justiţia şi compromiţând dezvoltarea durabilă şi statul de drept,
preocupate în egală măsură de legăturile existente între corupţie şi celelalte forme ale criminalităţii, în special criminalitatea organizată şi criminalitatea economică, inclusiv spălarea banilor,
preocupate, pe de altă parte, de faptul că problemele de corupţie care poartă asupra unor bunuri considerabile, putând reprezenta o parte substanţială a resurselor statelor, şi care ameninţă stabilitatea politică şi dezvoltarea durabilă a acestor state,
convinse că fenomenul corupţiei nu mai este o problemă locală, ci un fenomen transnaţional care loveşte toate societăţile şi toate economiile, ceea ce face esenţială cooperarea internaţională, pentru a o preveni şi pentru a o opri,
convinse în egală măsură că o abordare globală şi multidisciplinară este necesară pentru a preveni şi combate eficient corupţia,
convinse, pe de altă parte, că oferirea de asistenţă poate contribui într-o manieră importantă la prevenirea şi combaterea eficace a corupţiei, inclusiv prin întărirea capacităţii şi instituţiilor statului,
convinse de faptul că dobândirea ilicită a bogăţiilor personale poate fi îndeosebi dăunătoare instituţiilor democratice, economiilor naţionale şi statului de drept,
hotărâte să prevină, să descopere şi să descurajeze în mod eficient transferurile internaţionale de bunuri dobândite ilicit şi să consolideze cooperarea internaţională în recuperarea de bunuri,
recunoscând principiile fundamentale ale respectării garanţiilor prevăzute de lege în procedurile penale şi în procedurile civile sau administrative privind recunoaşterea drepturilor de proprietate,
fiind conştiente de responsabilitatea ce revine statelor de a eradica acest flagel şi că acestea trebuie să coopereze între ele, cu sprijinul şi participarea persoanelor şi grupurilor care nu aparţin sectorului public, cum ar fi societatea civilă, organizaţiile neguvernamentale şi comunităţile de persoane, pentru ca eforturile lor în acest domeniu să fie eficiente,
având în egală măsură conştiinţa principiilor bunei gestiuni a afacerilor publice şi a bunurilor publice, de echitate, de responsabilitate şi de egalitate în faţa legii, precum şi de necesitate a păstrării integrităţii şi favorizării unei culturi de refuz al corupţiei,

salutând lucrările conduse de Comisia pentru prevenirea criminalităţii şi pentru justiţie penală şi de Biroul Naţiunilor Unite împotriva drogurilor şi criminalităţii pentru a combate corupţia,
amintind lucrările conduse în acest domeniu de alte organizaţii internaţionale şi religioase, mai ales activităţile Consiliului de Cooperare Vamală (numit şi Organizaţia Mondială a Vămilor), Consiliului Europei, Ligii Statelor Arabe, Organizaţiei de Cooperare şi Dezvoltare Economică, Organizaţiei Statelor Americane, Uniunii Africane şi Uniunii Europene,
luând act cu satisfacţie de instrumentele multilaterale de prevenire şi combatere a corupţiei, precum, între altele, Convenţia interamericană împotriva corupţiei, adoptată de Organizaţia Statelor Americane la 29 martie 1996, Convenţia privind combaterea corupţiei implicând funcţionari ai comunităţilor europene sau funcţionari ai statelor membre ale Uniunii Europene, adoptată de Consiliul Uniunii Europene la 26 mai 1997, Convenţia privind combaterea corupţiei agenţilor publici străini în tranzacţiile comerciale internaţionale, adoptată de Organizaţia de Cooperare şi Dezvoltare Economică la 21 noiembrie 1977, Convenţia penală privind corupţia, adoptată de Comitetul Miniştrilor Consiliului Europei la 27 ianuarie 1999, Convenţia civilă privind corupţia, adoptată de Comitetul de Miniştri al Consiliului Europei la 9 septembrie 1997, şi Convenţia de prevenire şi combatere a corupţiei, adoptată de şefii de stat şi de guvern ai Uniunii Africane la 12 iulie 2003,
salutând, de asemenea, intrarea în vigoare la 29 septembrie 2003 a Convenţiei Naţiunilor Unite împotriva criminalităţii transnaţionale organizate,
au convenit cele ce urmează:

CAP. 1
Dispoziţii generale

ART. 1
Obiect
Prezenta convenţie are ca obiect:
a) promovarea şi consolidarea măsurilor în scopul prevenirii şi combaterii corupţiei în modul cel mai eficient;
b) promovarea, înlesnirea şi sprijinul cooperării internaţionale şi asistenţei tehnice în scopul prevenirii corupţiei şi al luptei împotriva acesteia, inclusiv recuperarea de bunuri;
c) promovarea integrităţii, responsabilităţii şi bunei gestiuni a afacerilor publice şi a bunurilor publice.
ART. 2
Terminologie
În sensul prezentei convenţii:
a) prin agent public se înţelege: (i) orice persoană care deţine un mandat legislativ, executiv, administrativ sau judiciar al unui stat parte, care a fost numită ori aleasă, cu titlu permanent sau temporar, care este remunerată ori neremunerată, şi oricare ar fi nivelul său ierarhic; (ii) orice persoană care exercită o funcţie publică, inclusiv pentru un organism public sau o întreprindere publică, ori care prestează un serviciu public, aşa cum aceşti termeni sunt definiţi în dreptul intern al statului parte şi aplicaţi în domeniul pertinent al dreptului acestui stat; (iii) orice persoană definită ca "agent public" în dreptul intern al unui stat parte. Totuşi, în scopurile anumitor măsuri specifice prevăzute în cap. II al prezentei convenţii, prin agent public se poate înţelege orice persoană care exercită o funcţie publică sau care prestează un serviciu public, aşa cum aceşti termeni sunt definiţi în

dreptul intern al statului parte şi aplicaţi în domeniul pertinent al dreptului acestui stat;
b) prin agent public străin se înţelege orice persoană care deţine un mandat legislativ, executiv, administrativ sau judiciar al unei ţări străine, care a fost numită sau aleasă, şi orice persoană care exercită o funcţie publică pentru o ţară străină, inclusiv pentru un organism public sau o întreprindere publică;
c) prin funcţionar al unei organizaţii internaţionale publice se înţelege un funcţionar internaţional sau orice persoană autorizată de o astfel de organizaţie să acţioneze în numele ei;
d) prin bunuri se înţelege orice tip de bun, corporal sau incorporal, mobil ori imobil, tangibil sau intangibil, precum şi actele juridice ori documentele atestând proprietatea acestor bunuri sau drepturile referitoare la acestea;
e) prin produs al infracţiunii se înţelege orice bun provenit direct sau indirect din săvârşirea unei infracţiuni ori obţinut direct sau indirect din săvârşirea unei infracţiuni;
f) prin blocare sau sechestru se înţelege interdicţia temporară a transferului, conversiei, dispoziţiei ori circulaţiei bunurilor sau faptul de a fi asumat temporar paza ori controlul de bunuri pe baza unei hotărâri a unei instanţe judecătoreşti sau a unei alte autorităţi competente;
g) prin confiscare se înţelege deposedarea permanentă de bunuri pe baza unei hotărâri a unei instanţe judecătoreşti sau a unei alte autorităţi competente;
h) prin infracţiune principală se înţelege orice infracţiune în urma căreia rezultă un produs care este susceptibil de a deveni obiectul unei infracţiuni definite la art. 23 din prezenta convenţie;
i) prin livrare supravegheată se înţelege metoda care constă în permiterea ieşirii de pe teritoriul, trecerii prin teritoriul sau intrării pe teritoriul unuia ori mai multor state, a unor expedieri ilicite sau suspecte de a fi ilicite, sub controlul autorităţilor competente ale acestor state, în vederea anchetării unei infracţiuni şi identificării persoanelor implicate în săvârşirea acesteia.
ART. 3
Domeniul de aplicare
1. Prezenta convenţie se aplică, în conformitate cu dispoziţiile sale, prevenirii corupţiei, anchetelor şi urmăririlor privind corupţia, precum şi blocării, sechestrului, confiscării şi restituirii produsului provenind din infracţiunile prevăzute în conformitate cu prezenta convenţie.
2. În scopurile aplicării prezentei convenţii nu este necesar, în afara dispoziţiilor contrare, ca infracţiunile stabilite conform acesteia să cauzeze o daună sau un prejudiciu patrimonial statului.
ART. 4
Protecţia suveranităţii
1. Statele părţi îşi execută obligaţiile decurgând din prezenta convenţie într-un mod compatibil cu principiile egalităţii suverane şi integrităţii teritoriale a statelor şi cu principiul neamestecului în afacerile interne ale altor state.
2. Nici o dispoziţie a prezentei convenţii nu abilitează un stat parte să exercite asupra teritoriului unui alt stat o competenţă şi funcţiuni care sunt exclusiv rezervate autorităţilor acestui alt stat de către dreptul său intern.

CAP. 2
Măsuri preventive

ART. 5

Politici şi practici de prevenire a corupţiei
1. Fiecare stat parte elaborează şi aplică sau are în vedere, conform principiilor fundamentale ale sistemului său juridic, politici de prevenire a corupţiei eficiente şi coordonate care favorizează participarea societăţii şi care reflectă principiile de stat de drept, buna gestiune a problemelor politice şi bunurile publice, de integritate, transparenţă şi responsabilitate.
2. Fiecare stat parte se străduieşte să pună la punct şi să promoveze practici eficiente pentru prevenirea corupţiei.
3. Fiecare stat parte se străduieşte să evalueze periodic instrumentele juridice şi măsurile administrative pertinente pentru a determina dacă acestea sunt corespunzătoare pentru a preveni şi combate corupţia.
4. Statele părţi colaborează, conform principiilor fundamentale ale sistemului lor juridic, între ele şi cu organizaţiile regionale şi internaţionale, pentru a promova şi a pune la punct măsurile prevăzute în prezentul articol. În cadrul acestei colaborări ele pot participa la programe şi proiecte internaţionale care urmăresc prevenirea corupţiei.
ART. 6
Organismul sau organismele de prevenire a corupţiei
1. Fiecare stat parte face astfel încât, conform principiilor fundamentale ale sistemului său juridic, să existe unul sau mai multe organisme, după cum convine, însărcinate să prevină corupţia prin mijloace precum:
a) aplicarea politicilor prevăzute la art. 5 din prezenta convenţie şi, dacă este cazul, supervizarea şi coordonarea acestei aplicări;
b) sporirea şi difuzarea informaţiilor privind prevenirea corupţiei.
2. Fiecare stat parte acordă organismului sau organismelor menţionate la paragraful 1 al prezentului articol independenţa necesară, conform principiilor fundamentale ale sistemului său juridic, pentru a permite exercitarea eficientă a funcţiilor lor la adăpost de orice influenţă nedorită. Resursele materiale şi personalul specializat necesar, precum şi formarea de care acest personal poate avea nevoie pentru a-şi exercita funcţiile trebuie să le fie furnizate.
3. Fiecare stat parte comunică secretarului general al Organizaţiei Naţiunilor Unite numele şi adresa autorităţii sau autorităţilor susceptibile de a acorda asistenţă altor state părţi în stabilirea şi aplicarea măsurilor specifice de prevenire a corupţiei.
ART. 7
Sectorul public
1. Fiecare stat parte se străduieşte, dacă este cazul şi conform principiilor fundamentale ale sistemului său juridic, să adopte, să menţină şi să consolideze sisteme de recrutare, de angajare, de încurajare a fidelităţii, de promovare şi de pensionare a funcţionarilor şi, dacă este cazul, a altor agenţi publici nenumiţi, care:
a) se bazează pe principiile de eficienţă şi de transparenţă şi pe criterii obiective, precum meritul, echitatea şi aptitudinea;
b) cuprind proceduri corespunzătoare pentru a selecţiona şi pentru a forma persoanele numite să ocupe posturi publice considerate ca fiind în mod special expuse la corupţie şi, dacă este cazul, pentru a asigura o rotaţie pe aceste posturi;
c) favorizează o remuneraţie corespunzătoare şi bareme de tratament echitabil, ţinând seama de nivelul de dezvoltare economică a statului parte;

d) favorizează oferta de programe de educare şi de formare care să le permită să-şi îndeplinească corect, onorabil şi adecvat funcţiile şi să beneficieze de o formare specializată corespunzătoare care să-i sensibilizeze mai mult la riscurile corupţiei inerente exerciţiului funcţiilor lor. Aceste programe pot face referire la codurile şi normele de conduită aplicabile.
2. Fiecare stat parte are în vedere, de asemenea, să adopte măsuri legislative şi administrative corespunzătoare, compatibile cu obiectivele prezentei convenţii şi conforme cu principiile fundamentale ale dreptului său intern, cu scopul de a determina criterii pentru candidatura şi alegerea la un mandat public.
3. Fiecare stat parte are în vedere, de asemenea, să adopte măsuri legislative şi administrative corespunzătoare, compatibile cu obiectivele prezentei convenţii şi conforme cu principiile fundamentale ale dreptului său intern, cu scopul de a spori transparenţa finanţării candidaturilor la un mandat public electiv şi, eventual, a finanţării partidelor politice.
4. Fiecare stat parte se străduieşte, conform principiilor fundamentale ale dreptului său intern, să adopte, să menţină şi să consolideze sisteme care să favorizeze transparenţa şi să prevină conflictele de interese.

ART. 8

Codurile de conduită ale agenţilor publici

1. Pentru a lupta împotriva corupţiei, fiecare stat parte încurajează în mod special integritatea, cinstea şi răspunderea agenţilor publici, conform principiilor fundamentale ale sistemului său juridic.
2. În particular, fiecare stat parte se străduieşte să aplice, în cadrul propriilor sisteme instituţionale şi juridice, coduri sau norme de conduită pentru exercitarea corectă, onorabilă şi corespunzătoare a funcţiilor publice.
3. Pentru aplicarea dispoziţiilor prezentului articol, fiecare stat parte ia act, dacă este cazul şi conform principiilor fundamentale ale sistemului său juridic, de iniţiativele pertinente ale organizaţiilor regionale, interregionale şi multilaterale, precum Codul internaţional de conduită al agenţilor funcţiei publice, anexă la Rezoluţia nr. 51/59 a Adunării generale din 12 decembrie 1996.
4. Fiecare stat parte are în vedere, de asemenea, conform principiilor fundamentale ale dreptului său intern, să aplice măsuri şi sisteme de natură să înlesnească semnalarea prin agenţii publici ai autorităţilor competente a actelor de corupţie despre care au luat cunoştinţă în exerciţiul funcţiilor lor.
5. Fiecare stat parte se străduieşte, dacă este cazul şi conform principiilor fundamentale ale dreptului său intern, să aplice măsuri şi sisteme care să-i oblige pe agenţii publici să declare autorităţilor competente toate activităţile exterioare, orice ocupaţie, orice plasamente, orice bunuri şi orice dar sau avantaj substanţial din care ar putea rezulta un conflict de interese cu funcţiile lor de agent public.
6. Fiecare stat parte are în vedere să ia, conform principiilor fundamentale ale dreptului său intern, măsuri disciplinare sau alte măsuri care se dovedesc a fi necesare împotriva agenţilor publici care încalcă codurile ori normele instituite în baza prezentului articol.

ART. 9

Achiziţiile publice şi gestiunea finanţelor publice

1. Fiecare stat parte ia, conform principiilor fundamentale ale sistemului său juridic, măsurile necesare pentru a stabili un sistem corespunzător de achiziţii publice care să se bazeze pe transparenţă, concurenţă şi criterii obiective pentru luarea de decizii şi care, între altele, să fie eficiente pentru prevenirea corupţiei. Aceste sisteme, pentru aplicarea cărora se poate ţine seama de

valori-cadru, prevăd mai ales:
a) difuzarea publică a informaţiilor privind procedurile de achiziţii publice şi contracte, aici fiind cuprinse informaţiile despre apelurile de oferte şi de informare corespunzătoare asupra atribuirii de contracte, fiind lăsat suficient timp potenţialilor ofertanţi pentru a stabili şi înscrie oferta lor;
b) stabilirea anterioară a condiţiilor de participare, inclusiv criteriile de selecţie şi de atribuire, şi regulile apelurilor de oferte şi publicarea lor;
c) folosirea criteriilor obiective şi predeterminate pentru luarea de decizii privind achiziţiile publice, cu scopul de a facilita verificarea ulterioară a aplicării corecte a regulilor sau procedurilor;
d) un sistem de recurs intern eficient, inclusiv un sistem de apel eficient, care să garanteze exerciţiul căilor de atac în cazul încălcării regulilor sau procedurilor stabilite conform prezentului paragraf;
e) dacă este cazul, măsuri pentru a reglementa problemele care afectează personalul însărcinat cu achiziţiile publice, cum ar fi: obligaţia unei declaraţii de interes pentru anumite achiziţii, proceduri de selecţie a personalului respectiv şi obligaţii în materie de formare.
2. Fiecare stat parte ia, conform principiilor fundamentale ale sistemului său juridic, măsurile corespunzătoare pentru a promova transparenţa şi responsabilitatea în gestiunea finanţelor publice. Aceste măsuri cuprind, în special:
a) proceduri de adoptare a bugetului naţional;
b) comunicarea în timp util a cheltuielilor şi a veniturilor;
c) un sistem de norme de contabilitate şi audit şi de control de gradul doi;
d) sisteme eficiente de gestiune a riscurilor şi de control intern; şi
e) dacă este cazul, măsuri corective în cazul neîndeplinirii exigenţelor prezentului paragraf.
3. Fiecare stat parte ia, conform principiilor fundamentale ale dreptului său intern, măsurile civile şi administrative necesare, pentru a proteja integritatea registrelor şi declaraţiilor contabile, evidenţelor financiare sau a altor documente privind cheltuielile şi veniturile publice şi pentru a împiedica falsificarea.
ART. 10
Informarea publicului
Ţinând seama de necesitatea luptei împotriva corupţiei, fiecare stat parte ia, conform principiilor fundamentale ale dreptului său intern, măsurile necesare pentru a spori transparenţa administraţiei sale publice, inclusiv în ceea ce priveşte organizarea, funcţionarea şi procesele decizionale, dacă este cazul. Aceste măsuri pot include, în special:
a) adoptarea de proceduri sau de reglementări care să permită publicului obţinerea, dacă este cazul, a informaţiilor asupra organizării, funcţionării şi proceselor decizionale de administraţie publică, precum şi, ţinând seama de protecţia vieţii private şi a datelor personale, asupra deciziilor şi actelor juridice care îi privesc;
b) simplificarea, dacă este cazul, a procedurilor administrative, cu scopul de a facilita accesul publicului la autorităţile de decizie competente; şi
c) publicarea informaţiilor, inclusiv a eventualelor rapoarte periodice, despre riscurile de corupţie în cadrul administraţiei publice.
ART. 11
Măsuri privind judecătorii şi serviciile de urmărire
1. Ţinând seama de independenţa magistraţilor şi de rolul lor fundamental în lupta împotriva corupţiei, fiecare stat parte ia, conform principiilor fundamentale ale sistemului său juridic, măsuri

pentru a consolida integritatea lor şi pentru a preveni posibilităţile de a-i corupe, fără a le prejudicia independenţa. Aceste măsuri pot cuprinde reguli privind comportamentul lor.
2. Măsuri în acelaşi sens, ca şi cele luate în aplicarea paragrafului 1 al prezentului articol, pot fi instituite şi aplicate în cadrul serviciilor de urmărire în statele părţi în care acestea formează un corp distinct, dar care se bucură de o independenţă asemănătoare celei a judecătorilor.
ART. 12
Sectorul privat
1. Fiecare stat parte ia, conform principiilor fundamentale ale dreptului său intern, măsuri pentru prevenirea corupţiei implicând sectorul privat, întărirea normelor de contabilitate şi audit în sectorul privat şi, dacă este cazul, prevederea de sancţiuni civile, administrative sau penale eficiente, proporţionate şi punitive, în caz de nerespectare a acestor măsuri.
2. Măsurile care permit atingerea acestor obiective pot include, în special:
a) promovarea cooperării între serviciile de investigaţii şi de reprimare şi instituţiile private vizate;
b) promovarea elaborării de norme şi proceduri pentru apărarea integrităţii instituţiilor private vizate, inclusiv coduri de conduită pentru ca întreprinderile şi toate profesiile interesate să-şi exercite activităţile în mod corect, onorabil şi adecvat, pentru a preveni conflictele de interese şi pentru a încuraja aplicarea bunelor practici comerciale de către întreprinderi între ele, precum şi în relaţiile lor contractuale cu statul;
c) promovarea transparenţei între entităţile private, inclusiv, dacă este cazul, a măsurilor privind identitatea persoanelor fizice şi juridice implicate în înfiinţarea şi în gestiunea societăţilor;
d) prevenirea folosirii improprii a procedurilor de reglementare a entităţilor private, inclusiv a procedurilor privind subvenţiile şi licenţele acordate de către autorităţile publice pentru activităţi comerciale;
e) prevenirea conflictelor de interes prin impunerea, după caz, şi pentru o perioadă rezonabilă, de restricţii în exercitarea activităţilor profesionale de către foştii agenţi publici sau la angajarea de către sectorul privat a agenţilor publici după demisia sau pensionarea acestora, atunci când respectivele activităţi şi respectiva angajare sunt direct legate de funcţiile pe care aceşti foşti agenţi publici le exercitau sau le supervizau când erau în funcţie;
f) aplicarea la întreprinderile private, ţinând seama de structura şi de mărimea lor, de norme de audit intern suficiente pentru a facilita prevenirea şi descoperirea actelor de corupţie şi supunerea evidenţelor şi declaraţiilor financiare solicitate de aceste întreprinderi private la proceduri corespunzătoare de audit şi de certificare.
3. Cu scopul de a preveni corupţia, fiecare stat parte ia măsurile necesare, conform legilor şi reglementărilor sale interne privind ţinerea de registre şi evidenţe contabile, publicarea de informaţii despre declaraţiile financiare şi normele de contabilitate şi de audit, pentru a interzice ca actele următoare să fie îndeplinite în scopul de a săvârşi oricare dintre infracţiunile stabilite conform prezentei convenţii:
a) stabilirea de evidenţe în afara registrelor;
b) operaţiunile în afara registrelor sau insuficient identificate;
c) înregistrarea de cheltuieli inexistente;
d) înregistrarea de elemente de pasiv al căror obiect nu este concret identificat;
e) utilizarea de documente false; şi
f) distrugerea intenţionată de documente contabile, atunci când legea nu o prevede.

4. Fiecare stat parte refuză deductibilitatea fiscală a cheltuielilor care constituie mită, al căror vărsământ este unul dintre elementele constitutive ale infracţiunilor stabilite conform art. 15 şi 16 din prezenta convenţie şi, dacă este cazul, al altor cheltuieli efectuate în scopul corupţiei.
ART. 13
Participarea societăţii
1. Fiecare stat parte ia măsurile corespunzătoare, în limita mijloacelor sale şi conform principiilor fundamentale ale dreptului său intern, pentru a favoriza participarea activă a persoanelor şi a grupurilor care nu aparţin sectorului public, cum ar fi societatea civilă, organizaţiile neguvernamentale şi comunităţile de persoane, la prevenirea corupţiei şi la lupta împotriva acestui fenomen, precum şi pentru a sensibiliza mai mult publicul cu privire la existenţa, la cauzele şi la gravitatea corupţiei şi la ameninţarea pe care acest fenomen o reprezintă. Această participare ar trebui consolidată prin măsuri constând în:
a) sporirea transparenţei proceselor de decizie şi promovarea participării publicului la aceste procese;
b) asigurarea accesului efectiv al publicului la informaţie;
c) întreprinderea de activităţi de informare a publicului pentru a-l provoca să nu tolereze corupţia, precum şi de programe de educare a publicului, în special în şcoli şi universităţi;
d) respectarea, promovarea şi protejarea libertăţii de cercetare, primire, publicare şi difuzare a informaţiilor privind corupţia. Această libertate poate fi supusă la anumite restricţii, care trebuie totuşi să fie prevăzute de lege şi necesare:
(i) respectului drepturilor sau reputaţiei altuia;
(ii) protecţiei, securităţii naţionale sau a ordinii publice ori a sănătăţii sau moralei publice.
2. Fiecare stat parte ia măsurile corespunzătoare pentru a veghea ca organismele de prevenire a corupţiei, competente, menţionate în prezenta convenţie, să fie cunoscute publicului şi face ca ele să fie accesibile, astfel încât orice fapt susceptibil de a fi considerat o infracţiune, stabilită conform prezentei convenţii, să le poată fi semnalat, inclusiv sub acoperirea anonimatului.
ART. 14
Măsuri de prevenire a spălării banilor
1. Fiecare stat parte:
a) instituie un regim intern complet de reglementare şi de control al băncilor şi instituţiilor financiare nebancare, inclusiv al persoanelor fizice ori juridice care prestează servicii formale sau informale de transmitere de fonduri ori valori, precum şi, dacă este cazul, al altor entităţi în mod special expuse la spălarea banilor, în limitele competenţei sale, cu scopul de a descuraja şi de a descoperi toate formele de spălare a banilor. Acest regim pune accentul pe exigenţele în materia identificării clienţilor şi, dacă este cazul, a beneficiarilor economici, pe înregistrarea operaţiunilor şi pe declararea operaţiunilor suspecte;
b) se asigură, fără a aduce atingere art. 46 din prezenta convenţie, că autorităţile administrative, de reglementare, de investigaţii şi de reprimare şi altele însărcinate cu lupta împotriva spălării banilor (inclusiv, în cazul în care dreptul său intern o prevede, autorităţile judiciare) sunt în măsură să coopereze şi să schimbe informaţii la nivel naţional şi internaţional, în condiţiile definite de dreptul său intern şi, în acest scop, urmăreşte crearea unui serviciu de informare financiar, având atribuţia de centru naţional de colectare, analiză şi difuzare a informaţiilor privind eventualele operaţiuni de spălare a banilor.
2. Statele părţi urmăresc să pună în aplicare măsuri realizabile de investigaţii şi de supraveghere a

mişcării transfrontaliere a speciilor şi titlurilor negociabile corespunzătoare, permiţând, sub rezerva garanţiilor, asigurarea unei utilizări corecte a informaţiilor şi fără a împiedica în nici un fel circulaţia capitalurilor licite. De asemenea, particularii sau întreprinderile pot fi obligaţi să semnaleze transferurile transfrontaliere de cantităţi importante de specii şi titluri negociabile corespunzătoare.
3. Statele părţi urmăresc punerea în aplicare a măsurilor corespunzătoare şi realizabile pentru a solicita instituţiilor financiare, inclusiv societăţilor de transfer de fonduri:
a) să consemneze, pe formulare şi în mesajele privind transferurile electronice de fonduri, informaţii exacte şi utile despre cel care a emis ordinul;
b) să păstreze aceste informaţii pe întreg parcursul lanţului de plată; şi
c) să exercite o sporită supraveghere asupra transferurilor de fonduri neînsoţite de informaţii complete privind cel care a emis ordinul.
4. Atunci când instituie un regim intern de reglementare şi de control în baza prezentului articol şi fără a aduce atingere oricărui alt articol din prezenta convenţie, statele părţi sunt invitate să se inspire din iniţiativele pertinente luate de către organizaţiile regionale, interregionale şi multilaterale în lupta împotriva spălării banilor.
5. Statele părţi se străduiesc să dezvolte şi să promoveze cooperarea mondială, regională, subregională şi bilaterală dintre autorităţile judiciare, serviciile de investigaţii şi de reprimare şi autorităţile de reglementare financiară, în vederea luptei împotriva spălării banilor.

CAP. 3
Incriminare, investigare şi reprimare

ART. 15
Corupţia agenţilor publici naţionali
Fiecare stat parte adoptă măsurile legislative şi alte măsuri care se dovedesc a fi necesare pentru a atribui caracterul de infracţiune, în cazul în care actele au fost săvârşite cu intenţie:
a) faptei de a promite, de a oferi ori de a da unui agent public, direct sau indirect, un folos necuvenit, pentru sine ori pentru altă persoană sau entitate, cu scopul de a îndeplini sau de a se abţine să îndeplinească un act în exerciţiul funcţiilor sale oficiale;
b) faptei unui agent public de a solicita ori de a accepta, direct sau indirect, un folos necuvenit pentru sine ori pentru altă persoană sau entitate, cu scopul de a îndeplini sau de a se abţine să îndeplinească un act în exerciţiul funcţiilor sale oficiale.
ART. 16
Corupţia agenţilor publici străini şi a funcţionarilor organizaţiilor publice internaţionale
1. Fiecare stat parte adoptă măsurile legislative şi alte măsuri care se dovedesc a fi necesare pentru a atribui caracterul de infracţiune, în cazul în care actele au fost săvârşite cu intenţie, în legătură cu fapta de a promite, de a oferi sau de a da unui agent public străin ori unui funcţionar al unei organizaţii publice internaţionale, direct sau indirect, un folos necuvenit, pentru sine ori pentru altă persoană sau entitate, cu scopul de a îndeplini ori de a se abţine să îndeplinească un act în exerciţiul funcţiilor sale oficiale, în vederea obţinerii sau păstrării unei pieţe ori a unui alt folos necuvenit în legătură cu activităţi de comerţ internaţional.
2. Fiecare stat parte are în vedere să adopte măsurile legislative şi alte măsuri care se dovedesc a fi necesare pentru a atribui caracterul de infracţiune, în cazul în care actele au fost săvârşite cu intenţie,

faptei unui agent public străin sau unui funcţionar al unei organizaţii publice internaţionale de a solicita ori de a accepta, direct sau indirect, un folos necuvenit pentru sine ori pentru altă persoană sau entitate, cu scopul de a îndeplini ori de a se abţine să îndeplinească un act în exerciţiul funcţiilor sale oficiale.

ART. 17

Sustragerea, deturnarea sau altă folosire ilicită de bunuri de către un agent public

Fiecare stat parte adoptă măsurile legislative şi alte măsuri care se dovedesc a fi necesare pentru a atribui caracterul de infracţiune, în cazul în care actele au fost săvârşite cu intenţie, sustragerii, deturnării sau altei folosiri ilicite, de către un agent public, în folosul său ori în folosul altei persoane sau entităţi, a oricărui bun, a oricărui fond ori valoare publică sau privată ori a oricărui lucru de valoare, care i-a fost înmânat datorită funcţiei sale.

ART. 18

Traficul de influenţă

Fiecare stat parte adoptă măsurile legislative şi alte măsuri care se dovedesc a fi necesare pentru atribuirea caracterului de infracţiune, în cazul în care actele au fost săvârşite cu intenţie:

a) faptei de a promite, de a oferi ori de a da unui agent public sau oricărei alte persoane, direct ori indirect, un folos necuvenit, cu scopul ca respectivul agent sau respectiva persoană să abuzeze de influenţa sa reală ori presupusă, în vederea obţinerii de la o autoritate administrativă sau de la o autoritate publică a statului parte a unui folos necuvenit pentru instigatorul iniţial al actului sau pentru oricare altă persoană;

b) faptei unui agent public sau a unei alte persoane de a solicita ori de a accepta, direct sau indirect, un folos necuvenit pentru sine sau pentru o altă persoană, cu scopul de a abuza de influenţa sa reală ori presupusă, în vederea obţinerii unui folos necuvenit de la o autoritate administrativă sau de la o autoritate publică a statului parte.

ART. 19

Abuzul de funcţii

Fiecare stat parte are în vedere să adopte măsurile legislative şi alte măsuri care se dovedesc a fi necesare pentru a atribui caracterul de infracţiune, în cazul în care actele au fost săvârşite cu intenţie, faptei unui agent public de a abuza de funcţiile sau de postul său, adică de a îndeplini ori de a se abţine să îndeplinească, în exerciţiul funcţiilor sale, un act cu încălcarea legii, cu scopul de a obţine un folos necuvenit pentru sine sau pentru altă persoană sau entitate.

ART. 20

Îmbogăţirea ilicită

Sub rezerva Constituţiei sale şi a principiilor fundamentale ale sistemului său juridic, fiecare stat parte are în vedere să adopte măsurile legislative şi alte măsuri care se dovedesc a fi necesare pentru a atribui caracterul de infracţiune, în cazul în care actele au fost săvârşite cu intenţie, îmbogăţirii ilicite, adică o mărire substanţială a patrimoniului unui agent public pe care acesta n-o poate justifica rezonabil în raport cu veniturile sale legitime.

ART. 21

Corupţia în sectorul privat

Fiecare stat parte urmăreşte să adopte măsurile legislative şi alte măsuri care se dovedesc a fi necesare pentru a atribui caracterul de infracţiune, în cazul în care actele au fost săvârşite cu intenţie în cadrul activităţilor economice, financiare sau comerciale:

a) faptei de a promite, de a oferi ori de a da, direct sau indirect, un folos necuvenit oricărei persoane care conduce o entitate din sectorul privat ori care lucrează pentru o asemenea entitate, orice calitate ar avea, pentru sine sau pentru un altul, în scopul de a îndeplini ori de a se abţine de la îndeplinirea unui act, cu încălcarea obligaţiilor sale;
b) faptei oricărei persoane care conduce o entitate a sectorului privat sau care lucrează pentru o astfel de entitate, orice funcţie ar avea, de a solicita ori de a accepta, direct sau indirect, un folos necuvenit, pentru sine ori pentru altul, cu scopul de a îndeplini sau de a se abţine să îndeplinească un act, cu încălcarea obligaţiilor sale.

ART. 22

Sustragerea de bunuri în sectorul privat

Fiecare stat parte are în vedere să adopte măsurile legislative şi alte măsuri care se dovedesc a fi necesare pentru a atribui caracterul de infracţiune, în cazul în care actul a fost săvârşit cu intenţie în cadrul activităţilor economice, financiare sau comerciale, sustragerii de către o persoană care conduce o entitate din sectorul privat sau care lucrează într-o astfel de entitate, orice calitate ar avea, a oricărui bun, a oricărui fond sau a oricărei valori private sau a oricărui lucru de valoare care i-a fost înmânat datorită funcţiei sale.

ART. 23

Spălarea produsului infracţiunii

1. Fiecare stat parte adoptă, conform principiilor fundamentale ale dreptului său intern, măsurile legislative şi alte măsuri care se dovedesc a fi necesare pentru a atribui caracterul de infracţiune, în cazul în care actele au fost săvârşite cu intenţie;
a) (i) conversiei sau transferului de bunuri despre care cel care le desfăşoară ştie că sunt produsul infracţiunii, în scopul de a ascunde ori de a deghiza originea ilicită a bunurilor respective sau de a ajuta orice persoană care este implicată în săvârşirea infracţiunii principale să se sustragă consecinţelor juridice ale actelor sale;
(ii) disimulării sau deghizării adevăratei naturi, a originii, amplasării, dispoziţiei, schimbării ori proprietăţii de bunuri sau a drepturilor referitoare la acestea, al căror autor ştie că sunt produsul infracţiunii;
b) sub rezerva conceptelor fundamentale ale sistemului său juridic;
(i) achiziţiei, deţinerii sau utilizării de bunuri despre care cel care le achiziţionează, deţine sau utilizează ştie, în momentul în care le primeşte, că acestea sunt produsul infracţiunii;
(ii) participării la una dintre infracţiunile prevăzute conform prezentului articol sau la orice altă asociere, înţelegere, tentativă ori complicitate prin furnizarea de asistenţă, ajutor sau sfaturi în vederea săvârşirii ei.
2. În scopurile aplicării paragrafului 1 al prezentului articol:
a) fiecare stat parte se străduieşte să aplice paragraful 1 al prezentului articol celei mai largi sfere de infracţiuni principale;
b) fiecare stat parte include în infracţiunile principale cel puţin o sferă completă de infracţiuni stabilite conform prezentei convenţii;
c) în scopurile lit. b), infracţiunile principale includ infracţiunile săvârşite în interiorul şi în exteriorul teritoriului ce ţine de competenţa statului parte în cauză. Totuşi, o infracţiune săvârşită în exteriorul teritoriului ce ţine de competenţa unui stat parte nu constituie o infracţiune principală decât atunci când actul corespondent este o infracţiune în baza dreptului intern al statului în care el a fost săvârşit

şi ar constitui o infracţiune în baza dreptului intern al statului parte, dacă el a fost săvârşit pe teritoriul său;
d) fiecare stat parte remite secretarului general al Organizaţiei Naţiunilor Unite o copie a legilor care dau efect prezentului articol, precum şi o copie a oricărei modificări ulterioare aduse acestor legi sau o descriere a acestor legi şi a modificărilor ulterioare;
e) în cazul în care principiile fundamentale ale dreptului intern al unui stat parte o cer, se poate dispune ca infracţiunile enumerate la paragraful 1 al prezentului articol să nu se aplice persoanelor care au săvârşit infracţiunea principală.

ART. 24

Tăinuirea

Fără a aduce atingere dispoziţiilor art. 33 din prezenta convenţie, fiecare stat parte urmăreşte să adopte măsurile legislative şi alte măsuri care se dovedesc a fi necesare pentru a atribui caracterul de infracţiune, în cazul în care au fost săvârşite cu intenţie după săvârşirea unei alte infracţiuni stabilite conform prezentei convenţii, fără să fi existat participarea la aceste infracţiuni, faptei de a disimula sau de a reţine în mod continuu bunuri, ştiind că acestea provin din una dintre infracţiunile stabilite conform prezentei convenţii.

ART. 25

Obstrucţionarea bunei funcţionări a justiţiei

Fiecare stat parte adoptă măsurile legislative şi alte măsuri care se dovedesc a fi necesare pentru a atribui caracterul de infracţiune, în cazul în care actele au fost săvârşite cu intenţie:
a) faptei de a recurge la forţa fizică, ameninţări sau intimidare ori de a promite, oferi sau a da un folos necuvenit pentru a obţine o mărturie mincinoasă ori pentru a împiedica o mărturie sau prezentarea elementelor de probă într-o procedură în raport cu săvârşirea infracţiunilor prevăzute de prezenta convenţie;
b) faptei de a recurge la forţa fizică, ameninţări sau intimidare pentru a împiedica un agent al justiţiei ori un agent al serviciilor de investigaţii şi de reprimare să-şi exercite îndatoririle în raport cu săvârşirea infracţiunilor prevăzute de prezenta convenţie. Nici o dispoziţie din prezentul alineat nu aduce atingere dreptului statelor părţi de a dispune de o legislaţie destinată protejării altor categorii de agenţi publici.

ART. 26

Răspunderea persoanelor juridice

1. Fiecare stat parte adoptă măsurile necesare, conform principiilor sale juridice, pentru a stabili răspunderea persoanelor juridice care participă la infracţiunile stabilite conform prezentei convenţii.
2. Sub rezerva principiilor juridice ale statului parte răspunderea persoanelor juridice poate fi penală, civilă sau administrativă.
3. Această răspundere nu aduce atingere răspunderii penale a persoanelor fizice care au săvârşit infracţiunile.
4. Fiecare stat parte veghează, în mod special, ca persoanele juridice trase la răspundere conform prezentului articol să facă obiectul sancţiunilor eficace, proporţionale şi de descurajare, de natură penală sau nepenală, inclusiv al sancţiunilor băneşti.

ART. 27

Participaţia şi tentativa

1. Fiecare stat parte adoptă măsurile legislative şi alte măsuri care se dovedesc a fi necesare pentru a

atribui caracterul de infracţiune, conform dreptului său intern, faptului de a participa cu orice titlu, de exemplu în calitate de complice, alt ajutor sau instigator, la o infracţiune stabilită conform prezentei convenţii.
2. Fiecare stat parte poate adopta măsurile legislative şi alte măsuri care se dovedesc a fi necesare pentru a atribui caracterul de infracţiune, conform dreptului său intern, tentativei de a săvârşi o infracţiune stabilită conform prezentei convenţii.
3. Fiecare stat parte poate adopta măsurile legislative şi alte măsuri care se dovedesc a fi necesare pentru a atribui caracterul de infracţiune, conform dreptului său intern, faptei de a pregăti o infracţiune stabilită conform prezentei convenţii.
ART. 28
Cunoaşterea, intenţia şi motivaţia, ca elemente ale infracţiunii
Cunoaşterea, intenţia şi motivaţia necesare ca elemente ale unei infracţiuni stabilite conform prezentei convenţii pot fi deduse din circumstanţele faptice obiective.
ART. 29
Prescripţia
Dacă este cazul, fiecare stat parte stabileşte, în cadrul dreptului său intern, un termen lung de prescripţie în cursul căruia pot fi pornite urmăriri pentru una dintre infracţiunile prevăzute de prezenta convenţie şi un termen mai lung sau suspendă prescripţia atunci când autorul prezumat al infracţiunii s-a sustras justiţiei.
ART. 30
Urmăririle judiciare, judecata şi sancţiunile
1. Fiecare stat parte face ca săvârşirea unei infracţiuni prevăzute de prezenta convenţie să fie pasibilă de sancţiuni care ţin seama de gravitatea acestei infracţiuni.
2. Fiecare stat parte ia măsurile necesare pentru a stabili sau menţine, conform sistemului său juridic şi principiilor sale constituţionale, un echilibru adecvat între orice imunitate sau orice privilegiu de jurisdicţie acordat agenţilor săi publici în exerciţiul funcţiilor lor şi posibilitatea, dacă este necesar, de a cerceta, urmări şi judeca efectiv infracţiunile stabilite, prevăzute de prezenta convenţie.
3. Fiecare stat parte se străduieşte să facă astfel încât orice putere judiciară discreţionară conferită de dreptul său intern şi aferentă urmăririlor judiciare pornite împotriva persoanelor pentru infracţiunile prevăzute de prezenta convenţie să fie exercitată în scopul optimizării eficacităţii măsurilor de investigaţie şi reprimare a acestor infracţiuni, ţinând seama de necesitatea de a exercita un efect de descurajare în ceea ce priveşte săvârşirea lor.
4. Fiind vorba de infracţiunile stabilite conform prezentei convenţii, fiecare stat parte ia măsurile corespunzătoare, conform dreptului său intern şi ţinând seama de dreptul la apărare, pentru a face în aşa fel încât condiţiile cărora le sunt subordonate deciziile de punere în libertate în aşteptarea judecăţii sau a procedurii de apel să ţină seama de necesitatea de a se asigura prezenţa apărătorului în timpul procedurii penale ulterioare.
5. Fiecare stat parte ia în considerare gravitatea infracţiunilor prevăzute în prezenta convenţie, atunci când examinează eventualitatea unei eliberări anticipate sau condiţionate de persoanele recunoscute ca vinovate pentru aceste infracţiuni.
6. Fiecare stat parte, în măsura compatibilităţii cu principiile fundamentale ale sistemului său juridic, are în vedere stabilirea de proceduri care să permită, dacă este cazul, autorităţii competente să revoce, să suspende sau să transfere un agent public acuzat de o infracţiune prevăzută în prezenta

convenţie, cu respectarea principiului prezumţiei de nevinovăţie.
7. Atunci când gravitatea infracţiunii o justifică, fiecare stat parte, în măsura compatibilităţii cu principiile fundamentale ale sistemului său juridic, urmăreşte stabilirea de proceduri care să permită decăderea, prin hotărâre judecătorească sau printr-un alt mijloc corespunzător, pentru o durată fixată prin dreptul său intern, a persoanelor recunoscute vinovate de infracţiunile prevăzute în prezenta convenţie din dreptul:
a) de a exercita o funcţie publică; şi
b) de a exercita o funcţie într-o întreprindere al cărei proprietar este în parte sau majoritar statul.
8. Dispoziţiile paragrafului 1 al prezentului articol nu aduc atingere exerciţiului puterilor disciplinare de către autorităţile competente împotriva funcţionarilor.
9. Nici o dispoziţie a prezentei convenţii nu aduce atingere principiului conform căruia definirea infracţiunilor stabilite conform acesteia şi a mijloacelor juridice de apărare aplicabile sau a altor principii juridice care guvernează legalitatea incriminărilor ţin exclusiv de dreptul intern al unui stat parte şi potrivit căruia infracţiunile respective sunt urmărite şi pedepsite conform acestui drept.
10. Statele părţi se străduiesc să promoveze reintegrarea în societate a persoanelor recunoscute vinovate de infracţiuni prevăzute de prezenta convenţie.
ART. 31
Blocare, sechestru şi confiscare
1. Fiecare stat parte ia, în măsura posibilităţilor şi în cadrul sistemului său juridic intern, măsurile necesare pentru a permite confiscarea:
a) produsului infracţiunii provenind din infracţiunile prevăzute de prezenta convenţie sau a bunurilor a căror valoare corespunde cu cea a produsului;
b) bunurilor, materialelor sau altor instrumente folosite sau destinate a fi folosite pentru infracţiunile prevăzute de prezenta convenţie.
2. Fiecare stat parte ia măsurile necesare pentru a permite identificarea, localizarea, blocarea sau sechestrul a tot ceea ce este menţionat la paragraful 1 al prezentului articol, în scopul eventualei confiscări.
3. Fiecare stat parte adoptă măsurile legislative sau alte măsuri care se dovedesc a fi necesare, conform dreptului său intern, pentru a reglementa administrarea şi utilizarea de către autorităţile competente a bunurilor blocate, sechestrate sau confiscate, vizate de paragrafele 1 şi 2 ale prezentului articol.
4. Dacă produsul infracţiunii a fost transformat ori convertit, în parte sau în totalitate, în alte bunuri, acestea din urmă pot face obiectul măsurilor prevăzute în prezentul articol în locul şi în schimbul acestui produs.
5. Dacă produsul infracţiunii a fost amestecat cu bunuri achiziţionate în mod legal, aceste bunuri, fără prejudicierea competenţelor de blocare sau de sechestru, pot fi confiscate până la concurenţa valorii estimate a produsului cu care a fost amestecat.
6. Veniturile sau alte foloase obţinute din produsul infracţiunii, bunul în care produsul a fost transformat sau convertit ori bunurile cu care a fost amestecat pot, de asemenea, face obiectul măsurilor prevăzute în prezentul articol, în acelaşi mod şi în aceeaşi măsură ca produsul infracţiunii.
7. În scopurile prezentului articol şi ale art. 55 din prezenta convenţie, fiecare stat parte împuterniceşte instanţele sale judecătoreşti sau alte autorităţi competente să ordone prezentarea ori sechestrul documentelor bancare, financiare sau comerciale. Un stat parte nu poate invoca secretul

bancar pentru a refuza să dea curs dispoziţiilor prezentului paragraf.
8. Statele părţi pot avea în vedere să solicite ca autorul unei infracţiuni să stabilească originea licită a produsului prezumat al infracţiunii sau a altor bunuri care pot face obiectul unei confiscări, în măsura în care această exigenţă este conformă principiilor fundamentale ale dreptului lor intern şi naturii procedurilor judiciare şi altor proceduri.
9. Interpretarea dispoziţiilor prezentului articol nu trebuie, în nici un caz, să aducă atingere drepturilor terţilor de bună-credinţă.
10. Nici o dispoziţie a prezentului articol nu aduce atingere principiului conform căruia măsurile care sunt prevăzute în acesta sunt definite şi executate conform dreptului intern al fiecărui stat parte şi sub rezerva acestora.
ART. 32
Protecţia martorilor, experţilor şi a victimelor
1. Fiecare stat parte ia, conform sistemului său juridic intern şi în limita mijloacelor sale, măsuri corespunzătoare pentru a asigura o protecţie eficace împotriva eventualelor acte de represalii sau de intimidare a martorilor şi experţilor care depun mărturie referitor la infracţiunile prevăzute în prezenta convenţie şi, dacă este cazul, a rudelor şi a altor persoane apropiate.
2. Măsurile avute în vedere la paragraful 1 al prezentului articol pot consta mai ales, fără prejudicierea drepturilor pârâtului, inclusiv a dreptului la o procedură normală, în:
a) stabilirea pentru protecţia fizică a acestor persoane a unor proceduri privind îndeosebi, după nevoie şi în măsura posibilului, de a li se oferi un nou domiciliu şi de a li se permite, dacă este cazul, ca informaţiile privind identitatea lor şi locul unde se află să nu fie dezvăluite sau ca dezvăluirea lor să fie limitată;
b) prevederea unor reguli de probaţiune care să permită martorilor şi experţilor să depună într-un mod care să le garanteze securitatea, în special să fie autorizat să depună mărturie recurgând la tehnici de comunicare cum sunt legăturile video sau la alte mijloace adecvate.
3. Statele părţi au în vedere să încheie acorduri sau aranjamente cu alte state în vederea stabilirii unui nou domiciliu persoanelor menţionate la paragraful 1 al prezentului articol.
4. Dispoziţiile prezentului articol se aplică, de asemenea, victimelor când acestea sunt martori.
5. Fiecare stat parte, sub rezerva dreptului său intern, face în aşa fel încât părerile şi preocupările victimelor să fie prezentate şi luate în seamă în fazele corespunzătoare ale procedurii penale angajate împotriva autorilor infracţiunilor într-un mod care nu prejudiciază dreptul la apărare.
ART. 33
Protecţia persoanelor care comunică informaţii
Fiecare stat parte are în vedere încorporarea în sistemul său juridic intern a măsurilor corespunzătoare pentru a asigura protecţia împotriva oricărui tratament nejustificat al oricărei persoane care semnalează autorităţilor competente, de bună-credinţă şi în baza unor presupuneri rezonabile, orice fapt privind infracţiunile prevăzute de prezenta convenţie.
ART. 34
Consecinţele actelor de corupţie
După formele prescrise, ţinând seama de drepturile terţilor de bună-credinţă, fiecare stat parte ia, conform principiilor fundamentale ale dreptului său intern, măsuri pentru a combate consecinţele corupţiei. În această perspectivă statele părţi pot considera corupţia ca un factor pertinent într-o procedură judiciară pentru a decide anularea sau resciziunea unui contract, retragerea unei concesii

sau a oricărui act juridic analog ori pentru luarea oricărei măsuri corective.

ART. 35

Repararea prejudiciului

Fiecare stat parte ia măsurile necesare, conform principiilor dreptului său intern, pentru a da entităţilor sau persoanelor care au suferit un prejudiciu în urma unui act de corupţie dreptul de a introduce o acţiune în justiţie împotriva responsabililor de prejudiciul menţionat, în vederea obţinerii reparării.

ART. 36

Autorităţi specializate

Fiecare stat parte face astfel încât, conform principiilor fundamentale ale sistemului său juridic, să existe unul sau mai multe organisme ori persoane specializate în lupta împotriva corupţiei prin investigaţii şi reprimare. Acest organism sau aceste organisme ori aceste persoane îşi vor acorda independenţa necesară, conform principiilor fundamentale ale sistemului juridic al statului parte, pentru a putea exercita eficient funcţiile lor la adăpost de orice influenţă necuvenită. Aceste persoane sau personalul respectivului ori respectivelor organisme ar trebui să aibă formarea şi resursele adecvate pentru a-şi exercita sarcinile.

ART. 37

Cooperarea cu serviciile de investigaţii şi de reprimare

1. Fiecare stat parte ia măsurile potrivite pentru a încuraja persoanele care participă sau care au participat la săvârşirea unei infracţiuni stabilite conform prezentei convenţii să furnizeze autorităţilor competente informaţii utile în scopurile anchetei şi cercetării probelor, precum şi o asistenţă faptică şi concretă care ar putea contribui la lipsirea autorilor infracţiunii de produsul infracţiunii şi la recuperarea acestui produs.
2. Fiecare stat parte are în vedere să prevadă posibilitatea, în cazurile corespunzătoare, micşorării pedepsei de care este pasibil un învinuit care cooperează într-un mod substanţial la anchetă sau la urmăririle referitoare la o infracţiune prevăzută de prezenta convenţie.
3. Fiecare stat parte are în vedere să prevadă posibilitatea, conform principiilor fundamentale ale dreptului său intern, acordării de imunitate de urmărire a unei persoane care cooperează în mod substanţial la anchetă sau la urmăriri referitoare la o infracţiune prevăzută de prezenta convenţie.
4. Protecţia acestor persoane este asigurată, mutatis mutandis, conform prevederilor art. 32 din prezenta convenţie.
5. Când o persoană la care se referă paragraful 1 al prezentului articol şi care se află într-un stat parte poate contribui la cooperarea substanţială cu autorităţile competente ale unui alt stat parte, statele părţi pot avea în vedere încheierea unor acorduri sau aranjamente, conform dreptului lor intern, privind o eventuală acordare de către celălalt stat parte a tratamentului prevăzut la paragrafele 2 şi 3 ale prezentului articol.

ART. 38

Cooperarea între autorităţile naţionale

Fiecare stat parte ia măsurile necesare pentru a încuraja, conform dreptului său intern, cooperarea între, pe de o parte, autorităţile sale publice, ca şi agenţii săi publici, şi, pe de altă parte, autorităţile sale însărcinate cu anchetarea şi urmăririle relative la infracţiuni. Această cooperare poate consta:

a) pentru primele, în a informa, din proprie iniţiativă, pe celelalte atunci când există motive rezonabile de a considera că a fost săvârşită una dintre infracţiunile stabilite conform art. 15, 21 şi 23

din prezenta convenţie; sau
b) pentru primele, în a furniza, la cerere, celorlalte orice informaţie necesară.
ART. 39
Cooperarea dintre autorităţile naţionale şi sectorul privat
1. Fiecare stat parte ia măsurile necesare pentru a încuraja, conform dreptului său intern, cooperarea dintre autorităţile naţionale însărcinate cu anchetele şi urmăririle şi entităţile sectorului privat, în special instituţiile financiare, asupra problemelor privind săvârşirea de infracţiuni prevăzute prin prezenta convenţie.
2. Fiecare stat parte are în vedere să îşi încurajeze naţionalii şi alte persoane având reşedinţa obişnuită pe teritoriul său să semnaleze autorităţilor naţionale însărcinate cu anchete şi urmăriri comiterea unei infracţiuni prevăzute prin prezenta convenţie.
ART. 40
Secretul bancar
Fiecare stat parte veghează, în cazul anchetelor judiciare naţionale asupra infracţiunilor stabilite conform prezentei convenţii, la ceea ce constituie în sistemul său juridic mecanisme corespunzătoare pentru a depăşi obstacolele care pot rezulta din aplicarea legilor asupra secretului bancar.
ART. 41
Cazierul judiciar
Fiecare stat parte poate adopta măsurile legislative şi alte măsuri care se dovedesc a fi necesare pentru a se ţine seama, în condiţiile şi cu scopurile pe care le consideră corespunzătoare, de orice condamnare care i-ar fi fost anterior aplicată în alt stat autorului presupus al unei infracţiuni, cu scopul de a utiliza această informaţie în cadrul unei proceduri penale referitoare la o infracţiune dintre cele prevăzute de prezenta convenţie.
ART. 42
Competenţa
1. Fiecare stat parte adoptă măsurile necesare pentru a-şi stabili competenţa în ceea ce priveşte infracţiunile stabilite conform prezentei convenţii în următoarele cazuri:
a) când infracţiunea este săvârşită pe teritoriul său; sau
b) când infracţiunea este comisă la bordul unei nave care poartă pavilionul său ori la bordul unei aeronave înmatriculate conform dreptului său intern în momentul în care infracţiunea respectivă a fost săvârşită.
2. Sub rezerva art. 4 din prezenta convenţie, un stat parte poate, de asemenea, să stabilească competenţa sa în ceea ce priveşte una dintre aceste infracţiuni în cazurile următoare:
a) când infracţiunea este săvârşită împotriva unuia dintre naţionalii săi; sau
b) când infracţiunea este săvârşită de către unul dintre naţionalii săi ori de o persoană apatridă care îşi are reşedinţa pe teritoriul său; sau
c) când infracţiunea este una dintre cele stabilite conform lit. b) (ii) paragraful 1 al art. 23 din prezenta convenţie şi este săvârşită în afara teritoriului său în vederea comiterii, pe teritoriul său, a unei infracţiuni stabilite conform lit. a) (i) sau (ii) ori lit. b) (i) paragraful 1 al art. 23 din prezenta convenţie; sau
d) când infracţiunea este săvârşită împotriva sa.
3. În scopurile art. 44 din prezenta convenţie, fiecare stat parte ia măsurile necesare pentru a-şi stabili competenţa cu privire la infracţiunile prevăzute de prezenta convenţie, când autorul prezumat se află

pe teritoriul său şi nu este extrădat pentru singurul motiv că este naţionalul său.
4. Fiecare stat parte poate, de asemenea, lua măsurile necesare pentru a stabili competenţa sa în ceea ce priveşte infracţiunile prevăzute de prezenta convenţie, când autorul prezumat se află pe teritoriul său şi pe care nu îl extrădează.
5. Dacă un stat parte care îşi exercită competenţa în baza paragrafului 1 sau 2 al prezentului articol a fost avizat sau a aflat în orice alt mod că alte state părţi instrumentează o anchetă ori au pornit urmăriri sau o procedură judiciară privind acelaşi act, autorităţile competente ale acestor state părţi se consultă, după cum este cazul, pentru a-şi coordona acţiunile.
6. Fără a aduce atingere normelor de drept internaţional general, prezenta convenţie nu exclude exercitarea oricărei competenţe penale stabilite de un stat parte conform dreptului său intern.

CAP. 4
Cooperarea internaţională

ART. 43
Cooperarea internaţională
1. Statele părţi cooperează în materie penală conform art. 44 - 50 din prezenta convenţie. Atunci când este cazul şi conform sistemului lor juridic intern, statele părţi au în vedere să îşi acorde reciproc asistenţă în anchetele şi în procedurile privind cauze civile şi administrative referitoare la corupţie.
2. În materie de cooperare internaţională, de fiecare dată când dubla incriminare este considerată ca o condiţie, aceasta este considerată îndeplinită când legislaţia statului parte solicitat califică ori desemnează sau nu infracţiunea la fel ca statul parte solicitant, dacă fapta care constituie infracţiunea pentru care asistenţa este solicitată este o infracţiune în baza legislaţiei ambelor state.
ART. 44
Extrădarea
1. Prezentul articol se aplică infracţiunilor prevăzute de prezenta convenţie, atunci când persoana care face obiectul cererii de extrădare se află pe teritoriul statului parte solicitat, cu condiţia ca infracţiunea pentru care se cere extrădarea să fie pedepsită de dreptul intern al statului parte solicitant şi al statului parte solicitat.
2. Fără a ţine seama de dispoziţiile paragrafului 1 al prezentului articol, un stat parte a cărui legislaţie o permite poate acorda extrădarea unei persoane pentru oricare dintre infracţiunile stabilite conform prezentei convenţii care nu sunt pedepsibile în baza dreptului său intern.
3. Dacă cererea de extrădare se referă la mai multe infracţiuni distincte, dintre care pentru cel puţin una se poate cere extrădarea în baza prezentului articol şi pentru unele nu se poate cere extrădarea în raport cu durata pedepsei închisorii, dar au legătură cu infracţiunile prevăzute de prezenta convenţie, statul solicitat poate aplica prezentul articol şi acestor infracţiuni.
4. Fiecare dintre infracţiunile cărora li se aplică prezentul articol este de plin drept inclusă în orice tratat de extrădare în vigoare între statele părţi ca infracţiune al cărei autor poate fi extrădat. Statele părţi se angajează să includă aceste infracţiuni ca infracţiuni al căror autor poate fi extrădat în orice tratat de extrădare pe care îl vor încheia între ele. Un stat parte a cărui legislaţie o permite, atunci când se întemeiază pe prezenta convenţie pentru extrădare, nu consideră nici o infracţiune stabilită conform prezentei convenţii ca o infracţiune politică.
5. Dacă un stat parte care subordonează extrădarea unui tratat existent primeşte o cerere de

extrădare de la un stat parte cu care nu a încheiat un asemenea tratat, el poate considera prezenta convenţie ca temei legal de extrădare pentru infracţiunile la care se aplică prezentul articol.
6. Un stat parte care subordonează extrădarea existenţei unui tratat:
a) în momentul depunerii instrumentului său de ratificare, acceptare, aprobare sau de aderare la prezenta convenţie, comunică secretarului general al Organizaţiei Naţiunilor Unite dacă consideră prezenta convenţie ca bază legală pentru a coopera în materie de extrădare cu alte state părţi; şi
b) dacă nu consideră prezenta convenţie ca bază legală pentru a coopera în materie de extrădare, se obligă, dacă este cazul, să încheie tratate de extrădare cu alte state părţi în scopul aplicării prezentului articol.
7. Statele părţi care nu subordonează extrădarea existenţei unui tratat recunosc între ele infracţiunilor cărora li se aplică prezentul articol caracterul de infracţiune pentru care autorul poate fi extrădat.
8. Extrădarea este subordonată condiţiilor prevăzute de dreptul intern al statului parte solicitat sau de tratatele de extrădare aplicabile, inclusiv, îndeosebi, condiţiilor privind pedeapsa minimă prevăzută pentru a extrăda şi motivelor pentru care statul parte solicitat poate refuza extrădarea.
9. Statele părţi se străduiesc, sub rezerva dreptului lor intern, să accelereze procedurile de extrădare şi să simplifice exigenţele în materie de probe în ceea ce priveşte infracţiunile cărora li se aplică prezentul articol.
10. Sub rezerva dispoziţiilor din dreptul său intern şi a tratatelor de extrădare pe care le-a încheiat, statul parte solicitat poate, la cererea statului parte solicitant şi dacă acesta consideră că circumstanţele o justifică şi că există urgenţă, să pună în stare de deţinere o persoană aflată pe teritoriul său, a cărei extrădare este solicitată, sau să ia toate măsurile corespunzătoare pentru a asigura prezenţa sa cu ocazia procedurii de extrădare.
11. Un stat parte pe teritoriul căruia se află un autor prezumat al unei infracţiuni, dacă nu extrădează această persoană pentru infracţiunea căreia se aplică prezentul articol pentru singurul motiv că este unul dintre naţionalii săi, este ţinut, la cererea statului parte care solicită extrădarea, de a supune cauza fără întârziere excesivă autorităţilor sale competente, în scopul urmăririi. Autorităţile respective decid şi conduc urmărirea în acelaşi mod ca şi pentru orice altă infracţiune gravă, în baza dreptului intern al acestui stat parte. Statele părţi interesate cooperează între ele, în special în materie de procedură şi probă, cu scopul de a asigura eficienţa urmăririlor.
12. Când un stat parte, în baza dreptului său intern, nu este autorizat să extrădeze sau să predea într-o altă formă pe unul dintre naţionalii săi decât dacă este apoi trimis în acest stat parte pentru a executa pedeapsa pronunţată la terminarea procesului sau a procedurii care se află la originea cererii de extrădare sau de predare şi când acest stat parte şi statul parte solicitant se înţeleg asupra acestei opţiuni şi altor condiţii pe care le pot considera corespunzătoare, această extrădare sau predare condiţionată este suficientă în scopul executării obligaţiei menţionate la paragraful 11 al prezentului articol.
13. Dacă extrădarea, solicitată în scopul executării unei pedepse, este refuzată deoarece persoana care face obiectul acestei cereri este un naţional al statului parte solicitat, acesta, dacă dreptul său intern îi permite, în conformitate cu prevederile acestui drept şi la cererea statului parte solicitant, ia în considerare să dispună el însuşi executarea pedepsei care a fost pronunţată conform dreptului intern al statului parte solicitant sau a restului de pedeapsă care a rămas de executat.
14. Oricărei persoane care face obiectul unei urmăriri pentru una dintre infracţiunile căreia i se aplică

prezentul articol i se garantează un tratament echitabil în toate stadiile procedurii, inclusiv folosirea tuturor drepturilor şi garanţiilor prevăzute de dreptul intern al statului parte pe teritoriul căruia se află.
15. Nici o dispoziţie a prezentei convenţii nu trebuie interpretată în sensul creării unei obligaţii pentru statul parte solicitat de a extrăda dacă are motive serioase să considere că cererea a fost prezentată în scopul urmăririi sau pedepsirii unei persoane din cauza sexului, rasei, religiei, naţionalităţii, originii etnice ori a opiniilor sale politice sau dând curs acestei cereri s-ar cauza un prejudiciu acestei persoane pentru unele dintre aceste motive.
16. Statele părţi nu pot refuza o cerere de extrădare doar pentru motivul că infracţiunea este considerată având legătură cu probleme fiscale.
17. Înainte de a refuza extrădarea, statul parte solicitat consultă, în caz de nevoie, statul parte solicitant cu scopul de a oferi toate posibilităţile de a-şi prezenta opiniile şi de a da informaţii în sprijinul afirmaţiilor sale.
18. Statele părţi se străduiesc să încheie acorduri sau aranjamente bilaterale şi multilaterale pentru a permite extrădarea ori pentru a-i spori eficienţa.
ART. 45
Transferul persoanelor condamnate
Statele părţi pot lua în considerare încheierea de acorduri sau de aranjamente bilaterale şi multilaterale referitoare la transferul pe teritoriul lor de persoane condamnate la pedepse cu închisoarea sau la alte pedepse privative de libertate ca urmare a infracţiunilor prevăzute de prezenta convenţie, pentru ca acestea să îşi poată executa acolo restul pedepsei.
ART. 46
Asistenţa judiciară
1. Statele părţi îşi acordă reciproc cea mai amplă cu putinţă asistenţă judiciară cu prilejul anchetelor, urmăririlor şi procedurilor judiciare privind infracţiunile prevăzute de prezenta convenţie.
2. Cea mai amplă cu putinţă asistenţă judiciară este acordată, în măsura în care legile, tratatele, acordurile şi aranjamentele pertinente ale statului parte solicitat o permit, în cursul anchetelor, urmăririlor şi procedurilor judiciare privind infracţiuni în care o persoană juridică poate fi trasă la răspundere în statul parte solicitant, conform art. 26 din prezenta convenţie.
3. Asistenţa juridică ce se acordă în aplicarea prezentului articol poate fi solicitată în scopurile următoare:
a) strângerea de mărturii sau de depoziţii;
b) înmânarea actelor judiciare;
c) efectuarea de percheziţii şi sechestre, precum şi de blocări;
d) examinarea de obiecte şi cercetarea la faţa locului;
e) transmiterea de informaţii, de probe şi rapoarte de expertiză;
f) transmiterea originalelor sau a copiilor certificate pentru conformitate ale documentelor şi dosarelor pertinente, inclusiv ale documentelor administrative, bancare, financiare sau comerciale şi ale documentelor societăţilor comerciale;
g) identificarea sau localizarea produsului infracţiunii, bunurilor, instrumentelor sau a altor lucruri în scopul strângerii elementelor de probă;
h) facilitarea înfăţişării voluntare a persoanelor în statul parte solicitant;
i) acordarea oricărei alte asistenţe compatibile cu dreptul intern al statului parte solicitat;
j) identificarea, blocarea şi localizarea produsului infracţiunii, conform dispoziţiilor cap. V din prezenta

convenţie;
k) recuperarea bunurilor, conform dispoziţiilor cap. V din prezenta convenţie.
4. Fără prejudicierea dreptului intern, autorităţile competente ale unui stat parte pot, fără cerere prealabilă, să comunice informaţii privind cauze penale unei autorităţi competente a unui alt stat parte, dacă apreciază că aceste informaţii ar putea servi începerii sau încheierii anchetelor şi urmăririlor penale ori să determine acest din urmă stat să formuleze o cerere în baza prezentei convenţii.
5. Comunicarea de informaţii conform paragrafului 4 al prezentului articol se face fără prejudicierea anchetelor şi urmăririlor penale în statul ale cărui autorităţi competente transmit informaţiile. Autorităţile competente care primesc aceste informaţii vor fi de acord cu oricare cerere, tinzând ca aceste informaţii să rămână confidenţiale chiar temporar sau ca folosirea lor să fie însoţită de restricţii. Totuşi aceasta nu împiedică statul parte care primeşte informaţiile să dezvăluie, cu prilejul procedurii judiciare, informaţiile justificative în favoarea unui învinuit. În acest ultim caz statul parte care primeşte informaţiile avizează statul parte care le comunică, înaintea dezvăluirii lor, şi, la cererea acestuia, îl consultă. Dacă, într-un caz excepţional, o notificare prealabilă nu este posibilă, statul parte care primeşte informaţiile încunoştinţează fără întârziere despre dezvăluire statul parte care le comunică.
6. Dispoziţiile prezentului articol nu afectează cu nimic obligaţiile care rezultă din oricare alt tratat bilateral sau multilateral care guvernează ori trebuie să guverneze, în întregime sau în parte, asistenţa judiciară.
7. Paragrafele 9 - 29 ale prezentului articol sunt aplicabile cererilor făcute în conformitate cu prezentul articol, dacă statele părţi în cauză sunt legate printr-un tratat de asistenţă judiciară. Dacă statele părţi menţionate sunt legate de un asemenea tratat, sunt aplicabile dispoziţiile corespunzătoare ale acestuia, cu excepţia cazului în care statele părţi nu convin să aplice în locul lor dispoziţiile paragrafelor 9 - 29 ale prezentului articol. Statele părţi sunt încurajate în mod deosebit să aplice aceste paragrafe dacă le facilitează cooperarea.
8. Statele părţi nu pot invoca secretul bancar pentru a refuza asistenţa judiciară prevăzută de prezentul articol.
9. a) Când în aplicarea prezentului articol răspunde unei cereri de asistenţă în absenţa dublei incriminări, un stat parte solicitat ţine seama de obiectul prezentei convenţii aşa cum el a fost enunţat în articolul 1.
b) Statele părţi pot invoca absenţa dublei incriminări pentru a refuza transmiterea unei cereri în aplicarea prezentului articol. Cu toate acestea, statul parte solicitat, când aceasta este compatibilă cu principiile fundamentale ale sistemului său juridic, admite cererea solicitată, dacă ea nu implică măsuri coercitive. Această asistenţă poate fi refuzată dacă cererea poartă asupra unor probleme minore sau pentru care cooperarea sau asistenţa solicitată poate fi obţinută în temeiul altor dispoziţii ale prezentei convenţii.
c) Fiecare stat parte poate avea în vedere luarea măsurilor necesare pentru a-i permite furnizarea unei asistenţe judiciare cât mai ample cu putinţă în aplicarea prezentului articol, în absenţa dublei incriminări.
10. Orice persoană deţinută sau care execută o pedeapsă pe teritoriul unui stat parte, a cărei prezenţă este solicitată într-un alt stat parte în scopul identificării sau audierii ori pentru ca aceasta să îşi dea concursul la obţinerea de probe în cadrul anchetelor, urmăririlor sau procedurilor judiciare, privind

infracţiunile prevăzute de prezenta convenţie, poate face obiectul unui transfer dacă sunt reunite condiţiile următoare:
a) persoana în cauză consimte la aceasta în mod liber şi în deplină cunoştinţă de cauză;
b) autorităţile competente ale celor două state părţi în cauză consimt la aceasta, sub rezerva condiţiilor pe care aceste state părţi le consideră corespunzătoare.
11. În scopul paragrafului 10 al prezentului articol:
a) statul parte către care este efectuat transferul are împuternicirea şi obligaţia să menţină persoana în cauză în detenţie, cu excepţia cererii sau autorizării contrare din partea statului parte din care persoana a fost transferată;
b) statul parte către care se efectuează transferul îşi îndeplineşte fără întârziere obligaţia de a-l preda pe interesat în paza statului parte din care transferul a fost efectuat, conform celor convenite în prealabil sau altfel, aşa cum au hotărât autorităţile competente ale celor două state părţi;
c) statul parte către care se efectuează transferul nu poate cere statului parte din care se efectuează transferul să înceapă o procedură de extrădare pentru ca interesatul să îi fie remis;
d) se ţine seama de perioada în care persoana a fost în detenţie în statul parte către care a fost transferat, în scopul reducerii din pedeapsa de executat în statul parte din care a fost transferat.
12. În afară de cazul în care statul parte din care o persoană trebuie să fie transferată în baza paragrafelor 10 şi 11 ale prezentului articol nu îşi dă acordul, această persoană, oricare ar fi naţionalitatea sa, nu va fi urmărită, deţinută, pedepsită sau supusă altor restricţii ale libertăţii sale personale pe teritoriul statului parte către care a fost transferată din motive de acte, omisiuni sau condamnări anterioare plecării sale de pe teritoriul statului parte din care ea a fost transferată.
13. Fiecare stat parte desemnează o autoritate centrală care are responsabilitatea şi competenţa de a primi cereri de asistenţă judiciară pe care fie le execută, fie le transmite autorităţilor competente spre executare. Dacă un stat parte are o regiune sau un teritoriu special prevăzut cu un sistem de asistenţă judiciară diferit, el poate desemna o autoritate centrală distinctă care va avea aceleaşi funcţii pentru această regiune sau teritoriu. Autorităţile centrale asigură executarea şi transmiterea rapidă şi în bună şi cuvenită formă a cererilor primite. Dacă autoritatea centrală transmite cererea unei autorităţi competente pentru executare, ea încurajează executarea rapidă şi în bună şi cuvenită formă a cererii de către autoritatea competentă. Autoritatea centrală desemnată în acest scop face obiectul unei notificări adresate secretarului general al Organizaţiei Naţiunilor Unite în momentul în care fiecare stat parte depune instrumentul de ratificare, acceptare, de aprobare sau de aderare la prezenta convenţie. Cererile de asistenţă judiciară şi orice comunicare relativă la acestea sunt transmise autorităţilor centrale desemnate de statele părţi. Prin prezenta dispoziţie se înţelege, fără a prejudicia dreptul oricărui stat parte, ca solicitarea cererilor şi a comunicărilor să fie adresată pe cale diplomatică şi, în caz de urgenţă, dacă statele părţi convin aceasta, prin intermediul Organizaţiei Internaţionale a Poliţiei Criminale, dacă aceasta este posibil.
14. Cererile sunt adresate în scris sau, dacă este posibil, prin orice alt mijloc care poate fi în măsură să producă un document scris, într-o limbă acceptabilă de statul parte solicitat, în condiţii care să permită statului parte solicitat să îi stabilească autenticitatea. Limba sau limbile acceptabile de fiecare stat parte sunt notificate secretarului general al Organizaţiei Naţiunilor Unite în momentul în care acest stat parte îşi depune instrumentul de ratificare, acceptare, aprobare sau de aderare la prezenta convenţie. În caz de urgenţă şi dacă statele părţi convin în acest fel, cererile pot fi făcute oral, dar trebuie să fie confirmate fără întârziere în scris.

15. O cerere de asistenţă judiciară trebuie să conţină informaţiile următoare:
a) desemnarea autorităţii care emite cererea;
b) obiectul şi natura anchetei, a urmăririlor sau a procedurii judiciare la care se raportează cererea, precum şi numele şi funcţiile autorităţii care a fost împuternicită;
c) un rezumat al faptelor pertinente, în afară de cererile în scopul înmânării de acte judiciare;
d) obiectul cererii de asistenţă şi detaliile oricărei proceduri speciale solicitate de statul parte solicitant doreşte a fi aplicată;
e) dacă este posibil, identitatea, adresa şi naţionalitatea oricărei persoane vizate; şi
f) scopul în care sunt cerute mărturia, informaţiile sau măsurile.
16. Statul parte solicitat poate cere informaţii suplimentare dacă acestea apar necesare pentru executarea cererii conform dreptului său intern sau când poate facilita executarea cererii.
17. Oricare cerere este executată conform dreptului intern al statului parte solicitat şi, în măsura în care aceasta nu contravine dreptului intern al statului parte solicitat şi când este posibil, conform procedurilor specificate în cerere.
18. În cazul în care este posibil şi conform principiilor fundamentale ale dreptului intern, dacă o persoană care se află pe teritoriul unui stat parte trebuie să fie ascultată ca martor sau ca expert de către autorităţile judiciare ale unui alt stat parte, primul stat parte poate, la cererea celuilalt, să autorizeze audierea sa prin videoconferinţă, dacă nu este posibil sau nu se doreşte ca ea să se înfăţişeze personal pe teritoriul statului parte solicitant. Statele părţi pot conveni ca audierea să fie condusă de o autoritate judiciară a statului parte solicitant şi ca o autoritate judiciară a statului parte solicitat să asiste la aceasta.
19. Statul parte solicitant nu comunică, nici nu foloseşte informaţiile sau elementele de probă transmisă de către statul parte solicitat pentru anchete, urmăriri şi proceduri judiciare, altele decât cele prevăzute în cerere, fără consimţământul prealabil al statului parte solicitat. Nici o prevedere a prezentului paragraf nu împiedică statul parte solicitant să dezvăluie, în cursul procedurii, informaţiile sau elementele de probă pentru dezvinovăţire. În acest ultim caz statul parte solicitant avizează statul parte solicitat înaintea dezvăluirii şi, dacă i se adresează o cerere, consultă statul parte solicitat. Dacă, într-un caz excepţional, o notificare prealabilă nu este posibilă, statul parte solicitant informează fără întârziere statul parte solicitat despre dezvăluire.
20. Statul parte solicitant poate cere ca statul parte solicitat să păstreze secretul asupra cererii şi conţinutului acesteia, în afară de măsurile necesare pentru a o executa. Dacă statul parte solicitat nu poate satisface această exigenţă, el informează fără întârziere statul parte solicitant.
21. Asistenţa judiciară poate fi refuzată:
a) dacă cererea nu este făcută în conformitate cu dispoziţiile prezentului articol;

b) dacă statul parte solicitat apreciază că executarea cererii este susceptibilă să aducă atingere suveranităţii, securităţii, ordinii sale publice sau altor interese esenţiale;
c) în cazul în care dreptul intern al statului parte solicitat ar interzice autorităţilor sale să ia măsurile cerute, dacă este vorba despre o infracţiune analogă care a făcut obiectul unei anchete, urmăriri sau proceduri judiciare în cadrul propriei competenţe;
d) în cazul în care ar fi contrară sistemului juridic al statului parte solicitat privind asistenţa judiciară de acceptare a cererii.
22. Statele părţi nu pot refuza, de asemenea, o cerere de asistenţă judiciară pentru singurul motiv că

infracţiunea este considerată având legătură cu probleme fiscale.
23. Orice refuz al asistenţei judiciare trebuie să fie motivat.
24. Statul parte solicitat execută cererea de asistenţă judiciară cât mai prompt posibil şi ţine seama, în măsura posibilului, de orice termene sugerate de statul parte solicitant şi care sunt motivate, de preferinţă, în cerere. Statul parte solicitant poate prezenta cereri rezonabile de informaţii asupra stadiului de desfăşurare a măsurilor luate de către statul parte solicitat pentru a da curs cererii sale. Statul parte solicitat răspunde cererilor rezonabile ale statului parte solicitant privind progresele realizate în executarea cererii. Când asistenţa solicitată nu mai este necesară, statul parte solicitant informează prompt statul parte solicitat despre aceasta.
25. Asistenţa judiciară poate fi amânată de statul parte solicitat pe motiv că ea ar putea împiedica anchete, urmăriri sau o procedură judiciară în curs.
26. Înainte de a refuza o cerere în baza paragrafului 21 al prezentului articol sau de a amâna executarea în baza paragrafului 25, statul parte solicitat examinează cu statul parte solicitant posibilitatea acordării asistenţei sub rezerva condiţiilor pe care le consideră necesare. Dacă statul parte solicitant acceptă asistenţa sub rezerva acestor condiţii, el se conformează acestora.
27. Fără prejudicierea aplicării paragrafului 12 al prezentului articol, un martor, un expert sau o altă persoană care, la cererea statului parte solicitant, consimte să facă o depoziţie în cursul unei proceduri ori să colaboreze la o anchetă, la urmăriri sau la o procedură judiciară pe teritoriul statului parte solicitant nu va fi urmărită, deţinută, pedepsită ori supusă altor restricţii ale libertăţii sale personale pe acest teritoriu pentru motive de fapte, omisiuni sau condamnări anterioare plecării sale de pe teritoriul statului parte solicitat. Această imunitate încetează când martorul, expertul ori acea persoană, care a avut, pentru o perioadă de 15 zile consecutive sau pentru orice altă perioadă convenită de statele părţi, socotită de la data la care ei au fost informaţi oficial că prezenţa lor nu mai este cerută de autorităţile judiciare, posibilitatea de a părăsi teritoriul statului parte solicitant, a rămas totuşi în mod voluntar sau, părăsindu-l, a revenit aici de bunăvoie.
28. Cheltuielile obişnuite făcute pentru executarea unei cereri sunt în sarcina statului parte solicitat, în afară de cazul în care s-a convenit altfel între statele părţi respective. Atunci când cheltuieli importante sau extraordinare sunt ori se dovedesc ulterior necesare pentru executarea cererii, statele părţi se consultă pentru a fixa condiţiile conform cărora cererea va fi executată, precum şi modul în care vor fi preluate cheltuielile.
29. Statul parte solicitat:
a) transmite statului parte solicitant copii ale dosarelor, documentelor sau informaţiilor administrative aflate în posesia sa şi la care, în baza dreptului său intern, publicul are acces;
b) poate, de bunăvoie, să transmită statului parte solicitant, integral, în parte sau în condiţiile pe care le apreciază adecvate, copii ale tuturor dosarelor, documentelor sau informaţiilor administrative aflate în posesia sa şi la care, în virtutea dreptului său intern, publicul nu are acces.
30. Statele părţi au în vedere, dacă este cazul, posibilitatea de a încheia acorduri sau aranjamente bilaterale ori multilaterale care servesc obiectivelor şi dispoziţiilor prezentului articol, le dau aplicabilitate practică sau le întăresc.
ART. 47
Transferul de proceduri penale
Statele părţi au în vedere posibilitatea de a-şi transfera reciproc procedurile referitoare la urmărirea unei infracţiuni prevăzute de prezenta convenţie, în cazurile în care acest transfer este considerat

necesar în interesul unei bune administrări a justiţiei şi, în special, când cauza priveşte mai multe jurisdicţii, în vederea centralizării urmăririlor.
ART. 48
Cooperarea între serviciile de investigaţii şi de reprimare
1. Statele părţi cooperează strâns, conform sistemelor lor juridice şi administrative, în vederea întăririi eficacităţii investigării şi reprimării infracţiunilor prevăzute de prezenta convenţie. În special, statele părţi iau măsuri eficiente pentru:
a) întărirea căilor de comunicaţii între autorităţile lor, organismele şi serviciile competente şi, dacă este necesar, în scopul facilitării schimbului sigur şi rapid de informaţii privind toate aspectele infracţiunilor prevăzute de prezenta convenţie, inclusiv, dacă statele părţi interesate consideră potrivit, legăturile cu alte activităţi infracţionale;
b) cooperarea cu alte state părţi, în ceea ce priveşte infracţiunile prevăzute de prezenta convenţie, în conducerea anchetelor referitoare la punctele următoare:
(i) identitatea şi activităţile persoanelor bănuite de implicarea în aceste infracţiuni, locul unde se află ele sau locul unde se află persoanele în cauză;
(ii) circulaţia produsului infracţiunii sau a bunurilor provenind din săvârşirea de infracţiuni;
(iii) circulaţia bunurilor, a materialelor sau a altor instrumente folosite ori destinate a fi folosite în săvârşirea acestor infracţiuni;
c) transmiterea, când este cazul, a pieselor sau cantităţilor de substanţe necesare în scopurile analizei ori anchetei;
d) schimbul de informaţii, când este cazul, cu alte state părţi privind mijloacele şi procedeele specifice folosite pentru săvârşirea infracţiunilor prevăzute de prezenta convenţie, cum sunt folosirea de identităţi false, de documente contrafăcute, modificate sau falsificate ori a altor mijloace de disimulare a activităţilor lor;
e) facilitarea unei coordonări eficiente între autorităţile, organismele şi serviciile lor competente şi favorizarea schimbului de personal şi de experţi, inclusiv, sub rezerva existenţei de acorduri sau de aranjamente bilaterale între statele părţi în cauză, detaşarea de agenţi de legătură;
f) schimbul de informaţii şi coordonarea măsurilor administrative şi a altor măsuri luate, după cum se decide, pentru a descoperi cât mai repede infracţiunile prevăzute de prezenta convenţie.
2. În scopul aplicării prezentei convenţii, statele părţi au în vedere să încheie acorduri sau aranjamente bilaterale ori multilaterale care să prevadă o cooperare directă între serviciile de investigaţie şi de reprimare şi, atunci când există deja astfel de acorduri sau aranjamente, să le modifice. În absenţa unor asemenea acorduri sau aranjamente între statele părţi respective, acestea din urmă se pot baza pe prezenta convenţie pentru stabilirea unei cooperări în materie de investigare şi de reprimare privind infracţiunile prevăzute de prezenta convenţie. De fiecare dată, când este cazul, statele părţi utilizează pe deplin acordurile sau aranjamentele, inclusiv organizaţiile internaţionale ori regionale, pentru a întări cooperarea dintre serviciile de investigare şi de reprimare.
3. Statele părţi se străduiesc să coopereze, în măsura mijloacelor, pentru combaterea infracţiunilor prevăzute de prezenta convenţie, săvârşite cu mijloace tehnice moderne.
ART. 49
Anchete comune
Statele părţi au în vedere să încheie acorduri sau aranjamente bilaterale ori multilaterale în baza cărora, pentru cauzele care fac obiectul anchetelor, urmăririlor sau procedurilor judiciare în unul ori

mai multe state, autorităţile competente respective pot stabili instanţe de anchete comune. În lipsa unor asemenea acorduri sau aranjamente, pot fi hotărâte anchete comune. Statele părţi interesate veghează ca suveranitatea statului pe teritoriul căruia trebuie să se desfăşoare ancheta să fie pe deplin respectată.

ART. 50

Tehnici de anchete speciale

1. În vederea combaterii eficiente a corupţiei, fiecare stat parte, în măsura în care principiile fundamentale ale sistemului său juridic intern o permit şi conform condiţiilor prevăzute de dreptul său intern, ia, în limita mijloacelor sale, măsurile necesare pentru a permite ca autorităţile sale competente să poată recurge în mod corespunzător, pe teritoriul său, la livrări supravegheate şi, când consideră potrivit, la alte tehnici de anchete speciale, cum sunt supravegherea electronică sau alte forme de supraveghere şi operaţiunile de infiltrare, şi pentru ca probele culese prin intermediul acestor tehnici să fie admisibile în faţa instanţelor judecătoreşti.

2. În scopurile anchetelor asupra infracţiunilor prevăzute de prezenta convenţie, statele părţi sunt încurajate să încheie, dacă este necesar, acorduri sau aranjamente bilaterale ori multilaterale corespunzătoare pentru recurgerea la tehnici de anchete speciale în cadrul cooperării internaţionale. Aceste acorduri sau aranjamente sunt încheiate şi aplicate cu respectarea deplină a principiului egalităţii suverane a statelor şi sunt puse în aplicare cu respectarea strictă a dispoziţiilor pe care le conţin.

3. În absenţa acordurilor sau aranjamentelor prevăzute la paragraful 2 al prezentului articol, deciziile de a se recurge la tehnici de anchete speciale la nivel internaţional sunt luate de la caz la caz şi pot, dacă este necesar, să ţină seama de înţelegerile şi aranjamentele financiare în ceea ce priveşte exerciţiul competenţei lor de către statele părţi în cauză.

4. Livrările supravegheate la care s-a hotărât să se recurgă la nivel internaţional pot include, cu consimţământul statelor părţi în cauză, metode cum ar fi interceptarea mărfurilor şi a fondurilor şi autorizarea urmăririi transportului lor, fără modificare sau după sustragere ori înlocuirea în întregime sau în parte a acestora.

CAP. 5

Recuperarea de bunuri

ART. 51

Dispoziţii generale

Restituirea de bunuri în aplicarea prezentului capitol este un principiu fundamental al acestei convenţii, iar statele părţi îşi acordă reciproc în acest domeniu cea mai amplă cu putinţă cooperare şi asistenţă judiciară.

ART. 52

Prevenirea şi descoperirea transferurilor produsului infracţiunii

1. Fără a aduce atingere art. 14 din prezenta convenţie, fiecare stat parte ia, conform dreptului său intern, măsurile necesare pentru ca instituţiile financiare aparţinând jurisdicţiei sale să fie obligate să verifice identitatea clienţilor şi să ia măsuri rezonabile pentru a determina identitatea beneficiarilor fondurilor depuse în conturi mari, precum şi de a supune la o supraveghere sporită conturile pe care persoane care exercită sau au exercitat funcţii publice importante şi membrii familiilor lor şi anturajul

lor caută să le deschidă sau să le deţină direct ori caută să le deschidă sau să le deţină printr-un intermediar. Această supraveghere este rezonabil concepută pentru a descoperi operaţiile suspecte, cu scopul de a le semnala autorităţilor competente, şi nu ar trebui interpretate ca un mijloc de descurajare a instituţiilor financiare - sau de a le interzice - să întreţină relaţii de afaceri cu clienţi legitimi.
2. În scopul de a facilita aplicarea măsurilor prevăzute la paragraful 1 al prezentului articol, fiecare stat parte, conform dreptului său intern şi inspirându-se din iniţiativele pertinente luate de organizaţiile regionale, interregionale în lupta împotriva spălării banilor:
a) publică liniile directoare privind tipurile de persoane fizice sau juridice asupra conturilor cărora instituţiile financiare aparţinând jurisdicţiei sale ar trebui să exercite o supraveghere sporită, tipurile de cont şi de operaţiuni la care ar trebui să acorde o atenţie specială, precum şi măsurile ce trebuie luate privind deschiderea unor astfel de conturi, administrarea lor şi înregistrarea operaţiunilor; şi
b) dacă este cazul, notifică instituţiilor financiare ce ţin de jurisdicţia sa, la cererea unui alt stat parte sau din proprie iniţiativă, identitatea persoanelor fizice şi juridice ale căror conturi ar trebui supravegheate mai strict, în plus faţă de persoanele pe care instituţiile financiare vor putea altfel să le identifice.
3. În contextul lit. a) a paragrafului 2 al prezentului articol, fiecare stat parte aplică măsuri pentru ca instituţiile sale financiare să ţină evidenţe corespunzătoare pe o durată potrivită, conturi şi operaţiuni implicând persoanele menţionate la paragraful 1 al prezentului articol, evidenţe care ar trebui să conţină, cel puţin, informaţii asupra identităţii clientului, precum şi, în măsura posibilului, asupra beneficiarului.
4. În scopul prevenirii şi descoperirii transferurilor de bunuri dobândite ilicit, provenind din infracţiunile stabilite conform prezentei convenţii, fiecare stat parte aplică măsurile corespunzătoare şi eficiente pentru a împiedica, cu ajutorul organismelor sale de reglementare şi de control, stabilirea băncilor care nu au prezenţă fizică şi care nu sunt afiliate unui grup financiar reglementat. În plus, statele părţi pot pretinde instituţiilor lor financiare să refuze stabilirea sau să urmărească relaţiile bancare corespunzătoare cu astfel de instituţii şi să evite să stabilească relaţii cu instituţii financiare străine care permit utilizarea conturilor lor de către bănci care nu au prezenţă fizică şi care nu sunt afiliate unui grup financiar reglementat.
5. Fiecare stat parte are în vedere stabilirea, conform dreptului său intern, pentru agenţii publici corespunzători, de sisteme eficiente de divulgare a informaţiei financiare şi prevede sancţiuni corespunzătoare în cazul încălcării. Fiecare stat parte urmăreşte, de asemenea, să ia măsurile necesare pentru a permite autorităţilor sale competente să împărtăşească această informaţie cu autorităţile competente ale altor state părţi atunci când acestea o solicită pentru ancheta asupra bunurilor dobândite ilicit, pentru a le reclama şi a le recupera.
6. Fiecare stat parte urmăreşte să ia, conform dreptului său intern, măsurile necesare pentru ca agenţii săi publici corespunzători având un drept ori o delegaţie de semnătură sau orice altă împuternicire asupra unui cont financiar domiciliat într-o altă ţară străină să fie obligaţi să o semnaleze autorităţilor competente şi să păstreze evidenţele corespunzătoare acestor conturi. Fiecare stat parte prevede, de asemenea, sancţiuni corespunzătoare în cazul încălcării acestei obligaţii.
ART. 53
Măsuri pentru recuperarea directă de bunuri

Fiecare stat parte, conform dreptului său intern:
a) ia măsurile necesare pentru a permite unui alt stat parte să intenteze o acţiune civilă în faţa instanţelor sale judecătoreşti în vederea recunoaşterii existenţei unui drept de proprietate asupra bunurilor dobândite prin intermediul unei infracţiuni stabilite conform prezentei convenţii;
b) ia măsurile necesare pentru a permite instanţelor sale judecătoreşti să ordone autorilor infracţiunilor stabilite conform prezentei convenţii să verse o reparaţie sau daune-interese unui alt stat parte care a suferit un prejudiciu în urma acestor infracţiuni; şi
c) ia măsurile necesare pentru a permite instanţelor sale judecătoreşti sau autorităţilor competente, când trebuie să decidă o confiscare, să recunoască dreptul de proprietate legitim revendicat de către un alt stat parte asupra bunurilor dobândite prin intermediul unei infracţiuni stabilite conform prezentei convenţii.
ART. 54
Mecanisme de recuperare de bunuri prin cooperarea internaţională în scopul confiscării
1. În scopul de a asigura asistenţa judiciară prevăzută la art. 55 din prezenta convenţie privind bunurile achiziţionate prin intermediul unei infracţiuni stabilite conform prezentei convenţii sau utilizate pentru astfel de infracţiune, fiecare stat parte, conform dreptului său intern:
a) ia măsurile necesare pentru a permite autorităţilor sale competente să dea efect unei decizii de confiscare a unei instanţe judecătoreşti aparţinând altui stat parte;
b) ia măsurile necesare pentru a permite autorităţilor sale competente, când acestea au competenţă teritorială, să ordone confiscarea bunurilor de origine străină, pronunţându-se asupra unei infracţiuni de spălare a banilor sau uneia ce ţine de competenţa sa, sau prin alte proceduri autorizate de dreptul său intern; şi
c) are în vedere să ia măsurile necesare pentru a permite confiscarea unor asemenea bunuri în absenţa unei condamnări, atunci când autorul infracţiunii nu poate fi urmărit din cauza decesului, evadării sau absenţei ori în alte cazuri corespunzătoare.
2. În scopul de a acorda asistenţa judiciară care îi este solicitată în aplicarea paragrafului 2 al art. 55, fiecare stat parte, conform dreptului său intern:
a) ia măsurile necesare pentru a permite autorităţilor sale competente să blocheze sau să sechestreze bunuri, în temeiul unei hotărâri judecătoreşti sau a unei autorităţi competente a unui stat parte solicitant ordonând blocarea sau confiscarea, care dă statului parte solicitat un motiv rezonabil să creadă că există temeiuri suficiente de a lua astfel de măsuri şi că bunurile vor face ulterior obiectul unei ordonanţe de confiscare în scopul lit. a) a paragrafului 1 al prezentului articol;
b) ia măsurile necesare pentru a permite autorităţilor sale competente să blocheze sau să sechestreze bunuri în baza unei cereri care dă statului parte un motiv rezonabil să creadă că există temeiuri suficiente de a lua măsuri şi că bunurile vor face ulterior obiectul unei ordonanţe de confiscare în scopul lit. a) a paragrafului 1 al prezentului articol; şi
c) are în vedere luarea unor măsuri suplimentare pentru a permite autorităţilor competente să păstreze bunurile în vederea confiscării lor, de exemplu în baza unei arestări sau a unei acuzări intervenite în străinătate în legătură cu achiziţionarea lor.
ART. 55
Cooperarea internaţională în scopul confiscării
1. În măsura posibilităţilor, în cadrul sistemului său juridic naţional, un stat parte care a primit de la un alt stat parte având competenţa de a investiga o infracţiune prevăzută de prezenta convenţie o

cerere de confiscare a produsului infracţiunii, bunurilor materiale sau a altor instrumente prevăzute la paragraful 1 al art. 31 din prezenta convenţie, care sunt situate pe teritoriul său:
a) transmite cererea autorităţilor sale competente, în vederea pronunţării unei decizii de confiscare şi, în cazul în care aceasta intervine, să fie executată; sau
b) transmite autorităţilor sale competente, cu scopul de a fi executată în limitele cererii, decizia de confiscare pronunţată de o instanţă judecătorească situată pe teritoriul statului parte solicitant, conform paragrafului 1 al art. 31 şi lit. a) a paragrafului 1 al art. 54 din prezenta convenţie, cu atât mai mult cu cât ea poartă asupra produsului infracţiunii, bunurilor, materialelor sau altor instrumente prevăzute în paragraful 1 al art. 31, situate pe teritoriul său.
2. În cazul în care cererea este făcută de către un alt stat parte care are competenţa pentru a cunoaşte o infracţiune prevăzută prin prezenta convenţie, statul parte solicitat ia măsurile necesare pentru identificarea, localizarea şi blocarea sau sechestrul produsului infracţiunii, bunurilor, materialelor sau altor instrumente prevăzute în paragraful 1 al art. 31 din prezenta convenţie, în vederea unei confiscări ulterioare ordonate fie de către statul parte solicitant, fie, ca urmare a unei cereri formulate în baza paragrafului 1 al prezentului articol, de către statul parte solicitat.
3. Dispoziţiile art. 46 din prezenta convenţie se aplică mutatis mutandis prezentului articol. În afara informaţiilor prevăzute la paragraful 15 al art. 46, cererile făcute în aplicarea prezentului articol conţin:
a) în cazul în care cererea se referă la lit. a) a paragrafului 1 al prezentului articol, o descriere a bunurilor care urmează să fie confiscate, inclusiv, în măsura posibilului, a locului în care acestea se găsesc şi, dacă este cazul, a valorii lor estimative, şi o expunere a faptelor pe care se bazează statul parte solicitant, care să permită statului parte solicitat să pronunţe o decizie de confiscare în cadrul dreptului său intern;
b) în cazul în care se referă la lit. b) a paragrafului 1 al prezentului articol, o copie certificată a deciziei de confiscare date de statul parte solicitant, pe care se întemeiază cererea, o expunere a faptelor şi informaţiilor indicând limitele în care se cere executarea deciziei, o declaraţie menţionând măsurile luate de statul parte solicitant pentru a informa terţii de bună-credinţă şi a garanta o procedură regulată şi o declaraţie conform căreia decizia de confiscare este definitivă;
c) în cazul în care cererea se referă la paragraful 2 al prezentului articol, o expunere a faptelor pe care se bazează statul parte solicitant şi o descriere a măsurilor solicitate, precum şi, atunci când este disponibilă, o copie certificată a deciziei pe care se întemeiază cererea.
4. Deciziile sau măsurile prevăzute la paragrafele 1 şi 2 ale prezentului articol sunt luate de statul parte solicitat, conform dreptului său intern şi dispoziţiilor acestui drept şi potrivit regulilor sale de procedură sau ale oricărui acord sau aranjament bilateral ori multilateral care îl leagă de statul parte solicitant.
5. Fiecare stat parte trimite secretarului general al Organizaţiei Naţiunilor Unite o copie a legilor şi regulamentelor sale care dau efect prezentului articol, precum şi o copie a oricărei modificări ulterioare aduse acestor legi şi regulamente sau o descriere a acestor legi, regulamente şi modificări ulterioare.
6. Dacă un stat parte decide să subordoneze adoptarea măsurilor prevăzute la paragrafele 1 şi 2 ale prezentului articol existenţei unui tratat în materie, el consideră prezenta convenţie ca bază convenţională necesară şi suficientă.
7. Cooperarea în baza prezentului articol poate fi refuzată sau măsurile de conservare pot fi ridicate dacă statul parte solicitat nu primeşte în timp util probele suficiente sau dacă bunul este de valoare

minimă.
8. Înainte de a ridica orice măsură de conservare luată în aplicarea prezentului articol, statul parte solicitat dă, dacă este posibil, statului parte solicitant dreptul de a prezenta argumente în favoarea menţinerii măsurii.
9. Dispoziţiile prezentului articol nu trebuie interpretate ca aducând atingere drepturilor terţilor de bună-credinţă.
ART. 56
Cooperarea specială
Fără prejudicierea dreptului său intern, fiecare stat parte se străduieşte să ia măsuri care să-i permită, fără a aduce atingere propriilor anchete, urmăriri sau proceduri judiciare, să comunice, fără o cerere prealabilă, unui stat parte informaţii asupra produsului infracţiunilor stabilite în conformitate cu prezenta convenţie atunci când consideră că divulgarea acestor informaţii ar putea să ajute statul parte respectiv să înceapă sau să conducă o anchetă, urmăriri ori o procedură judiciară sau care ar putea să deschidă calea prezentării de către acest stat a unei cereri în baza prezentului capitol.
ART. 57
Restituirea şi dispunerea de bunuri
1. Un stat parte care a confiscat bunuri în aplicarea art. 31 sau 55 din prezenta convenţie dispune de acestea, inclusiv restituindu-le proprietarilor legitimi anteriori, în aplicarea paragrafului 3 al prezentului articol şi conform dispoziţiilor prezentei convenţii şi dreptului său intern.
2. Fiecare stat parte adoptă, conform principiilor fundamentale ale dreptului său intern, măsuri legislative şi alte măsuri care se dovedesc a fi necesare pentru a permite autorităţilor sale competente să restituie bunurile confiscate, atunci când acţionează la cererea unui alt stat parte, conform prezentei convenţii şi ţinând seama de drepturile terţilor de bună-credinţă.
3. Conform art. 46 şi 55 din prezenta convenţie şi conform paragrafelor 1 şi 2 ale prezentului articol, statul parte solicitat:
a) în cazurile de sustragere de fonduri publice sau de spălare de fonduri publice sustrase, prevăzute la art. 17 şi 23, când confiscarea a fost executată conform art. 55 şi în baza rămânerii definitive a unei decizii pronunţate în statul parte solicitant, exigenţă la care acesta poate renunţa, restituie bunurile confiscate statului parte solicitant;
b) în cazul produsului oricărei alte infracţiuni vizate prin prezenta convenţie, când confiscarea a fost executată conform art. 55 din prezenta convenţie şi în baza rămânerii definitive a unei decizii pronunţate în statul parte solicitant, exigenţă la care acesta poate renunţa, restituie bunurile confiscate statului parte solicitant, când acesta din urmă furnizează statului parte solicitat probe rezonabile ale dreptului său de proprietate anterior asupra bunurilor menţionate ale statului parte solicitat sau când acesta din urmă recunoaşte un prejudiciu adus statului solicitant ca temei de restituire a bunurilor confiscate;
c) în toate cazurile, urmăreşte cu titlu prioritar să restituie bunurile confiscate statului solicitant, să le restituie proprietarilor legitimi anteriori sau să despăgubească victimele infracţiunii.
4. Dacă este cazul şi numai dacă statele părţi nu decid altfel, statul parte solicitat poate să deducă cheltuielile rezonabile ocazionate de anchete, urmăriri sau proceduri judiciare care au dus la restituirea sau dispunerea bunurilor confiscate în aplicarea prezentului articol.
5. Dacă este cazul, statele părţi pot, de asemenea, urmări încheierea, după caz, de acorduri sau de aranjamente reciproce pentru dispunerea definitivă a bunurilor confiscate.

ART. 58
Serviciul de informare financiar
Statele părţi cooperează în scopul prevenirii şi combaterii transferului produsului infracţiunilor stabilite conform prezentei convenţii, precum şi în scopul promovării mijloacelor de recuperare a produsului menţionat şi, cu această finalitate, au în vedere stabilirea unui serviciu de informare financiar care va fi însărcinat să primească, să analizeze şi să comunice autorităţilor competente declaraţiile de operaţiuni financiare suspecte.
ART. 59
Acorduri şi aranjamente bilaterale şi multilaterale
Statele părţi urmăresc să încheie acorduri sau aranjamente bilaterale ori multilaterale cu scopul de a consolida eficienţa cooperării internaţionale instaurate în aplicarea prezentului capitol.

CAP. 6
Asistenţa tehnică şi schimbul de informaţii

ART. 60
Formarea şi asistenţa tehnică
1. Fiecare stat parte stabileşte, dezvoltă sau îmbunătăţeşte, în măsura necesităţilor, programe de formare specifice pentru personalul său însărcinat să prevină şi să combată corupţia; aceste programe se pot referi, îndeosebi, la:
a) măsurile specifice de prevenire, descoperire, investigare, reprimare şi luptă împotriva corupţiei, inclusiv utilizarea metodelor de strângere a probelor şi de investigaţii;
b) consolidarea capacităţilor de elaborare şi de planificare a strategiilor împotriva corupţiei;
c) formarea de autorităţi competente în stabilirea cererilor de asistenţă judiciară care să răspundă exigenţelor prezentei convenţii;
d) evaluarea şi consolidarea instituţiilor, gestiunii serviciului public şi a finanţelor publice (inclusiv achiziţii publice) şi a sectorului privat;
e) prevenirea transferului produsului infracţiunilor stabilite conform prezentei convenţii, lupta împotriva acestor transferuri şi recuperarea acestui produs;
f) descoperirea şi blocarea transferurilor produsului infracţiunilor stabilite conform prezentei convenţii;
g) supravegherea mişcărilor produsului infracţiunilor stabilite conform prezentei convenţii, precum şi a metodelor de transfer, de disimulare sau de deghizare a acestui produs;
h) mecanisme şi metode judiciare şi administrative corespunzătoare şi eficiente pentru a înlesni restituirea produsului infracţiunilor stabilite conform prezentei convenţii;
i) metode folosite pentru protecţia victimelor şi a martorilor care cooperează cu autorităţile judiciare; şi
j) formarea reglementărilor naţionale şi internaţionale şi formarea lingvistică.
2. Statele părţi au în vedere, în planurile şi în programele lor naţionale de luptă împotriva corupţiei, să acorde, după posibilităţi, cea mai amplă cu putinţă asistenţă tehnică, în special în folosul ţărilor în curs de dezvoltare, inclusiv sprijinul material şi formarea în domeniile menţionate la paragraful 1 al prezentului articol, precum şi formarea, asistenţa, schimbul reciproc de experienţă în materie şi cunoştinţe specializate, ceea ce va facilita cooperarea internaţională între statele părţi în domeniile

de extrădare şi de asistenţă judiciară.
3. Statele părţi întăresc, în măsura în care este necesar, măsurile luate pentru optimizarea activităţilor operaţionale şi de formare în cadrul organizaţiilor internaţionale şi regionale şi în cadrul acordurilor sau aranjamentelor bilaterale şi multilaterale în materie.
4. Statele părţi au în vedere să-şi acorde asistenţă, la cerere, pentru a conduce evaluări, studii şi cercetări asupra tipurilor, cauzelor, efectelor şi costurilor corupţiei pe teritoriul lor, în vederea elaborării, cu participarea autorităţilor competente şi a societăţii, de strategii şi planuri de acţiune pentru combaterea corupţiei.
5. Cu scopul de a facilita recuperarea produsului infracţiunilor stabilite conform prezentei convenţii, statele părţi pot coopera comunicându-şi numele experţilor susceptibili de a ajuta la atingerea acestui obiectiv.
6. Statele părţi au în vedere să folosească în mod util conferinţe şi seminarii subregionale, regionale şi internaţionale pentru a favoriza cooperarea şi asistenţa tehnică şi pentru a stimula schimburile de opinii asupra problemelor comune, inclusiv asupra problemelor şi nevoilor particulare ale ţărilor în curs de dezvoltare şi ale ţărilor cu o economie în tranziţie.
7. Statele părţi au în vedere stabilirea de mecanisme cu caracter voluntar, în scopul de a contribui financiar, prin programe şi proiecte de asistenţă tehnică, la eforturile ţărilor în curs de dezvoltare şi ale ţărilor cu o economie în tranziţie pentru a aplica prezenta convenţie.
8. Fiecare stat parte are în vedere să verse contribuţii voluntare Centrului pentru prevenirea internaţională a criminalităţii cu scopul de a încuraja, prin intermediul acestuia, programe şi proiecte în ţările în curs de dezvoltare pentru aplicarea prezentei convenţii.
ART. 61
Colectarea, schimbul şi analiza informaţiilor asupra corupţiei
1. Fiecare stat parte are în vedere să analizeze, prin consultarea cu experţi, tendinţele de corupţie pe teritoriul său, precum şi circumstanţele în care infracţiunile de corupţie sunt săvârşite.
2. Statele părţi au în vedere să dezvolte şi să pună în comun, direct între ele şi prin intermediul organizaţiilor internaţionale şi regionale, statisticile şi cunoştinţele lor analitice referitoare la corupţie, precum şi informaţiile în vederea elaborării, în măsura posibilului, de definiţii, norme şi metode comune şi informaţii asupra celor mai bune practici pentru prevenirea şi combaterea corupţiei.
3. Fiecare stat parte are în vedere să asigure supravegherea permanentă a politicilor şi măsurilor sale concrete de luptă împotriva corupţiei şi să evalueze punerea lor în aplicare, precum şi eficienţa acestora.
ART. 62
Alte măsuri: aplicarea convenţiei prin dezvoltare economică şi asistenţă tehnică
1. Statele părţi iau măsuri de natură să asigure cea mai bună aplicare posibilă a prezentei convenţii, prin cooperarea internaţională, ţinând seama de efectele negative ale corupţiei asupra societăţii în general şi asupra dezvoltării durabile în special.
2. Statele părţi fac eforturi concrete, în măsura posibilului şi în coordonare unele cu altele, precum şi cu organizaţiile regionale şi internaţionale:
a) pentru dezvoltarea cooperării lor la diferite niveluri în ţările în curs de dezvoltare, în vederea întăririi capacităţii acestora în prevenirea şi combaterea corupţiei;
b) pentru creşterea asistenţei financiare şi materiale acordate ţărilor în curs de dezvoltare, în scopul sprijinirii eforturilor pe care acestea le desfăşoară pentru a preveni şi a combate eficient corupţia şi

pentru a le ajuta să aplice cu succes prezenta convenţie;
c) pentru a acorda o asistenţă tehnică ţărilor în curs de dezvoltare şi ţărilor cu economie în tranziţie, cu scopul de a le ajuta să răspundă necesităţilor în vederea aplicării prezentei convenţii. În acest sens, statele părţi se străduiesc să depună voluntar contribuţii adecvate şi regulate într-un cont stabilit în acest scop în cadrul unui mecanism de finanţare a Organizaţiei Naţiunilor Unite. Statele părţi pot, de asemenea, să aibă în vedere, în special, conform dreptului lor intern şi dispoziţiilor prezentei convenţii, să depună în contul sus-menţionat o cotă-parte din fondul sau din valoarea corespunzătoare a produsului infracţiunii sau a bunurilor confiscate în aplicarea dispoziţiilor prezentei convenţii;
d) pentru a încuraja şi a convinge alte state şi instituţii financiare să se asocieze în eforturile făcute conform prezentului articol, mai ales oferind ţărilor în curs de dezvoltare mai multe programe de formare şi materiale moderne pentru a le ajuta să atingă obiectivele prezentei convenţii.
3. În măsura posibilităţilor, aceste măsuri sunt luate fără a aduce atingere aranjamentelor existente în materie de asistenţă străină sau de alte aranjamente de cooperare financiară la nivel bilateral, regional sau internaţional.
4. Statele părţi pot încheia acorduri sau aranjamente bilaterale ori multilaterale privind asistenţa materială şi logistică, ţinând seama de aranjamentele financiare necesare pentru a asigura eficienţa mijloacelor de cooperare internaţională prevăzute de prezenta convenţie şi pentru a preveni, descoperi şi combate corupţia.

CAP. 7
Mecanisme de aplicare

ART. 63
Conferinţa statelor părţi la convenţie
1. O conferinţă a statelor părţi la convenţie se instituie pentru îmbunătăţirea capacităţii statelor părţi de a atinge obiectivele enunţate în prezenta convenţie şi întărirea cooperării lor în acest scop, precum şi pentru promovarea şi examinarea aplicării prezentei convenţii.
2. Secretarul general al Organizaţiei Naţiunilor Unite va convoca Conferinţa statelor părţi la convenţie cel mai târziu după un an de la intrarea în vigoare a prezentei convenţii. Prin urmare, Conferinţa statelor părţi la convenţie va ţine reuniunile ordinare conform regulamentului interior pe care îl va adopta.
3. Conferinţa statelor părţi la convenţie va adopta un regulament interior şi reguli privind funcţionarea activităţilor enunţate în prezentul articol, inclusiv reguli privind admiterea şi participarea observatorilor şi finanţarea cheltuielilor pentru aceste activităţi.
4. Conferinţa statelor părţi la convenţie stabileşte activităţile, procedurile şi metodele de lucru în vederea realizării obiectivelor vizate la paragraful 1 al prezentului articol, astfel:
a) facilitează activităţile desfăşurate de statele părţi în temeiul art. 60 şi 62 şi al cap. II - V ale prezentei convenţii, inclusiv încurajează mobilizarea contribuţiilor voluntare;
b) facilitează schimbul de informaţii între statele părţi asupra caracteristicilor şi tendinţelor corupţiei şi a practicilor eficiente pentru a le combate şi preveni, şi restituirii produsului infracţiunii, în special, prin intermediul publicării informaţiilor pertinente prevăzute în prezentul articol;
c) cooperează cu mecanismele şi organizaţiile regionale şi internaţionale şi cu organizaţiile

neguvernamentale competente;
d) utilizează în mod corespunzător informaţiile pertinente produse de alte mecanisme internaţionale şi regionale pentru combaterea şi prevenirea corupţiei cu scopul de a evita o repetare inutilă a activităţilor;
e) examinează periodic aplicarea prezentei convenţii de către statele părţi;
f) formulează recomandări în vederea îmbunătăţirii prezentei convenţii şi a aplicării sale;
g) ia notă de nevoile de asistenţă tehnică ale statelor părţi în ceea ce priveşte aplicarea prezentei convenţii şi recomandă măsurile pe care le consideră necesare în această privinţă.
5. În scopul realizării paragrafului 4 al prezentului articol, Conferinţa statelor părţi la convenţie se informează asupra măsurilor adoptate şi dificultăţilor întâmpinate de către statele părţi pentru aplicarea prezentei convenţii, folosind informaţiile pe care acestea le comunică prin intermediul mecanismelor complementare de examinare pe care ea le poate stabili.
6. Fiecare stat parte comunică Conferinţei statelor părţi la convenţie, după cum aceasta o cere, informaţii asupra programelor, planurilor şi practicilor, precum şi asupra măsurilor legislative şi administrative privind aplicarea prezentei convenţii. Conferinţa statelor părţi la convenţie examinează mijlocul cel mai eficace de a primi informaţii şi de a acţiona în acest sens, inclusiv de la statele părţi şi de la organizaţiile internaţionale competente. Contribuţiile primite de la organizaţiile neguvernamentale competente, acreditate conform procedurilor, înainte de a fi stabilite de Conferinţa statelor părţi la convenţie, pot fi, de asemenea, luate în considerare.
7. Conform paragrafelor 4 - 6 ale prezentului articol, Conferinţa statelor părţi la convenţie creează, atunci când consideră necesar, orice mecanism sau organ adecvat pentru a înlesni aplicarea efectivă a convenţiei.
ART. 64
Secretariatul
1. Secretarul general al Organizaţiei Naţiunilor Unite asigură serviciile de secretariat necesare Conferinţei statelor părţi la convenţie.
2. Secretariatul:
a) ajută Conferinţa statelor părţi la convenţie să realizeze activităţile descrise în art. 63 din prezenta convenţie, ia măsuri şi oferă serviciile necesare pentru sesiunile Conferinţei statelor părţi la convenţie;
b) ajută statele părţi, la cererea lor, să comunice informaţii Conferinţei statelor părţi la convenţie, conform prevederilor paragrafelor 5 şi 6 ale art. 63 din prezenta convenţie; şi
c) asigură coordonarea necesară cu secretariatul organizaţiilor regionale şi internaţionale competente.

CAP. 8
Dispoziţii finale

ART. 65
Aplicarea convenţiei
1. Fiecare stat parte ia măsurile necesare, inclusiv legislative şi administrative, conform principiilor fundamentale ale dreptului său intern, pentru a asigura executarea obligaţiilor asumate în baza prezentei convenţii.
2. Fiecare stat parte poate lua măsurile necesare mai stricte sau mai severe decât cele prevăzute prin

prezenta convenţie în scopul de a preveni şi de a combate corupţia.
ART. 66
Reglementarea diferendelor
1. Statele părţi se străduiesc să soluţioneze diferendele privind interpretarea sau aplicarea prezentei convenţii pe cale de negociere.
2. Orice diferend între două sau mai multe state părţi privind interpretarea sau aplicarea prezentei convenţii, care nu poate fi soluţionat prin negociere într-o perioadă rezonabilă, este supus arbitrajului, la cererea unuia dintre aceste state. Dacă în termen de 6 luni de la data cererii de arbitraj statele părţi nu se pot înţelege asupra organizării arbitrajului, oricare dintre ele poate supune diferendul Curţii Internaţionale de Justiţie, adresând o cerere conform cu Statutul Curţii.
3. Fiecare stat parte poate, în momentul semnării, ratificării, acceptării sau aprobării prezentei convenţii sau aderării la aceasta, să declare că nu se consideră legat de dispoziţiile paragrafului 2 al prezentului articol. Celelalte state părţi nu sunt legate de dispoziţiile paragrafului 2 al prezentului articol faţă de oricare stat parte care a formulat o asemenea rezervă.
4. Orice stat parte care a formulat o rezervă în baza paragrafului 3 al prezentului articol o poate retrage în orice moment, adresând o notificare secretarului general al Organizaţiei Naţiunilor Unite.
ART. 67
Semnarea, ratificarea, acceptarea, aprobarea şi aderarea
1. Prezenta convenţie va fi deschisă spre semnare tuturor statelor, de la 9 la 11 decembrie 2003, la Merida (Mexic) şi, ulterior, la sediul Organizaţiei Naţiunilor Unite de la New York, până la 9 decembrie 2005.
2. Prezenta convenţie este, de asemenea, deschisă spre semnare organizaţiilor regionale de integrare economică, cu condiţia ca cel puţin un stat membru al unei astfel de organizaţii să fi semnat prezenta convenţie conform paragrafului 1 al prezentului articol.
3. Prezenta convenţie este supusă ratificării, acceptării sau aprobării. Instrumentele de ratificare, acceptare sau aprobare vor fi depuse la secretarul general al Organizaţiei Naţiunilor Unite. O organizaţie regională de integrare economică poate depune instrumentul de ratificare, acceptare sau aprobare dacă cel puţin unul dintre statele membre a făcut aceasta. În acest instrument de ratificare, acceptare sau aprobare, această organizaţie declară sfera competenţei sale privind problemele reglementate de prezenta convenţie. Ea informează, de asemenea, depozitarul despre orice modificare pertinentă a sferei sale de competenţă.
4. Prezenta convenţie este deschisă aderării oricărui stat sau oricărei organizaţii regionale de integrare economică din care cel puţin un stat membru este parte la prezenta convenţie. Instrumentele de aderare vor fi depuse la secretarul general al Organizaţiei Naţiunilor Unite. În momentul aderării sale o organizaţie regională de integrare economică îşi declară sfera de competenţă privind problemele reglementate de prezenta convenţie. Ea informează, de asemenea, depozitarul despre orice modificare pertinentă privind sfera competenţei sale.
ART. 68
Intrarea în vigoare
1. Prezenta convenţie va intra în vigoare în a nouăzecea zi care urmează datei de depunere a celui de-al treizecilea instrument de ratificare, acceptare, aprobare sau aderare. În scopurile prezentului paragraf nici unul dintre instrumentele depuse de o organizaţie regională de integrare economică nu este considerat ca fiind un instrument care să se adauge instrumentelor deja depuse de statele

membre ale acestei organizaţii.
2. Pentru fiecare stat sau organizaţie regională de integrare economică ce va ratifica, va accepta sau va aproba prezenta convenţie ori va adera la aceasta după depunerea celui de-al treizecilea instrument pertinent, prezenta convenţie va intra în vigoare în a treizecea zi de la data depunerii instrumentului pertinent de către acest stat sau această organizaţie ori de la data la care ea va intra în vigoare în conformitate cu paragraful 1 al prezentului articol, dacă aceasta este posterioară.
ART. 69
Amendamente
1. La expirarea unui termen de 5 ani de la intrarea în vigoare a prezentei convenţii, un stat parte poate propune un amendament şi poate să-l transmită secretarului general al Organizaţiei Naţiunilor Unite, care comunică atunci propunerea de amendament celorlalte state părţi şi Conferinţei statelor părţi la convenţie în vederea examinării propunerii şi adoptării unei decizii. Conferinţa statelor părţi la convenţie nu precupeţeşte nici un efort pentru a ajunge la un consens asupra tuturor amendamentelor. Dacă toate eforturile în acest sens au fost epuizate fără să intervină un acord, va trebui, în ultimă instanţă, pentru ca amendamentul să fie adoptat, un vot cu o majoritate de două treimi din numărul statelor prezente la Conferinţa statelor părţi la convenţie care să exprime votul lor.
2. Organizaţiile regionale de integrare economică dispun, pentru a exercita în baza prezentului articol dreptul de vot în domeniile care ţin de competenţa lor, de un număr de voturi egal cu numărul statelor sale membre părţi la prezenta convenţie. Ele nu îşi pot exercita dreptul de vot dacă statele lor membre şi-l exercită, şi invers.
3. Un amendament adoptat conform paragrafului 1 al prezentului articol este supus ratificării, acceptării sau aprobării statelor părţi.
4. Un amendament adoptat conform paragrafului 1 al prezentului articol va intra în vigoare pentru un stat parte după 90 de zile de la data depunerii de către acest stat parte, la secretarul general al Organizaţiei Naţiunilor Unite, a unui instrument de ratificare, de acceptare sau de aprobare a acestui amendament.
5. Un amendament intră în vigoare cu forţă obligatorie faţă de statele părţi care şi-au exprimat consimţământul de a fi legate de acesta. Celelalte state părţi rămân legate de dispoziţiile prezentei convenţii şi de orice amendament anterior pe care l-au ratificat, acceptat sau aprobat.
ART. 70
Denunţarea
1. Un stat parte poate denunţa prezenta convenţie prin notificare scrisă adresată secretarului general al Organizaţiei Naţiunilor Unite. O astfel de denunţare are efect după un an de la data primirii notificării de către secretarul general.
2. O organizaţie regională de integrare economică încetează de a fi parte la prezenta convenţie atunci când toate celelalte state membre au denunţat-o.
ART. 71
Depozitarul şi limbile folosite
1. Secretarul general al Organizaţiei Naţiunilor Unite este depozitarul prezentei convenţii.
2. Originalul prezentei convenţii, ale cărui texte în limbile engleză, arabă, chineză, spaniolă, franceză şi rusă sunt egal autentice, va fi depus la secretarul general al Organizaţiei Naţiunilor Unite.
Drept care subsemnaţii plenipotenţiari, împuterniciţi în acest scop de guvernele respective, au semnat prezenta convenţie.

Ghidul conţine imagini şi texte traduse din Wikipedia

Autor:

Nicolae Sfetcu
MultiMedia SRL: http://www.multimedia.com.ro/ro
Mobil: 0745 526 896
E-mail: nicolae@sfetcu.com
Internet: http://www.sfetcu.com
Facebook: http://www.facebook.com/nicolae.sfetcu
Google+: https://www.google.com/+NicolaeSfetcu
Twitter: http://twitter.com/nicolae
Linkedin: https://www.linkedin.com/in/nicolaesfetcu